

EL CENTRE AUTONOMICISTA DE DEPENDENTS DEL COMERÇ
I DE LA INDUSTRIA ENTRE 1903 i 1923

- I I I -

A P E N D I X

L'ESCOLA D'ALTS ESTUDIS COMERCIALS

"Poques paraules podem dir encara, d'aquesta institució que l'entitat representativa de la nostra terra ha decidit crear. La lectura de la relació dels acords presos pel Consell de la Mancomunitat respecte a la mateixa, ens ha causat una molt bona impressió; mes en espera d'una més àmplia nota que ens doni a conèixer en tots els seus detalls l'organització pedagògica de l'Escola d'Alts Estudis Comercials, ens permetem fer alguna observació sobre la nota publicada.

"Hem de confessar que la classificació de les matèries d'ensenyament que han de donar-s'hi és feta amb tota cura i que ni una branca de l'activitat comercial de la nostra època hi resta exclosa. Els problemes de les qüestions a resoldre després de l'anormalitat d'avui, hi són compresos en cada sèrie d'ensenyaments. La realitat del viure actual s'hi veu clarament sols en llegir-los.

"No hi ha cap dubte que la part fonamental de l'eficàcia de la institució rau en les bases segona i quarta. L'ampliació de l'ensenyament oral amb treballs de Seminari i d'investigació resoldran moltes qüestions que fins avui eren gairebé desconegudes en l'ordre de ciències comercials. Els treballs finals i el de tenir de cursar nocions de disciplines pedagògiques faran que l'alumne no resulti sols un home de coneixements flotants.

"Ens plau fer constar que algun dels procediments d'ensenyament senyalats en aquestes dues bases, són ja seguits des de fa temps, per les nostres Escoles Mercantils Catalanes, donant esplèndits resultats. El separar la part de realitat del que en teoria es coneix, és norma de la majoria dels nostres professors.

"Respecte a la base tercera, pedagògicament, trobem un bon encert que es sotmeti a un examen a tot aquell que vulgui ingressar com a alumne de l'Escola; mes si es posa com a excepció ulterior no subjectar a aquest requisit els titulars de les Escoles locals de Comerç, hauria de mirar-se si es podia obtenir que la Mancomunitat ampliés aquesta dispensa als que haguessin cursat en les Escoles Mercantils Catalanes subjectant-se als nous plans, que ja indiquen una disciplina per part dels que els segueixen.

"Les nostres Escoles, amb aquest reconeixement de la seva eficàcia, tindrien una finalitat ben atraienta pels mateixos organitzadors de la nova Escola: la de fer que els homes que senten el Comerç pràcticament, que viuen d'ell i que coneixen els seus costums i fins els seu rutinarisme, anessin a cooperar a la feina investigadora i depuradora.

"Nosaltres creiem que l'Escola d'Alts Estudis no ha de fer sols funcionaris, sinó que principalment ha de preparar els homes que hauran de donar l'empenta definitiva a la nostra importància comercial perquè assolim el lloc que tenim ben merescut. Aquest també és l'objectiu dels que han redactat les bases, doncs tots els caires de l'activitat comercial hi són compresos; mes creiem que si per a ingressar-hi n'hi haurà prou amb que hagin assistit i obtingut títol en les Escoles locals de Comerç, amb -- igual fonament es pot acceptar la nostra indicació tenint en compte que els nostres deixebles, a més de sortir ben preparats teòricament, tenen un actiu en el seu favor, que és l'actuar dintre el cercle comercial.

"I diem això encara amb més interès, perquè la única por que sentim és - que l'Escola sigui o es transformi en fogar de teoritzadors -com ho són les Escoles oficials- i voldriem que no n'hi hagués prou amb passar un - examen on preguntessin sobre les matèries del plan que segueixen les Escoles oficials o bé haver cursat en altres Escoles, sinó que s'exigís - que l'aspirant presentés certificat d'haver practicat el Comerç, d'haver lo viscut, quan volgués ingressar. És aleshores quan es veuria la veritable eficàcia de la institució; i quan els homes que d'ella surtissin es possessin al front d'una casa exportadora, d'una casa bancària, etc., podrien corregir les rutines, podrien senyalar veritables orientacions - salvadores.

"Felicitem efusivament a la nostra primera institució pàtria per haver decidit la creació d'aquesta Escola, ço que fa veure que sent les necessitats imperatives de l'Estat català; mes ens plauria que fos escoltada la nostra humil opinió que no té altra finalitat que ajudar a l'èxit que amb seguretat l'Escola assolirà i conseguir sobre tot que els homes que en surtin ens portin a una major riquesa i completin les institucions - econòmiques de la nostra terra.

"T. Iduarte, professor de les Escoles Mercantils Catalanes del CADCI."

("Butlletí Escolar de les Escoles Mercantils Catalanes", 1 d'abril de 1918, p. 113-115)

MEMORIA DE LA SECCIÓ PERMANENT DE SOCORS MUTUS, LLEGIDA EL 15 DE JUNY DE 1918

"CONSOCIIS I COMPANYS:

"Lo que de sí dóna, amb tot i ésser de molta utilitat, aquesta Secció - per a confeccionar un parlament que sigui grat als benèvolos oients, als amebles companys, és àrid, i si en aquesta manca d'ambient, per a fer - que brolli la paraula galana i que s'enlairi el pensament vers confins que facin fruir uns moments a l'esperit, s'hi acobla nostra poc acostuada ploma en aquesta mena de treballs, encara esdevindrà molt més erma aquesta tasca, per a ço que vos demanem per avebçat disculpa i paciència.

"Esforçant-nos podríem fer un panegíric més o menys bell de la alta i - pregona finalitat que reporta el mutualisme, us podríem patentitzar la imprescindible necessitat que tenim tots, i més els del nostre estament en mutualitzar-nos (sempre i quan, al fer-se mutualista, no es portin a dins intencions malsanes, mires egoístes o càlculs purament individu-- als) però que diríem que, aprofitant aquesta mateixa ocasió, no haguessim sentit tots de nostres companys antecessors, amb arguments més convincents i amb clarevidència notabilíssima? ¿Què podríem dir que fet realitat o intuitariament no visqués en nosaltres com palesament ho demostra l'estar tots identificats amb la nostra Secció de Socors Mutus que més que un nom és tot un lema, és tot un ideal ja fet realitat?

"Ja veieu, doncs, que tots els camins per a on un li agradaria anar -- fent via restan barrats i que per tant no toca altre recurs que embrancar-nos en una disertació, que procurarem sigui lo més curta i suportable possible, de la que ha sigut, sino encertada gestió, al menys portada a terme amb tot l'entusiasme i amor que per a el Centre i nostra Secció sentim, com també per al respecte i estima a que vostra confiança - ens obliga.

"Demés, creiem que en ço que ens proposem dir-vos qualque cosa ha de mereixer el vostre interès i fins pot ser atinades observacions encaminades sempre al millorament de les gestions futures.

"I ara deixeu-nos un espai per a honrar i recordar amb dolorosa pena -

els noms d'en Josep Sendra Pina, Joan Forns, Ferran Cori Cortinas, Joan Munsec Naudi, Magi Cardona Camps, Adrià Jorba Juaneda, Leandre Ferrer - Llansi, Joan Cid Forment, Josep Miquel Gual, Quirse Masriera Viñas i Lluís Godó Llach, a quins, en el transcurs de l'últim exercici, la mort traidorament i en la edat del goig del viure, ha privat continuar essent preuadíssims companys nostres. D. E. P.

"Normes governatives

"Les que hem adoptat són dictades per el bon sentit, d'acord sempre amb els estatuts i sostingudes amb ferma voluntat i estricta justícia.

"Entre altres que ometim per apreciar-les de infima importància, volem fer remarcar la que per els seus resultats beneficiosos, entenem que ha de pendre caràcter de inquebrantable continuïtat. Ço és que, indefectiblement, cada mes, hem fet recompte del paper que no s'ha cobrat, per ha procedir a la perfecta liquidació i al ensems per a treurer nota de tots aquells socis que ja tenen tres rebuts pendents per a formular el degut requeriment i per si aquest no ha donat els resultats que eran de esperar, fer efectiva la baixa, per manca de pagament, al mes d'haver fet l'apremi.

"Aquesta persistent gestió tal volta ens hagi fet merèixer algún dictat gens afalagador, però en bé del procediment poden parlar les següents dades:

"Amb 40,904'50 ptes., valor dels rebuts creats l'exercici 1916-17 es van amortitzar ptes. 1,483'50 de rebuts incobrables ço que representa un 3'62 %.

"El valor dels creats l'any 1917-18 ha sigut de ptes. 51,891, ço amortitzat de 1,457 o sigui un 2'80 %.

"En el pròxim exercici aquest tipus vindrà reduït a molt menys puix hi ha que tenir present aquestes altres dades:

"Requerits en 1 Octubre amb 5 o més rebuts	72	socis
' ' 1 Nobre.	4	' ' 58
' ' 1 Dbre.	3	' ' 52
' ' 1 Gener	3	' ' 22
' ' 1 Febrer	3	' ' 24
' ' 1 Març	3	' ' 17

la unificació de nostre rebut amb del Centre. Les aventatges que go ha reportat, a uns i altres, són indiscutibles, puix sols cal fixar-se amb el nombre considerable de rebuts a estendre per a que fàcilment es compreguin les economies i facilitats d'ordenació adquirides.

"De la distribució de quota i resultats econòmics

"Demés de complir amb un deure al donar una explicació del funcionament i resultat de cada un dels comptes afectats per a la aplicació del repartiment de la quota anyal, acordat en Junta general extraordinària - quan la reforma d'Estatuts, ens proposem treure deduccions i orientar vostre bon criteri per a que col.laboreu al costat nostre amb tot go - que representi engrandiment i fortitut de nostra Secció.

"Sols enfront de dades reals, de veritables incontravertibles, és com se poden estudiar noves orientacions i pendre actituds que ens portin, com fins ara, a èxits veritables i a finalitats pràctiques, base fonamental de tota agrupació mutualista que, com la nostra, s'estimi de solventa.

"Com recordaran, la distribució va ésser acordada com segueix:

"A Subsidis Medicina i Cirurgia	8,50 ptes.	
' Subsidis cessantia	1,30	'
' Despeses generals	3,30	'
' Fons Invalidesa i Velleja .	2,50	'
' ' Defunció i Enterrament	6,40	'
Total	22—	'

"O siguin 18 ptes. que directament aporta el soci a la Secció, més 4 ptes. que per soci es calculá rendia la subvenció que es reb del Centre.

"Aquest repartiment s'ha fet cada mes sobre el nombre de socis que representa la quantitat recaudada i per una dotzava part de l'assignació corresponent, es a dir, sobre el nombre de socis reglamentàriament legals, evitant-nos aquest procediment, formular contrapartides engorroses per a comptabilitat i desvirtuadores de les ensenyances que aquests comptes proporcionen.

"Compte de subvencions

"El càrrec d'aquest compte l'ha constituït les dites 4 ptes. nominals,

1 la data les que realment ha percibit del Centre, donant com a resultat que han sigut 4'95 ptes. per soci ço que aquesta font d'ingressos - ens ha produït; això és, 95 cèntims més de ço previst.

"D'aquest superàvit som partidaris de no disposar-ne o liquidar-lo cada any per capital-reserva doncs no té un caràcter fixo per a estar subjecte a la proporció de socis entre el Centre i la Secció.

"Demés, ens permetem aconsellar que en l'avenir se segueixi el mateix procediment i que cada any es compulsi la relació entre la nominal i la efectiva, per ésser dada molt important a la vida econòmica de la Secció.

"Subsidis Medicina i Cirurgia

"L'assignació en aquest concepte de 8'50 ptes. pagades totes les pòlises, ens ha donat un superàvit de ptes. 449'00 o sigui de uns 17 ctms. per soci, ço en demostra que debem continuar amb el mateix tipus i deixar aquest ròssec en data en previsió de futures contingències.

"Subsidis cessantia

"La assignació de 1'30 ha constituït un fons de ptes. 3,476'95 de quines sols s'ha disposat (amb ço ho consignem) de ptes. 780 o sigui 29 cèntims per soci. Com se veu la assignació és desproporcionada i guiant nos per les indicacions de Mr. Basin, qui ens deia que amb 40 ctms. per soci podríem cobrir-nos d'aquest risc i per el promig que d'engà de nostra fundació dona ço pagat per soci per aquest concepte, 70 ctms., -- creiem que serien suficients per a atendre en aquest subsidi 50 ctms. per soci. Ho aconsellen també axí les restriccions que per mitjà dels nous estatuts ha tingut aquest capítol. El ròssec resultant a favor d'aquest compte de ptes. 2,606'95 ha sigut liquidat per capital puix no hem vist la necessitat de mantenir la dita desproporció.

"Despeses generals

"La assignació en aquest compte ha sigut de 3'30 ptes.

"Ço gastat per soci ha sigut ptes. 3'05. El ròssec de 677'58 ptes. l'hem deixat a son benefici, no obstant; tenint en compte el que cada dia es veu nostra Secció favorescuda per nous i nombrosos elements, creiem, i

aixís també ho proposàrem, que no aniríem desacertats al reduir aquella consignació a 3 ptes.

"Fons subsidis per Invalidesa i Vellesa

"Respecte aquest compte no podem dir més que amb les 2'50 ptes. que se li destinen, més els interessos a que té opció, ha tancat l'exercici - amb un fons de ptes. 17,378'74.

"No obstant, aquesta Junta de Govern entén que hi ha necessitat de desglossar aquests dos subsidis per ésser de característiques distintes, i per a subjectar-se cada un a preceptes reglamentaris molt diferents.

"Salvant sempre ço que opinions ben orientades indicuin i en definitiva l'acord que l'assemblea prengui, en les proposicions que tenim projectades es veurà la solució que donem en aquest assumpte.

"Fons subsidis Defunció i Enterrament

"Aquest compte, interinament, s'ha anat integrant amb la assignació de ptes. 6'40 i ço que durant aquests últims mesos han donat les quotes - Especials per Dret d'Entrada.

"Malgrat tots els nostres esforços i els bons desigs de D. Pare Corominas, que és qui ens ultima els treballs per a la definitiva i matemàtica regularització d'aquest compte, no hem pogut venir en aquesta General amb aquest capitalíssim assumpte resolt. Ens serveix de lenitiu, i creiem que serà en vosaltres raó de descàrrec, el saber que, dintre de pocs dies el Sr. Corominas ens dirà sobre el particular la darrera paraula.

"Dispensari

"Per a obtenir una més fonamentada orientació de ço que costa a la Secció el sosteniment d'aquesta dependència, millor dit, branca ufanosa - del nostre mutualisme, amb totes les consideracions d'una de les primeres aventatges que posseim, doncs cal tenir present que el nombre de visites o serveis prestats durant el fínt exercici ha sigut de 7,099, i - per a fixar en conseqüència ço que procedeix per a subvenir a aquest - cost, hem establert dos comptes.

"En el denominat Dispensari despeses generals han sigut motiu de càrrec

totes aquelles despeses que referint-se exclusivament a Dispensari, tenien un caràcter general, inclussiu l'amortització anual de Material - Dispensari (ptes. 601'10 la d'aquest curs).

"Aprofitant aquest punt, us direm que també ha sigut un càrrec en aquest compte un obsequi que per Nadal la Junta de Govern feu en els abnegats senyors Doctors de nostre Dispensari, petit en relació a sos serveis, és veritat, però en el qual nosaltres hi volguérem significar l'agraïment de la Secció, que és molt i gran.

"Tot junt ha sumat ptes. 3,391'60. En la data, ço que s'ha ingressat per talons a drets a Dispensari i ço que segons l'article 38 li correspon - (2 pessetes per admissió).

"Tot junt ha rendit ptes. 1,605; resultant un dèficit de ptes. 1,786'60.

"L'altre compte, denominat Dispensari despeses reintegrables, o sigui en el que hi hem carregat el valor de medicaments, epòsits, petits utensilis, etc. (total 1,603 ptes.) i de quin valor sols se n'han reintegrat ptes. 603'15 ens acusa un dèficit de ptes. 999'85. Gros motiu d'això es l'augment considerable que han sofert aquells articles, sense que nosaltres alteréssim els preus de les despeses en cures.

"En conjunt el Dispensari ens ha reportat una despesa de pesetes 2,786'45 i com que en lo successiu entenem que aquest, com tots els comptes, -- deuen funcionar lo més normalment possible, hem determinat sotmetre també a vostre acord proposicions en aquest fi encaminades.

"La esmentada grossa xifra de visites lliurades en el Dispensari, també ens ha fet veurer, palesament, l'incapacitat del mateix i encara que -- avui s'ens presenti com un problema de difícil solució l'engrandiment, puix son dos obstacles molt inabordables la manca de local i les grosses despeses que representa, formalment prometem ocupar-nos d'aquesta necessitat cada dia més perentòria. Agraïdíssims restarem a tots aquells con- socis que amb llur iniciativa ens ajudin en aquest i altres afers.

"Estadística

"Passantels ulls per nostres llibres de comptabilitat, es veurà que no sols ha sigut atesa la part forçosament administrativa, sinó que s'ha procurat conqueïssin un màxim de dades estadístiques. Demés, amb la normalització i creació de llibres auxiliars s'han pres orientacions, sinó definitives, -el camp és molt extens- al menys essencials per a que din-

tre uns quants anys poguem enriquir les dades estadístiques que en el pròxim nombre d'ACCIO tots podrem apreciar.

"Anticipant-nos, volem consignar ja avui, quelcom de ço que's publicarà:

"Socis admesos aquest any, 706.

"Baixes per a diferents conceptes, 238.

"Baixes per defunció, 11.

"Augment de socis, 457.

"Promig de socis per any, desde la fundació, 386.

"Promig pagat per Medicina i per soci desde la fundació, ptes. 7'31.

"Per cessantia, ja ho hem dit, 0'70 ptes.

"Per despeses generals, 2,54 ptes.

"Promig edat dels socis en 31 maig d'enguany: 27 anys, 8 mesos i 29 dies.

"Promig de presència en la Secció: 2 anys, 10 mesos i 7 dies.

"Resumint

"La impressió que ens proporciona la vida econòmica de nostre Secció P. de S. Mutus, és en extrem satisfactòria, puix que com se comprova en l'estat de comptes llegit suara i d'una manera més clara en les dades que sortiren en la pròxima ACCIO, el gueny total d'aquest exercici arrabassa tots els assolits fins ara, sens haver sigut les despeses menys quantioses a cap altre any i en definitiva per que, havent fet la separació acordada de cabals, encara que no amb tota la justesa matemàtica que es voldria, queda un remanent gens despreciable com a fons de reserva, la quantia del qual no podem precisar fins haver rebut el treball al·ludit respecte al Fons de Defunció i Enterrament.

"He acabat i perdoneu.

"ANTONI VALLEJO

"15 juny 1918.

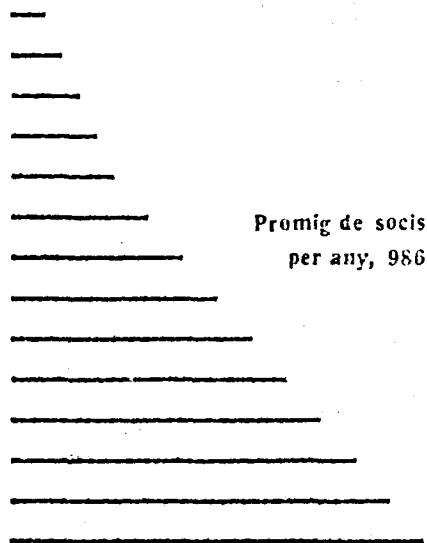
"Acords presos per unanimitat en Junta general ordinària del 15 de juny de 1918 amb motiu de les proposicions que es desprenen de la memòria i presentades per la Junta de Govern:

Primer.	Que l'assignació per Cessantia	sigui de	Ptes. 0'50
Segon.	'	'	'
	Despeses generals	'	3'10

MOVIMENT DE SOCIS

Dates	Altes	Baixes	Defuncions	N.º Socis
1904 - 05	128	14	—	114
1905 - 06	61	36	—	139
1906 - 07	147	41	—	245
1907 - 08	90	43	1	291
1908 - 09	122	34	—	379
1909 - 10	121	41	2	457
1910 - 11	268	61	3	661
1911 - 12	135	65	8	723
1912 - 13	232	58	1	896
1913 - 14	363	98	1	1160
1914 - 15	317	89	19	1369
1915 - 16	736	145	5	1858
1916 - 17	809	122	13	2532
1917 - 18	706	238	11	2989

DEMOSTRACIÓ GRÀFICA

Classificació socis segons data inscripció i anys en el mes de maig 1918

Edats	Anys de socis													TOTALS					
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		13				
15	43	35	32	29	27	25	23	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0
16	34	29	26	23	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0
17	31	27	24	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0
18	31	27	24	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0
19	30	27	24	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0
20	30	27	24	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0
21	29	27	24	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0
22	27	24	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0
23	27	24	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0
24	27	24	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0
25	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
26	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
27	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
28	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
29	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
30	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
31	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
32	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
33	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
34	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
35	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
36	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
37	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
38	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
39	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
40	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
41	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
42	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
43	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
44	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
45	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
46	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
47	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
48	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
49	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
50	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
51	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
52	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
53	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
54	25	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0
2989	43	35	32	29	27	25	23	21	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1	0

Promig edat dels Socis 27 anys 8 mesos 29 dies
 Presència en la Secció..... 2 10 7

RECAUDACIONS

Dates	Quotes	Interessos	Subvencions	Dispensari	Augment anual de Capital	Capital
1904 - 05	1000'—	—	817'85	—	—	1197'25
1905 - 06	2326'—	39'45	1437'85	—	2132'85	3330'10
1906 - 07	3164'75	79'—	2753'60	—	3239'95	6570'05
1907 - 08	4502'75	103'10	1764'60	—	3101'79	9571'75
1908 - 09	5876'25	390'30	3525'85	—	5234'81	14906'56
1909 - 10	6943'75	473'80	2082'40	—	3466'69	18373'25
1910 - 11	9068'40	879'65	800'—	—	5054'11	23427'36
1911 - 12	12295'—	930'09	4232'55	—	11437'57	34864'93
1912 - 13	14054'—	1142'60	4667'87	—	10354'79	45819'72
1913 - 14	19408'90	1843'94	5826'80	7'—	15483'69	61303'41
1914 - 15	23076'40	2237'95	6796'15	42'25	3669'67	64973'08
1915 - 16	29173'80	2424'48	8480'95	221'25	22838'96	87812'04
1916 - 17	47745'—	3102'28	10681'45	867'75	19666'16	107418'20
1917 - 18	48041'—	4750'03	13453'20	830'15	30668'64	138166'84
TOTALS . . .	221176'—	18456'67	67321'12	1977'40		

DESPESES

Dates	Medicina		C. Major		C. Petita		Cessantia		Defunció		Total Subsidis		DESPESES			
	Fol.	Pesetes	Fol.	Pesetes	Fol.	Pesetes	Fol.	Pesetes	Fol.	Pesetes	Fol.	Pesetes	Alanca	Dispensari	Generals	
1904 - 05	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	62'60
1905 - 06	6	770'—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	770'—	42'23	—	—	722'25
1906 - 07	13	770'—	—	—	3	120	—	—	—	—	16	890'—	230'10	—	—	1647'30
1907 - 08	16	1770'—	—	—	2	96	—	—	1	100	19	1966'—	315'80	—	—	1236'40
1908 - 09	21	2150'—	1	165	5	285	—	—	—	—	27	2600'—	327'20	—	—	1630'40
1909 - 10	24	2420'—	2	445	3	267	3	375'—	2	200	34	3707'—	565'40	—	—	1434'20
1910 - 11	33	2560'—	3	495	3	189	3	387'50	3	300	45	3931'50	637'90	—	—	1446'20
1911 - 12	38	5630'—	1	375	8	375	—	—	8	850	55	7290'—	834'30	—	—	2294'15
1912 - 13	61	4650'—	3	70	7	342	2	300'—	1	100	74	5462'—	934'—	—	—	2456'25
1913 - 14	57	6015'—	3	475	5	213	5	430'—	1	100	71	7233'—	1187'40	763'30	—	2442'35
1914 - 15	135	17380'—	6	875	10	336	18	1980'—	19	1975	183	22546'—	1281'30	516'40	—	2936'88
1915 - 16	90	8075'—	6	435	5	501	24	2307'50	5	750	130	12668'50	250'10	2736'90	—	4727'07
1916 - 17	157	18252'50	5	640	10	1502	27	2627'50	13	1700	236	24724'—	—	2533'20	—	7423'22
1917 - 18	172	17560'—	23	3845	11	879	9	780'—	11	1200	226	24264'—	—	4929'60	—	8148'54
	823	88362'50	53	7820	96	5112	91	9787'50	64	7265	1127	118057'—	6605'70	11549'40	—	39200'81

Promig per soci pagat per Medicina, ptes. 7'31

Promig per soci pagat per Cessantia, ptes. 0'70

Promig per soci pagat per Despeses Generals, ptes. 2'84

VISITES DISPENSARI	
EXERCICI 1917-18	
Medicina i Cirurgia.....	4572
Nàs, Gola i Orelles.....	416
Sistema nerviós.....	117
Vies respiratòries.....	100
Oculista.....	770
Infància, Parts, Ginecologia.....	322
Dentista.....	649
Pedicur.....	153
TOTAL.....	7099
A socis del Centre.....	924
A socis Secció i Centre.....	6175
RECONeixEMENTS.....	721

CENTRE AUTONOMISTA DE DEPENDENTS DEL COMERÇ I DE LA INDUSTRIA.

SECCIO PERMANENT DE SOCORS MUTUS.- Memòria i dades estadístiques, llegides en Junta general ordinària del dia 15 de juny de 1918, -

per l'interventor de la Secció Permanent de Socors Mutus, N'Antoni Vallejo i Capdevila.- Barcelona, Impremta Elzeviriana, s.d.

"Vos, jove dependent... comença l'Eladi Homs en un follet que endregava el 1911 a les joventuts del Centre, parlant de la noblesa del negoci i de l'alt sentit del Comerç.

"Vos, jove dependent... vull repetir avui jo a les nostres joventuts per interessar-les en un gran afer d'amor a la nostra llengua: el de la seva fixació ortogràfica.

"Cada vegada que a casa o fora de casa hem llucat alguna desconsideració, alguna manca de respecte pel català, hem aixecat el crit al cel reclamant per la nostra parla, al menys els mateixos drets que tenen les altres parles, hem fet protestes d'amor fervent i hem retret -amb raó- que ella és el nostre esperit mateix; però fora d'aquests moments, passada l'exaltació incidental, no hem fet cap cosa perquè el respecte es consolidés, no hem treballat per a conquerir-li la serietat d'una llengua moderna, per a donar-li la gravetat d'un ser que ha arribat a la perfecta maduresa, per a llevar-li aquest seguit de vestidures carnavalesques, -aquesta frivolitat d'ésser habillada a cada moment amb ortografies diverses, filles gairebé sempre del mal gust i la ignorància del que escriu.

"Avui la fixació del català és un fet, i després del treball immens que ha realitzat l'Institut d'Estudis Catalans i l'eminent filòleg En Pompeu Fabra, la unitat ortogràfica està en les nostres mans i més que res en la nostra humilitat. Vos, jove dependent, heu de fer el miracle, car som -els joves qui tenim l'obligació de donar a la llengua aquesta regularitat que encara li manca. Els savis ja han dit la seva paraula. Ara cal -només seguir les petjades llurs, enc que de moment costi un xic d'esforç, i llençar-nos amb fe i gosadia a purificar el parlar de cadascú i a aconseguir la correcció ortogràfica, mitjà el més segur per a assolir la perfecció de la llengua de tots, i per a llegar a les generacions que puguen una llengua més pura, més senzilla, més alta, que no l'hem trobada nosaltres.

"Vos, jove dependent, no teniu prejudicis ortogràfics que us destorbin, ni dèries arrelades, ni qüestions en les quals hi sigui lligat el vostre amor propi, al contrari, teniu per endavant temps a bastament i voluntat per a posar-vos a estudiar i a predicar amb l'exemple, teniu prou força

per a emprendre una campanya quieta i pacífica a favor de la unitat i la puresa de la llengua.

"Es un xic comprensible, que els senyors que tota la vida han fet l'esforç d'escriure en català en mig d'un ambient no gaire propici, veient-se precisats molt sovint a actuar d'artífexs, innovadors i purificadors de la llengua, que cadascún s'havia fet un sistema ortogràfic pel seu ús particular, ara els raqui de deixar les seves habituds i d'abandonar els seus malvicis, no s'avinguin a confessar la seva insuficiència en matèria gramatical i filològica i cridin reclamant el dret d'escriure a la seva manera (com digué no fa gaire un conferenciant, en fer la conclusió de dues disertacions seves contra la reforma lingüística). Però nosaltres, els joves -d'anys i d'esperit- que no hem de renunciar a res, si no és a la nostra ignorància, estem en condicions immillorables per a contribuir amb el nostre esforç individual a donar a la llengua aquella serietat i aquella gravetat de les quals suara parlàvem.

"Per això cal només tenir plena consciència de les següents coses:

"a) de la importància que té per la llengua que tothom posseeixi una perfecta correcció ortogràfica;

"b) que nosaltres no som gramàtics i que, per tal raó, no tenim el dret d'anar a discutir a gratcient les decisions d'aquells que s'han passat la vida estudiant amb abnegació i amor els problemes de la llengua;

"c) que hem de seguir les lliçons d'aquests homes eminents i hem d'esforçar-nos per adquirir, com més aviat millor, els coneixements necessaris per a escriure correctament el català;

"d) que el millor procediment per a assolir la unitat de la llengua, és usar sempre, i sobre tot en la intimitat, un llenguatge pur i una correcció exquisida, tant en l'escriure com en el parlar.

"Vos, jove dependent, poseu-vos humilment a estudiar aquesta llengua nostra que és la magna expressió del nostre ésser, i veureu com per aquell que s'hi entrega amb voluntat i amor és una disciplina no gens difícil, i veureu també quin goig hom experimenta en anar-la posseint i en trobar-se en condicions de manejar-la amb correcció, i penseu en l'eficàcia que tindria que els 6,000 socis del Centre fessin tots com vos i es convertissin en fervents soldats d'aquesta nova creuada."

Artur Martorell i Bisbal, professor de les Escoles Mercantils Catalanes del CADCI.

("Butlletí Escolar de les Escoles Mercantils Catalanes", 1 de juliol de 1918, p. 132 i 133)

QUALITATS QUE ADORNEN I CONDICIONS QUE MANQUEN ALS CATALANS PER AL
COMERÇ MODERN

"Tres conferències per En Jaume Carner, donades els dies 12, 17 i 25 de juny.

"Aquestes conferències foren una mena de revisió de valors de la potencialitat comercial nostra. El conferenciant, que per raons de la seva professió ha intervingut durant una sèrie d'anys i intervén encara en la marxa de gran nombre de cases comercials catalanes, i que dotat d'un gran esperit crític, d'un do d'observació i una intel·ligència remarcables, ha sabut aprofitar aquesta intervenció per a escorcollar tots els replecs de l'ànima del comerciant català, vingué, segons frase seva, freturós de parlar, perquè la guerra actual, en acabar-se, trastornarà de tal manera la marxa econòmica mundial, que els pobles que no estiguin preparats per la lluita gegantina que s'acosta, en la qual no hi hauran neutralitats que valguin, seran arrojats indefectiblement a l'estat d'esclavatge i desapareixeran, i sols obtindran victòria els que hagin avançat seguint les lleis dels temps moderns. I nosaltres, els catalans, tal com som, tal com vivim, serem derrotats si no ens ordenem per la vida nova. Per això ell ve a parlar, perquè creu complir un deure de ciutadania, venint a marcar orientacions, les que creu que calen per a fer-nos triomfar.

"Per a capir ben bé la diferència del comerç d'avui amb el comerç d'abans, cal seguir, diu, tota l'evolució que aquest ha fet des d'un bell principi, i per a informar el nostre amb els caràcters que li són precisos per a triomfar, cal que escorcollem ben bé la nostra manera d'ésser i ens coneixem ben bé les qualitats, per a aprofitar-les i si cap millorar-les, i que esbrinem quins són els nostres defectes, per a guarir-nos en. La visió de la realitat d'avui ens darà el camí i l'orientació de la nostra vida futura.

"Explica l'evolució que ha fet el comerç en la vida de l'home. En el començ tots els mitjans del viure consistien en la caça, la pesca i la vida nòmada; encara avui hi ha pobles que no fan altra vida i que no coneixen el comerç, ni l'intercanvi social. Aquests homes nòmades vingué un moment que es fixaren constituint un petit nucli de població, a voltes -

units per llaços afectuosos, el qual es desenrotllà i formà les primeres manifestacions de la indústria i els principis del comerç, que consistia solament en un lleuger intercanvi de productes entre els nuclis propers. Aquest endarreriment comercial, porta aparellada una gran pobresa, i durant molts segles, i també avui en molts indrets del món on encara no han pogut arribar els beneficis de la civilització, ha sigut i és l'únic moviment comercial que s'hi verifica. Però allí on la gent avançava a mida dels temps les viles creixen, ja son viles un xic més importants, que canvien els seus productes amb els dels pagesos de les rodalies i fan el comerç local. Així comencen a fer-se camins, que extenen el radi d'expansió dels vilatans, que s'extenen per les altres viles i fan el comerç comarcal, augmentant-se el nombre de camins morralers, de camins veïnals, per on els fruits de la terra i els de la mà d'obra que es fan a les viles s'escampen. Els homes ja no porten les mercaderies a coll, sinó que utilitzen els animals.

"Aquest comerç fins a mitjans del segle passat representa el 70 per 100 del comerç mundial i això que el seu radi d'acció no abarca més enllà de 60 quilòmetres. El comerç comarcal es regularitza, organitzant-se els mercats setmanals, en els quals els pagesos van a la vila a portar els seus productes i a proveir del que els manca. En aquest mercat anaven a fer l'intercanvi de productes, però no podien vendre res a ningú que no fos de la vila. Aleshores la vida comercial s'eixampla poc a poc, adquireix una major importància i de llur organització en neixen dues institucions ben característiques que per molts anys han sigut la única manifestació del gran comerç: són les fires i els marxants ambulants. Les primeres tenien una importància extraordinària, puix hi acudien mercaderies de terres molt llunyanes, especialitzant-se, podriem dir en la venda de determinats genres o articles: Verdú, Salàs (fires de bestiar les més importants de Catalunya). Això no és sols aquí, sinó també en els altres països; recordi's només les de Medina de Campo, Francfort, Leipzig. Avui encara en queden reminiscències d'aquestes fires, però no són de bon tros el que havien sigut, puix avui les facilitats de transport ja no fan indispensable que la mercaderia vagi al comprador sinó que, ben sovint, i ben fàcilment, el comprador va a la mercaderia, en el precís moment que li convé, sense haver d'esperar un dia fixat o una època determinada.

"Els guiadors de camells foren els primers marxants ambulants que recor-

regueren tots els països. Més tard vingueren els marxants que a través del mar portaven els productes de l'enginy humà o els naturals i els exòtics en grans vaixells. Aquesta llei de marxants que en l'Edat Mitjana adquiriren tanta importància, avui gairebé han desaparegut, i els pocs que queden, que no són ni ombra dels seus predecessors, són els que van pels pobles petits mancats de vies de relació i allunyats de les grans ciutats a vendre quelques mercaderies que han de portar ells mateixos a coll.

"En l'Edat Mitjana apareixen els banquers, marxants de diner, que faciliten molt les operacions del marxant de mercaderies. No obstant el comerç no adquireix un desenrotllament progressiu i ordenat, sinó que fins el segle passat continua usant uns mateixos motllos, estacionat sobre tot per la manca de mitjans de transport, punt central de la seva expansió. Durant tot aquest període el comerç en els pobles es limita a un parell de botigues on s'hi ven de tot, sense l'esperit de fer grans riqueses, sinó sols per anar vivint amb un xic de desembrag.

"Però ve el segle XIX i una transformació radical afecta el comerç. Les causes d'aquest canvi foren originades per una sèrie de fets que es produïren en aquest segle, i que cal estudiar d'un a un per a capir ben bé llur transcendència en el desplegament intens del comerç. Aquests fets són: l'enorme revolució dels transports que amb el mateix temps i esforç que abans enviaven 100 qg. a 100 qm., ara els envien a 25,000 qm.; la moneda, que adquireix una valor pròpia que mai havia tingut; l'economia monetària, els organismes industrials i comercials.

"La facilitat dels transports fou la clau de la transformació del comerç. Era obrir-li camins per on podés circular vivificant amb la seva força poderosa tots els indrets on la seva influència arribés. Nous mitjans de locomoció exigien l'establiment de vies noves. Això ho demostren les estadístiques de les xarxes ferroviàries, dels canals, de les carreteres, de les línies marítimes, i l'establiment de les xarxes telegràfiques i telefòniques amb les magnes empreses de la comunicació cablegràfica dels dos mons. La circulació mundial queda canviada i sobre tot intensificada, més camins volgueren dir més agitació, més riquesa, més vida. Això portà també com a conseqüència la rebaixa dels preus dels transports, que amb llur regularitat i seguretat feren del comerç comarcal un comerç mundial.

"La moneda. Havia estat fins a l'Edat Mitjana un recurs dels Reis per a eixugar els dèficits de guerra, però en el segle que ens ocupa, li fou -

reconeguda una valor pròpia i li fou donat veritable caràcter de terme - mig de tota transacció, no solament de mercaderia i mercaderia, sinó de treball, de servei. Això alterà del tot l'economia natural. Abans el patró pagava a l'obrer amb productes, que lligaven l'obrer a l'amo, fent-lo dependir d'ell; avui l'obrer dóna un preu al seu treball i el cobra - amb moneda de la qual pot fer-ne el que vol amb completa independència i autonomia.

"Encara el problema monetari guanyà amb l'establiment dels Bancs, que - permeteren fer grans transaccions sense necessitat de portar quantitats crescudes de diners. El crèdit adquirí caràcters grandiosos, donant-se - el cas que avui poden fer els particulars emprèstits grandiosos, i antigament els reis devien empenyar-se la corona per a reunir quantitats relativament migrades.

"En desenrotllar-se el comerç ha degut regularitzar-se, i fruit del seu creixement fou l'organització industrial i mercantil, a base d'un coneixement tècnic que ha canviat del tot el caràcter del comerç de setanta - anys enrera. Ja no calen les fires per a adquirir productes. Amb un simple cablegrama es fan venir dels llocs més llunyans tota llei de productes, que són remesos en espai de temps mai somniat pels nostres avis. El comerç té la mateixa missió que tenia, però avui el seu engranatge s'ha duplicat, per fer-lo assequible i ràpid. Tot comerç requereix avui una - direcció i una organització de les quals en depèn el seu èxit. Encara, - però, el comerç no ha arribat a crear noves orientacions morals; això - vindrà d'aquí unes quantes generacions. Però no és just que els comerciants s'enriqueixin sense que unes lleis morals els obliguin a guardar es - crúpols que ara no tenen. Cal estudiar encara aquestes noves lleis per - què el comerç modern devingui recte i honrat.

"Si ara podessin tornar César i Alexandre i fossin encarregats de dirigir la guerra actual, amb tot el seu saber no podrien reixir-ne perquè - l'organització actual és tot altra que la dels seus temps. Idèntic fenò - men passaria si avui tornés un d'aquells intrèpids marxants fenicis que fa tants segles solcaven el Mediterrani.

"Altrament, el bon comerciant avui necessita tres condicions essencials: l'afició al treball, la virtut de l'estalvi i l'esperit del negoci.

"El català té amor al treball? Evidentment té aquesta condició que àdhuc els nostres detractors ens han de reconèixer.

"Té la virtut de l'estalvi; en el sentit d'estalvi sà, estalvi aprofitador de tota riquesa, no en el d'avarícia? El té, és una de les seves més altes virtuts, que en èpoques perilloses l'ha salvat de l'esfondrament. Especialment la dona catalana la té, sols comparable a la de la dona -- francesa, a la del poble francès, reputat avui com el més estalviador -- del món. Deia un dia un capità anglès al conferenciant; 'Si nosaltres tin guéssim les dones com vosaltres, quina altra no seria la puixança d'An -- glaterra!

"L'esperit del negoci ja no el tenim tan desenrotllat. El comerç nostre és fill molt sovint del bon seny tradicional dels catalans, és l'antic -- dependent, el majordom de fàbrica qui amb el seu bon cop d'ull ha contri -- buït en gran manera a la nostra riquesa industrial. Però aquest comerci -- ant és el guerriller del negoci, que ha fet tots els possibles i àdhuc -- els impossibles per a surar, sotmetent-se a privacions, angúnies i sacri -- ficis; ha sigut una victòria del caràcter i de la voluntat. Mes avui la guerra de guerrilles s'ha acabat. Tot comerciant ha d'anar ben equipat -- per a la lluita, i ha de disposar de tots els mitjans precisos per a -- triomfar. Ja no n'hi ha prou avui de les èspingardes, calen els canons -- de gran potència i alcang. Fins ara el bon seny, l'esforç, l'instint del negoci ens ha bastat, però, d'avui en endavant cal la preparació tècnica, cal l'estudi conscient per a vèncer en la gran lluita comercial.

"La vella casa de comerç era montada sota un tipus patriarcal, mentre -- que avui els grans bancs, les grans cases comercials, les empreses indus -- trials poderoses com són ara les metalúrgiques, totes són a base d'una -- gran concentració de capital, totes s'han imposat uns certs principis in -- dispensables per a l'èxit: l'extensió del crèdit, el coneixement del ne -- goci, la bona direcció, l'organització moderna, la tria de la dependèn -- cia.

"Els Estats que no han sabut fer la nova casa comercial s'han vist inva -- dits pels grans negocis estrangers. Quan un país no té investigadors, no té comerciants, ni artistes, ni homes de negoci sofreix una invasió espí -- ritual i comercial que s'apodera de totes les seves fonts de riquesa. Es -- panya està invadida; Catalunya també.

"N'és una prova irrefutable el que passa a Barcelona. La Companyia dels tramvies és estrangera; també ho és una companyia de gas; dues d'electri -- citat; la que explota les aigües, gairebé tota la banca és estrangera; --

són estrangeres la mitat de les accions de la xarxa de ferrocarrils. Moltes cases tenen organitzacions, capitals espanyols, però la direcció és estrangera. El capital de les empreses estrangeres a Catalunya és de fet uns 300 milions de pessetes, amb l'aggravant que aquestes companyies han arreplegat pel mitjà de l'emissió bona part del capital del país, que els permet treballar amb capitals propis relativament limitats, els quals després amplien llençant al públic obligacions que adquireix a un mòdic tant per cent. D'aquest fet resulta que els beneficis de les grans empreses van a parar tots a mans estrangeres.

"Aquestes empreses no les hem fet nosaltres, no per manca de capital sinò d'empresa, de coneixement, d'adaptació als corrents comercials moderns. Si nosaltres no ens esmenem, si no evolucionem, si no ens afanyem a prepararnos tècnicament, el preu a que pagarem aquesta inacció serà molt més dolorós perquè afectarà les arrels més fondes de la nostra personalitat.

"El moment actual és el més propici per a fer aquesta preparació indispensable i aprofitar-nos dels seus beneficis. Ara que els altres pobles no poden treballar i han tingut de suspendre la seva marxa progressiva, nosaltres podem aconseguir-los posant-nos al seu nivell. Aquest riu d'or que la desgràcia dels altres ha posat a les caixes dels nostres rics, pot ser una gran desgràcia, perquè hi ha el perill de llençar-lo en vanitats i orgies que ens poden portar a la degradació, però si l'apliquem en la preparació tècnica mercantil que ens manca pot ésser una font de riquesa inestroncable.

"Hem parlat de les condicions o qualitats que tenim els catalans, però és precís parlar també dels defectes que ens priven de desenrotllar el comerç en el sentit modern. Són tares que les hem d'extirpar si volem aconseguir alguna cosa.

"Tenim els catalans un excessiu amor propi mal entès.

"Tenim un egoisme irreflexiu.

"Som propensos a l'enveja (no a aquell llegítim orgull que és font d'activitat).

"Tenim un esperit anàrquic, rebel i murmurador.

"Tenim un rei al cos, som excessivament individualistes, refractaris a l'ordre, a la disciplina i a l'esperit de cooperació.

"Tant o més individualistes que nosaltres són els francesos, els anglesos, els nordamericans i els alemanys, però tenen una formació, una educació que els fa passar per damunt d'aquesta feblesa i els hi dóna el triomf comercial. Les tares que tenim es reflexen en la vida dels nostres negocis. D'elles en neix l'afició a desenrotllar el negoci una persona sola i a tot estirar s'arriba a constituir la societat col·lectiva i un xic la comanditària, i amb tot, els socis no estan mai en perfecta harmonia, sinó que tot sovint hi han escissions i es creen societats noves. Ja ho diu la dita: ens estimem més ser cap d'arengada que cues de lleó. Fins quan fem societats anònimes sols els hi donem l'aspecte exterior, car per dintre tenen tots els resabís, totes les prevencions de les altres societats. Quants homes de bones condicions podrien haver realitzat grans negocis si haguessin sabut refrenar les seves debilitats!

"El Banc de Barcelona, que és un dels de crèdit més sòlid del món, que té tota la confiança de Catalunya, fins ara no ha obert la seva sucursal del Passeig de Gràcia, quan n'hauria de tenir per tot el món. Amb la confiança que hom li té hauria d'haver arreplegat l'estalvi de totes les comarques catalanes. Ara llança al mercat un nombre d'accions que tenia en cartera; potser aquest sigui el principi del camí que deuria seguir per bé del nostre comerç.

"Els pares, pel fort sentiment de família, donen sempre els negocis als fills sense saber si valen o si poden portar-lo. Els àms no vigilen ni estudien als dependents, i aquests, veient que tal com està montat avui el comerç no poden sortir mai de la seva condició per més que tinguin aptituds i coneixements, no posen a la seva tasca tot l'amor que li deuen. Cal evolucionar i posar a cadascú en el seu lloc; aquell que tingui condicions de director, és precis que dirigeixi, i aquell que sigui dependent cal que penetri tota la importància de la seva feina.

"El negoci modern exigeix grans capitals i grans enteniments. Capital sense coneixements ni tècnica no rendeix. El capitalista deu buscar la capacitat suficient i capaç de manejar els seus negocis, i els grans enteniments necessiten tenir els grans capitals a la seva mà per a desenrotllar totes les seves energies i treure tot el fruit de la seva intel·ligència esponerosa.

"Que els capitalistes cerquin i paguin els grans enteniments perquè això és la salvació de Catalunya. Cal crear grans empreses desfent-nos d'egois

mes i prevencions per crear aquest gran instrument de negoci. A Espanya mateix tenim l'exemple. Els bascs no són pas homes més treballadors ni de més condicions naturals que nosaltres, i, en canvi, la banca és seva. Tenen carrils, mines i grans companyies navieres. És que tenen més gros sentit de cooperació, i s'han adaptat millor que nosaltres al negoci modern. Tenen més audàcia que nosaltres. No vull dir un irreflexiu esbogerament, sinó un esperit menys egoista. Carnegie diu que el comerciant no deu ésser un jugador. Els nostres negociants, sense ésser jugadors, han d'ésser audaços, i tenen el deure d'engrandir les seves cases, que encara que siguin seves són orgues de la vida dels pobles; no són coses mortes sense transcendència a la col·lectivitat. L'home de negocis deu estudiar, al davant de tota empresa, les probabilitats d'èxit o de fallida, i si guanyen les d'èxit, s'ha de llançar a la prova amb confiança, empleant tot el seu saber o el del seus directors.

"La tàctica del comerciant deu ésser no exposar tot el seu capital en un negoci sol. A Bèlgica he vist sindicats d'estudis d'empreses a l'estranger que afronten els projectes més arriscats del món. Els belgues creuen que l'home de negocis pot dedicar un 10 o un 15 per 100 del seu capital en afers fora de la seva activitat habitual, dels quals molts en fracassen, però si per sort un reïx, aquest sol produeix per ell i per tots els que han fallit. És un esperit d'aventura; són negocis d'aventura -- fruit de l'estudi de les coses. Cal que nosaltres també ens empellem un xic d'aquest esperit que podria portar al nostre país una déu de negocis en els quals mai hem pensat.

"En posar de manifest les tares nostres no us cregueu que sigui pessimista respecte de nosaltres ni dels nostres destins. Al contrari, soc un optimista. Els nostres defectes són fills de les dificultats que trobem en el nostre terror per a treure'n tot el profit, i per tant, són un bon xic justificades. Tota la riquesa d'avui l'hem hagut d'obtenir lluitant ferotgement amb la natura, aprofitant el mig pam de terra sobre la roca dura, treballant incansablement; el pagès català sab el què costa de guanyar el diner, i per això n'és un xic avariós. Mes això que un temps podria ésser justificable, ara cal que cessi, perquè així ho exigeix la vida futura... I per treure'ns aquests defectes no tenim altre remei que adquirir una educació tècnica integral i ràpida.

"També ha intervingut a crear aquest estat nostre, la manca de governs - aptes, però aquesta és una qüestió que no vol abordar, perquè al fi i al

cap cada poble té el govern que es mereix.

"Tenim la propensió de donar la culpa de tot a l'Estat, inclús les coses pròpies. Ens entretenim donant-nos la culpa els uns als altres, però la culpa és de tots perquè tots estem en un mateix nivell.

"Els homes polítics no tenen un criteri de l'organització econòmica. Els governs són un termòmetre que marca la cultura econòmica dels pobles; - quan aquesta sigui feta, els nostres polítics per força hauran d'estar a l'altura del seu poble.

"La naturalesa econòmica de tota casa comercial és la següent:

"Compra i ven.

"Transforma la primera matèria.

"Compta i administra.

"Fer les quals coses necessita una excel.lent direcció i una bona organització.

"Els homes i els pobles són rics en raó de la quantitat de treball que - amb menor cost realitzen en una unitat de temps.

"Sauvage diu que fem disbauxes de temps i aquestes són la causa de la pobresa dels pobles. Un socialista francès diu que els espanyols exercim - amb tota serietat el dret de la peresa. Treballem però no aprofitem; i - l'eficàcia del treball no estriba en la quantitat del treball fet, sinó en la de treball útil, que no és pas el mateix. Si fos possible fer l'estadística del treball útil que fan els pobles i el coeficient del de cada home, podríem trobar exactament el grau de prosperitat dels mateixos. La ciència mercantil consisteix en saber buscar el màxim de coeficient - de treball útil.

"Aquest coeficient està integrat per factors de dues classes: els uns de caràcter col.lectiu determinat per l'estat social de cada país, els altres són els genuins i propis de les cases mercantils. Aquests últims - són de caràcter material i de caràcter personal. Els de caràcter material - la suficiència del capital, el crèdit, l'utilitatge, l'emplaçament - no m'interessen tant, ara, com els personals que en són l'ànima. El director és el motor, és el cervell de la casa comercial. El senyor Amengual, deia, en un article que el director necessita avui uns coneixements que no s'improvitzen. Jo dic que a més a més d'aquests coneixe-

ments, cal saber la vida econòmica dels altres pobles. I els nostres directors no tenen aquells coneixements, i les nostres cases no tenen directors, van a la rutina. Quan han de concòrrer amb cases de fora ben dirigides són anihilades.

"Per això la primera feina és preparar directors, fer a Catalunya una cultura mercantil, únic camí de salvació?

"Aquesta feina avui ja es comença a fer; no cal dir que no ens podem confiar de les institucions de l'Estat enquilosades i avui fredes i gairebé mortes. El conferenciant parla dels projectes d'Escola de estudis superiors mercantils de la Mancomunitat, estudia els plans de la mateixa i diu que els troba insuficients, que cal una més fonda preparació tècnica en tots els rams del comerç i encoratja als nostres joves estudiants que aprofitin bé les ensenyances que se'ls donen en les Escoles Mercantils del Centre i que treballin per a adquirir aquesta preparació que, a més d'un profit personal no despreciable, pot donar, i això és el més interessant, hores de glòria a la nostra terra.

"El curset fou seguit amb molt d'interès; hi assistí una gran concurrència que coronà cada disertació amb aplaudiments llargs i entusiàstics.

"M."

("Butlletí Escolar de les Escoles Mercantils Catalanes", 1 de juliol de 1918, p. 136-141)

SECCIÓ PERMANENT D'ORGANITZACIÓ I TREBALL DEL CENTRE AUTONOMISTA DE DEPENDENTS DEL COMERÇ I DE LA INDÚSTRIA.

-opuscle justificatiu de l'actuació del CACCI
a la campanya pel descans dominical-

"En el present escrit va historiada -per rigorós ordre cronològic- l'actuació de la Secció i del seu Gremi de Detall en el que fa referència a la campanya pro descans dominical, des de que alguns gremis patronals - s'enginyaren a burlar la llei, mitjançant els prou coneguts 'Pactes', - fins a la completa anul.lació dels mateixos.

"Es una historiació que la Secció s'ha cregut en el deure de publicar, - per a coneixement dels seus socis, especialment d'aquells que, més aficionats a la ineficàcia dels procediments desenrotllats amb estridències al bell mig de la via pública, algunes vegades han arribat a calificar - d'apàtics els procediments seriosos que en nom del Centre es seguien, i que mai hem abandonat per altres, malgrat les crítiques dels impacients, perquè sempre hem estat convençuts de que sols amb semblants procediments era possible arribar a aconseguir el triomf que desitjàvem per a nostres associats i, en general, per a tots els dependents de detall barcelonins.

"Avui que els resultats ens donen la raó del nostre procedir, ens hem im- posat amb goig la present tasca historiadora. Vos, company dependent que la llegiu, hi trobareu la transcripció fidel dels fets esdevinguts, i si ells encenen un xic més la flama del vostre amor pel Centre, donarem per sobradament compensades les emocions sofertes en venturosos moments de - brega, que hem assolit amb tota braó, pensant sols en les penalitats de la dependència de detall i en el pervenir social de nostra mare Pàtria.

"En la segona meitat de l'any 1912, quan tot just si començava a ésser - una realitat l'aplicació de la novella llei del Descans Dominical, s'es- campà la nova de que l'autoritat governativa havia sancionat uns pactes contractats entre alguns gremis patronals i unes simulades entitats de - dependents, constituïdes a correccuïta i integrades per uns quants pròx- ims parents dels mateixos patrons. Efectivament, els 'Pactes' apareixien en el Butlletí Oficial de la província de Barcelona, amb data 16 octu- bre 1912. La indignació amb que fou rebuda semblant notícia per tots els dependents va ésser general, ocasionant -com pocs casos se'n registren -

un veritable alçament en massa de la dependència vilipendiada. El moment era decisiu; el dia 24 següent el Centre es personà en el Govern civil per protestar dels 'Pactes' i demanar llur immediata nul.litat. Però no n'hi havia prou i per això, dintre del plaç legal per poder reclamar, - fou que conjuntament i de complet acord amb l'Associació de la Dependència Mercantil s'elevà un recurs d'alçada al Ministre de Governació, quin recurs presentaren totes les entitats representatives dels veritables dependents, demanant amb justa argumentació, fossin anul.lats els ominosos 'Pactes'. La tramitació del recurs ha sigut extraordinàriament penosa, - però el Centre mai l'ha oblidat -com s'anirà veient- perquè desseguida - va comprendre que de la seva resolució depenia, en definitiva, l'eficàcia o inutil.litat de la nova llei, essent relativament secundari tot el que podés fer-se a part del recurs.

"El dia 14 de novembre següent la 'Sacció d'Organització i Treball' (aleshores s'anomenava de 'Relació i Treball') escampà una proclama, convidant als dependents al míting monstre que organitzava i efectivament tingué lloc el diumenge dia 17 següent en el teatre Sala Imperio, concorreguent-hi o adherint-s'hi totes les entitats de dependents, no sols de Barcelona sinó de Catalunya sencera. Varen fer ús de la paraula un representant de l''A. de la D.M.', altre de la 'U.P. de D. i E. de C.', i cinc en nom del Centre, protestant ab anergia de l'incalificable atropell de que se'ns havia fet objecte. Foren aprovades unes conclusions que la mesa dugué al Govern civil, en mig d'improvisada manifestació. La síntesi de les conclusions era: ratificar en absolut a fer-se seu el recurs interposat per les societats de dependents; protestar de que els 'Pactes' haguessin obtingut la sanció del Governador senyor Fortela -que acabava de cessar-, i adreçar-se al Ministre de Governació per a que es sospenguessin governativament els 'Pactes', mentre ni es resolgués el recurs.

"Invitat per l'Associació de la D.M., el Centre prengué part en un míting que celebrà a darrers de desembre, amb idèntic sentit que el convocat anteriorment per nosaltres.

"En 12 de gener de 1913, el Centre encomanava als Consellers de l'Ajuntament, senyors Nolla, Rius i Ripoll es fessin ressò dins el Consistori de les conclusions aprovades en nostre míting, presentant una proposició en caminada a que l'Ajuntament es dirigís al Ministre de Governació i al President de l'I. de R. S. sol.licitant la invalidesa dels 'Pactes'. Mal

grat la forma brillant amb que el senyor Nolla defensà dita proposta, en la sessió del 23 d'aquell mes, fou acordat passar-la a la comissió corresponent, davant l'oposició que li feren altres regidors.

"En saber per la premsa que una comissió de patrons pertanyents a la 'Unión Gremial', havia visitat al President del Consell de Ministres, per interessar-li sigués fallat contràriament el recurs contra els 'Pactes', el Centre, en data 23 de febrer 1913, envià telegrams al Ministre de Governació i a l'Institut de Reformes Socials reclamant la prompta i favorable resolució del mateix, responent-nos el Ministre que feia tres mesos tenia demanades dades concretes a aquest Govern civil i encara no li havien sigut facilitades. Degut a això, el dia 3 de març següent, una comissió del Centre visitava al Governador, ensenyant-li l'anterior resposta del Ministre i fent-li prometre que tot seguit remeteria al Ministeri la informació esmentada.

"En 20 de setembre del mateix any aconseguim per fi el que l'Institut de Reformes Socials informés favorablement el recurs de nul.litat presentat deu mesos abans per les veritables entitats de dependents barcelonins.

"Un dels fruits de la Primera Assemblea de Dependents de Catalunya que celebrà per iniciativa del nostre Centre, va ésser una comissió de caràcter permanent, encarregada de vetllar pel compliment de la llei de Descans Dominical. Aquesta comissió era integrada pel Centre i per les restants entitats professionals de Barcelona. El seu debut consistí en adreçar una instància al Ministre de Governació, reclamant l'estricta compliment de la llei i l'anul.lament dels 'Pactes'. Poc després, en 6 d'abril de 1914, amb un miting celebrat en nostre estatge, es donà començ a una forta campanya pública, que es desenrotllà en els mesos d'abril, maig, juny i juliol, arribant a produir un estat de violència, que l'autoritat aprofità per emparar als infractors de la llei i perseguir amb extremat rigor als quins volien que fos executada. El privilegi que una parella situació significava per als patrons provocà una tal reacció entre ells, que no sols seguiren mancant a la llei els que ja hi estaven habituats, sino que s'atreviren a burlar-la molts que fins aleshores l'havien respectada. Transcorregué el temps sense ocasió propícia per reproduir la campanya; mentrestant ocorregué en el sí de la comissió algun fet que per delicadesa no hem d'esmentar i que el Centre subsanà generosament, fins que obrant amb tota llealtat proposàrem la dissolució de la comissió, ço que fou acordat a darrers d'octubre de 1914.

"L'esterilitat de l'esforç realitzat en aquella època per tots els dependents barcelonins associats, produí un retraïment general, al que gairebé hi obligaven les diferents situacions polítiques de nostre país, totes contràries als nostres desitjos, que per espai de llarg temps es succeïren. L'acció del Centre en aquell interregne consistí en visites i comunicats als governadors que tot sovint es renovaven en el comandament de la província, i al President de la Junta de Reformes Socials. També assistirem a dos mitjings als quals fèrem convidats, l'un de l'"A. de D.M." hagut en el juny de 1915, i l'altre del 'Centre de Cobradors i Maços' en l'agost del mateix any.

"La lliçó rebuda, si havia sigut dura, no deixà, per ço, d'ésser profitosa per al Centre. Les incidències de la darrera campanya no^(*) ens havien distret de la sort que pogué cabre al recurs interposat contra els 'Pactes', però totes les nostres gestions s'estrellaven per les mateixes raons que havia fracassat la campanya. I no obstant calia fer quelcom. Era evident que mentre subsistissin els 'Pactes', es faltaria a la llei, cada dia en major proporció, i així la nostra ciutat arribaria a estar totalment fora de la llei, amb consentiment de l'autoritat, com havem pogut presenciar fins fa poc.

"Havent-se de tancar el camí, s'havia de confeccionar un nou pla, al que ens dedicàrem pacientment, i quan el tinguérem enllestit, el Centre anuncià els seus propòsits en l'Acció de 1 novembre de 1916. Verificades diverses reunions preparatives d'associats, per iniciarlos en l'empresa que s'anava a dur a terme, inauguràvem la intensíssima campanya pública que es caracteritzà com la més seriosa i millor orientada de quantes s'han promogut en nostra ciutat amb el mateix intent.

"El dia 11 del febrer 1917 visitàvem i fèrem entrega al Governador d'una exposició de fets en la qual hi ocupava lloc preferent l'assumpte dels pactes.

"Seguidament començàrem a desenrotllar la campanya en la eficàcia de la qual creïem tant que -enemics de vanidosa i improductius individualismes- tot just iniciada volguérem que la gloria del seu triomf correspon-

"(*) Al text original no hi figura aquest 'no', tanmateix, el butlletí del CADCI, 'Acció' de setembre de 1918, p. 10, assenyala que l'omissió és una errata d'impremta, i que el text ha d'aparèixer tal i com nosaltres el transcrivim.

gués per un igual a tota la dependència i, a l'efecte, recabàrem l'adhesió de totes les entitats professionals de Barcelona i resta de Catalunya, que ens l'enviaren sense una sola excepció, acompanyant-la amb demostracions d'afecte i d'encoratjament. Entre elles obtinguérem l'adhesió de 'l'Associació de la Dependència Mercantil' amb data 15 del febrer, però, per molt dolorós que ens sigui l'haver-ho de consignar, una falta de delicadesa que d'ella reberen el Centre i totes les entitats que li feien costat, ens obliga a fer constar que no comparegué mai a col·laborar en l'obra conjunta, malgrat les moltes vegades que hi fou invitada, i al demanar-se-li en la forma més amistosa el perquè de la seva estranya actitud, contestà en 14 abril de 1917 comunicant oficialment la seva retirada de la campanya. Llevat d'aquest incident, inexplicable i lamentable baix tots aspectes, la campanya va ésser acollida amb la major simpatia per tothom. La conducta observada i la persistència en l'actuació, va fer-nos merèixer l'adhesió entusiasta de les entitats obreres feministes de nostre ciutat, la de les corporacions patronals de més prestigi, la col·laboració de la premsa, el concurs d'eminentes homes públics, i si no poguérem arribar a comptar amb l'apoiament de les autoritats -- que ja hi érem en camí-- hem d'atribuir-ho a la fatalitat de les circumstàncies.

"La nota sobresortint d'aquella campanya consistí en l'acció privada, que exercia el Centre, secundat per les voluntarioses entitats que amb ell anaven unides. Des del març fins al maig d'aquell any --època en que els esdeveniments polítics ens imposaren la seva suspensió-- realitzàrem unes 7,000 denúncies, convenientment requisitades, i les presentàrem a les tinències d'alcaldia, d'on passaven a la Junta local de Reformes Socials per a llur informe i una volta més retornaven a les tinències per a llur execució. No cal ponderar el costós que representa el posar en moviment semblant engranatge, que mai ningú encara havia utilitzat. La comunicació constant en que tinguérem d'estar amb el governador, alcalde, tinents d'alcalde, empleats a les tinències, membres de R.S., etc., per a que l'un apressés a l'altre, va ésser formidable, mes amb tot en sortírem. A la indiferència dels primers dies envers les nostres denúncies, seguí un sanítos astorament, en veure com els plecs que remetiem a les tinències un diumenge darrera l'altre, creixien d'una manera alarmant, ço que obligava forçosament a llur tramitació. Es celebraren nombrosos judicis de faltes en presència de denunciats i denunciants; la Junta de

R.S. dictaminà sobre bon nombre de les primeres denúncies; els tinents - d'alcalde començaren a imposar penyores, si bé recordant que els delin- - cüents no deixaven per això d'ésser electors, les rebaixaven a la ínfima quantitat d'una pesseta. Però, quan ja amenaçàvem amb apel.lar a la supe- - rioritat si semblant procedir es seguia amb els reincidents; mentre el - Centre feia gestions prop els senyors Cambó, Roig i Bergadà, Marcellí Do- - mingo i Ferrer i Vidal per a que fessin pressió al Govern i l'obligues- - sin a resoldre el recurs contra els pactes -quin recurs no perdiem de - vista- a qual finalitat el Centre i demés entitats adherides el repro- - duïen i enviaven de nou al ministre de la Governació en 11 del juny de - 1917; quan el Foment del Treball Nacional, la Cambra de Comerç, la Cam- - bra Industrial i la Lliga de Defensa Industrial i Comercial havien con- - vingut en fer una visita conjunta al governador per apoiar nostres jus- - tes peticions; quan nos trobàvem en el període àlgid de la campanya i el seu desenllaç semblava imminent, fou aleshores que la turbonada política malmeté el nostre esforç de quatre mesos i mig de lluita continua, sos- - tinguda amb la major constància, sense defalliment. En la memòria de -- tots està el llarg temps que persistí aquella anormalitat política, mal- - grat lo qual estiguérem dues vegades en el Govern civil (2 de juliol i - 22 de setembre de 1917) per anunciar nostre intent de renuar ordenada- - - ment l'acció privada, com abans, essent-nos denegat el permís.

"Constituit el primer govern de pacificació, ens dirigírem en 12 gener - d'enguany a l'allavors Ministre de Governació Sr. Bahamonde, en súplica - de que fos definitivament resolt el recurs d'alçada presentat contra els pactes, però no deuriem considerar l'afer de prou importància quan no es dignaren prestar-hi cap atenció.

"Cansats de tanta indiferència per part de les autoritats, en 6 maig -- prop-passat visitàrem al Governador civil senyor González Rothwos, per - manifestar-li nostre ferm propòsit de renovar la campanya tant de temps sospesa contra nostre desig, si dintre breu terme no feia cessar el deni- - grant espectacle que ofería en diumenge la gairebé totalitat del comerç barceloní al detall. Mes heu's aquí que pocs dies després -com si es pre- - tengués anul.lar nostra acció metòdica i eficaç- presenciàrem com uns es- - camots de joves dependents, atíats per l'Associació de la Dependència - Mercantil se'ns avançaven i violentment volien fer tancar els establi- - - ments que no s'atenien als preceptes de la llei.

"El Centre, que recordava perfectament les conseqüències contraproductes

que uns procediments semblants havien causat en altra ocasió, ni volgué contribuir en aquella acció pública ni volgué tampoc que es confongués amb ella la seva acció de carrer projectada a base de denúncies, per lo qual es concretà a la seva dèria de prosseguir les gestions en les esferes polítiques, a l'objecte d'assolir la revocació dels famosos pactes. I aquesta vegada el Centre tingué l'encert de dirigir-se a un diputat que es prengué l'encàrrec amb el major interès. En efecte, el dia 7 de juny darrer, el senyor don Francisco Largo Caballero, atenent a les nostres demandes, dirigí en el Congrés un prec al Ministre de la Governació, en forma tan precisa que a aquest no li quedà altre recurs sinó respondre categòricament, assegurant que l'assumpte seria resolt amb justícia. El senyor Largo Caballero, que havia sigut instruït pel nostre mitjà del problema que tenien pendent els obrers mercantils de Barcelona, se'n compenetrà de tan bella faisó que ja no el deixà de mà, i perseverant en les seves gestions, conseguí que el dia 22 de juny darrer el ministre Sr. García Prieto resolgués amb justícia -tal com havia dit- el recurs d'alçada presentat sis anys enrera, i plens de joia ens enterèrem de que **ELS PACTES, ABSOLUTAMENT TOTS, HAVIEN SIGUT ANUL.LATS.** La nostra joia fou tant més gran, per quant l'èxit era exclusivament degut a les nostres iniciatives, filles de l'orientació encertada que des del primer dia ens feu considerar el recurs d'alçada com el punt capdal de l'assumpte.

"El Centre -abrogant-se per uns instants la representació de tota la dependència barcelonina - complí un deure de gratitud envers nostre excel·lent defensor i li adressà l'enhorabona més sincera pel seu èxit junt amb el testimoni de nostre pregon reconeixement pel brillantíssim servei que ens havia prestat.

"D'aleshores ensà, mercès al zel desplegat per l'actual governador Sr. González Rothwos i sens necessitat -cal fer-ho constar en honor a la veritat- d'exercir prop d'ell la més senzilla pressió, el compliment del descans dominical a Barcelona pot dir-se que és un fet, amb comptades excepcions que anem denunciant així que en tenim coneixement, i per primera vegada la dependència al detall ha pogut gaudir de l'humaníssim repòs dominical que li concedeix la llei.

"Finalment, arran d'aquesta actuació del Centre, nostre distinguit consoci i ex-president, el Regidor d'aquest municipi, en Josep Puig i Esteve, ha reclamat en sessió pública un xic més d'interès per part de l'Alcaldia, per a que els seus agents fessin complir la llei de descans, i a -

l'ensem va iniciar una campanya dins aquella corporació a fi de que en diumenge no es permeti el vergonyós espectacle dels 'encants' que s'acostumen celebrar, confiant-se fundadament que semblants gestions estan properes a veure's coronades per l'èxit.

"I aquí acaba la relació dels fets succeïts, quin resultat final es una victòria més que el Centre pot afegir a les moltes altres que porta estampades en sa preuada història.

"Barcelona, agost de 1918"

EDIFICANT!

Ha arribat a nostres mans un "model" de contracte de treball, que no sabem estar-nos de publicar en tota sa integritat per a que s'er veixi de profitosa lliçó a nostres consocis.

Guaiteu-lo:

Contrato de compromiso entre don Luis Inglada y don X. X., como dueño y respectivamente.

"1º. Las horas de trabajo serán las convenidas de viva voz, siendo media hora para almorzar, una y media para comer y una para cenar - cuando por el trabajo se requiriese el trabajar hasta más tarde de la hora acostumbrada.

"2º. Las fiestas entre semana se trabajará todo el día.

"3º. Los domingos que se precisen, por la mañana.

"4º. El sueldo diario se irá aumentando a medida que el señor Ingla da lo crea conveniente.

"5º. Las faltas por enfermedad u otros motivos dan el derecho a don Luis Inglada de descontarlas al efectuar al fin de la semana el pago.

"6º. La falta de subordinación en el trabajo que se le mande o se le ponga a elección a don X. X., de hacer aquello que se le ordene o - darse por despedido, en caso de marcharse no percibirá más que los jornales devengados.

"7º. En caso de que don X. X., por cualquier causa inmediatamente - sin que por ello el señor Inglada pueda reclamar plazo alguno, así como este señor se reserva el mismo derecho de despedir en la misma forma o abonando ocho días en caso de que por cualquier causa o motivo sin fundamento grave considerase inoportuno tener como empleado a don X. X.

"Convenidas estas bases no habrá necesidad de hacer para nada el remolón bajo ningún concepto, pues esto sería base para despedirle de la casa.

"Siendo ambos conformes, firmamos.- Barcelona, octubre de 1918".

Ja veieu; moments abans d'ésser promulgada la Llei de Jornada Màxima, hi ha un patró -a qui no volem qualificar, car preferim que el lector ho faci mentalment- un tal LLUIS INGLADA, COMERCIANT D'ARTICLES DE LLOSA I CRISTALL, AMB ESTABLIMENTS OBERTS EN LA RAMBLA DE LES FLORS, 8 i RONDA DE SANT ANTONI, 5, que gosa fer firmar als seus dependents una tan grossa monstruositat.

Prenguem-ne nota, companys. Mai com ara és més raonat un BOICOT. Declareu-li obertament; participeu-ho així a totes les vostres coneixences. Però, sobretot, que aquest fet no se us borri ja més de la memòria, car es probable que algun dia ens denari la sort, el fer una bona pau amb EN LLUIS INGLADA. Jurem-li!!

("Acció", de novembre de 1918, p. 5-6)

RECTIFICACIO

En el número corresponent al mes de novembre, denunciarem a nostres companys l'existència d'un oneros contracte que tenia establert amb la seva dependència la firma industrial i comercial, Lluís Inglada, a la que declaravem el boicot en virtut d'aquell fet.

De l'esmentat senyor rebérem una lletra datada el 4 de desembre darrer en la que, boi reconeixent l'autenticitat de dit document, ens deia que mai havia posat en vigor cap de les seves clausules, ço que estava disposat a provar; i que tenint en compte la seva ineficàcia, no tenia inconvenient en deixar sens efecte els contractes -

signats.

Per altra part, els dependents d'aquella casa han sigut en el Centre a corroborar les manifestacions del seu patró i a participar-nos que els contractes vigents -que bastants empleats no tenien pas firmats- havien sigut inutil-litzats.

Es amb veritable complascencia que posem en coneixement de nostres - companys el triomf assolit an aquest afer per la nostra Secció i, - conseqüents als nostres actes, aixequem el boicot declarat a la casa Lluís Inglada.

("Acció" de gener de 1919, p. 6)

BASES PRESENTADES PEL CADCI ALS PRESIDENTS DE LES ENTITATS ECONOMIQUES PER A MILLORAR LES CONDICIONS LABORALS DELS DEPENDENTS

Barcelona, 27 de gener de 1919.

Senyors Presidents de la Cambra Industrial, de la Cambra de Comerç i Navegació, del Foment del Treball Nacional, de la Lliga de Defensa Comercial i Industrial, i de la Unió Gremial.

Distingits senyors:

El nostre "Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria", entitat de 6.000 i pic de associats i per tant, genuina representació de la dependència comercial barcelonina, vetllant com sempre per l'interès d'aquesta, en franca actuació societària, es dirigeix a l'Entitat de la seva honorable Presidència, veritable representant que és de l'element patronal, exposant una vegada més, la sort malestruga que pateix el nostre estament, amb motiu del trasbals econòmic originat per la guerra.

Tots els estaments obrers han sofer les innegables conseqüències d'aquest desordre mundial, agravat a casa nostra per la manca d'acció certera i oportuna en les altes esferes governamentals; però, mentre els estaments d'obrers purament manuals han assolit millores importantíssimes en la remuneració de llur treball, els obrers de condició més intel·lectual, o sien els nostres associats, han quedat absolutament postergats en el camí de millorament econòmic que imposa l'interminable seguit de pugues en els preus ja prou elevats dels articles alimenticis i d'altres indispensables a la vida, que posen nostre classe en una situació inaguantable.

Cal regonèixer que ella ha gaudit sempre d'un privilegi d'inferioritat respecte als demás elements treballadors, en gairebé tots els ordres, essent la qui amb més vivesa ha sentit les conseqüències de l'encariment general, per les circumstàncies que li són pròpies, per ésser el component de nostra classe mitja, de la que s'ha dit

sempre, i en veritat, que és la que viu en pla de més privació i ma-
lestar, doncs no li guarda relació corresponent la font d'ingressos
que disfruta amb l'ordre de vida que ha de seguir i li pertany.

A part certes anomalies i desconsideracions de que els dependents -
de comerç han sigut sempre objecte, malgrat ésser llur treball d'un
ordre superior al manual i constituir un factor positiu per a la ri-
quesa privada, hem de fixar-nos en les retribucions amb que la cla-
sse patronal els afavoreix, retribucions que en general poden quali-
ficar-se de migrades i mantes vegades d'irrisòries, quina causa -
principal, en la consciència de tothom és que radica en certa passi-
vitat col·lectiva, en la correcta actitud que ha tingut sempre per
norma la nostra classe, quan s'ha tractat de conquerir les millores
o reivindicacions que ha cregut justes.

I si bé és veritat que alguns augments de sous i gratificacions ex-
traordinàries se li han otorgat, també és veritat, però, que uns i
altres aplerats no han produït la deguda compensació, ni han pogut
equilibrar la situació econòmica actual, fent enyorar, encara, amb
ànim trasbalsat, aquella normalitat grossa o petita de pocs anys en-
rera; amés, semblants augments i gratificacions, concedits sense -
cap norma fixa, han causat un gros contingent de desigualtats en el
modo massa lamentable d'apreciar la valua del treball, d'esprés -
d'accentuar aquelles altres desigualtats d'igual ordre que per dis-
sort ja existien amb anterioritat, mercès a l'especial concepció pa-
tològica de certes cases mercantils.

Mes avui que tot el món treballador actua decididament per ocupar el
lloc que de dret li correspon dins la societat, desplegant les se-
ves banderes i fent exposició de sos programes, la dependència de -
comerç no pot quedar al marge d'aquesta actuació: no pot veure ni
consentir amb indiferència el que altres elements treballadors crei-
xin, millorin i es reivindicuin, quedant-se ella en un descoñsiderat
nivell de postergació. Hem de fixar la nostra mira en la forma mo-
derna de organització obrera i hem de saber veure i convenir tots,
patrons i dependents, que si junts no emprenem decididament l'actua-
ció que per igual ens interessa, ens trobarem fatalment embolcallats
en altres actuacions gens falagüeres, perquè com no reparen bé en -
la significació de les funcions nostres, produirien indefectiblement
un trastorn paorós dins el treball encomanat a la dependència.

Es per totes aquestes raons que en nom d'aquesta dependència tenim l'honor d'adreçar a vostè, senyor President, les bases de millorament que a continuació s'esmenten:

I. Regularitzar desseguida els salaris actuals calculant-los en la següent forma:

Als dependents d'escriptori, banca, major i detall, dar-los els salaris que tenien en juny de 1917, augmentats del

50% en els sous fins a 40 duros mensuals; 40% en els sous superiors a 40 duros fins a 60; 30% en els sous superiors a 60 duros fins a 80; 20% en els sous superiors a 80 duros fins a 100.

Als dependents, mocos i cobradors dar-los els salaris que tenien en juny de 1917, augmentats del

50% en els sous fins a 20 duros mensuals; 40% en els sous superiors a 20 duros fins a 25; 30% en els sous superiors a 25 duros fins a 30; 20% en els sous superiors a 30 duros fins a 40.

Les remuneracions a arrenents i meritoris queden exceptuades.

Els sous que per haver sofert millores des de juliol de 1917 resultin actualment superiors als produïts per les escales anteriors no seran alterats.

II. Concedir, demés, un tant per cent sobre el muntant de les vendes que facin els dependents del detall.

III. Fer complir rigorosament tot quant està legislat en matèria de descans dominical i jornada màxima, no consentint cap mena de treball ni tan sols de presència dels dependents en els magatzems i botigues -encara que fos amb caràcter voluntari- durant els diumenges i després de les set del vespre en escriptors i major i de les vuit del vespre en el detall, durant els demés dies no festius.

IV. Constituir amb urgència peremptòria una comissió o tribunal mixte de patrons i dependents que tindrà la missió de:

Entendre en tots els cassos de dubte o de discrepància sobre qüestions del treball, que es presentin entre patrons i dependents, pronunciant fallos que deuran ésser acatats per uns i altres.

Estudiar i dictaminar sobre els diferents punts socials que afecten les condicions del treball, com són els salaris, sindicació, con-

tractes, horaris, segurs de vellesa, etc., començant immediatament per la confecció d'una tarifa de salari mínim i per regular la admissió i condicions dels aprenents i meritoris.

Aquestes són les millores que considerem indispensables per salvar el moment actual. Elles són el fruit d'un detingut estudi per arribar a fixar el veritable encariment de la vida a Barcelona durant els darrers anys. Per això s'han tingut en compte els números-índex referents al cost de les primeres subsistències que mensualment publica el Museu Social, així com altres dades similars. S'ha considerat que en tot el temps transcorregut fins a mitjans de l'any 1917 els sous de la dependència no sofriren augments sensibles de caràcter general per raó de l'encariment excessiu de la vida que aleshores ja s'iniciava, i si sols aquells augments de caràcter particular que és costum fer per raó de antiguitat o de bon compliment. S'ha exceptuat als aprenents i meritoris per entendre que ells no són els directament afectats per l'anormalitat i han d'ésser objecte d'una reclamació especial. Finalment es fa esment del descans dominical i del finiment del treball per les irregularitats que s'hi cometien.

En tot ens ha guiat un sentiment d'estricta justícia. Per això no dubtem mereixeran l'aprovació de l'Entitat que us honoreu en presidir, la qual esperem sabrà trobar els mitjans necessaris per a que conjuntament amb les demés Entitats patronals a les que ens adresem també avui, les facin adoptar per tot el comerç barceloní, en el més breu termini, doncs la més petita dilació perjudicaria els bons propòsits que ens animen a tots.

Visqui molts anys.- El President, Rafael Pons, (firmat).- Per acord del C.D. El Secretari General, M. Calvet (firmat).

("Acció" de setembre de 1919, p. 9-10)

UNA MILLORA QUE NECESSITEN AMB URGENCIA ELS DEPENDENTS DE
COMERÇ

Es un fet a bastament reconegut el major cost actual de la vida, en comparació amb el cost d'uns mateixos elements alguns anys endarrerats. Això ha portat d'una manera fatal l'augment de salaris, augment que no ha representat un major nivell de vida en el que n'ha estat beneficiat, sino únicament l'augment d'ingressos necessari per a mantenir enc que amb restriccions, un mateix ordre de despeses que ha pujat el seu cost per unitat. No res menys, malgrat aquest aspecte tan evident de ço que és i ço que representa l'augment actual de salaris. l'Estat no ho ha volgut tenir en compte, i els salaris, pujant davant de l'escala fossilitzada de l'impost d'utilitats, s'han anat vist essent gravats per l'obligació d'una major tributació a l'Estat a mida que l'acreixement quantitatiu de les despeses els feia relativament més alts, però, en absolut, menys reproductius.

Paral·lelament a aquest fet dels salaris, la vida en posar-se cara ha motivat també un augment de jornals; resultant que avui un jornal de 8 pessetes, el posseeix un fuster, un manyà, etc., que tenint en compte que durant el mes ve a treballar de 22 a 26 dies, produeix un ingrés mensual de 176 a 208 pessetes, estant, generalment, l'home d'ofici que guanya aquests jornals, alliberat de portar el nivell de vida social (vestir, estatge, vida de relació, etc.), que ha de portar el dependent qui cobra salaris mensuals, sense, demés estar subjecte l'obrer jornalero a l'impost de utilitats.

Per comparació, el dependent de comerç que cobra 200 pessetes mensuals, té obligació de tributar a l'Estat 120 pessetes anuals. Demés,

es troba éssent un obrer que ha de vestir molt millor que el jornal·ler i ha de sostenir un port social molt superior a l'altre.

El dependent que cobrava 24 duros al mes, necessita ara, com a mínim, 36 duros per cobrir les mateixes necessitats que abans satisfieia amb 24 duros mensuals. Si abans, per ésser considerat dins la categoria de sous mínims, no tributava a l'Estat, quina raó lògica pot aduir-se perquè ara tingui necessitat de tributar-hi per concepte d'utilitats? L'Estat, que ha volgut salvar els dèficits domèstics dels seus empleats, pujant-los els sous, per què no ha tingut en compte que els altres ciutadans sofrien d'unes mateixes causes, i per tant, tenien dret a estar exempts de tributació, tota vegada que l'augment de sou no els representava un augment de disponibilitats?

El patró que paga per l'exercici de les seves activitats una contribució que moltes vegades no passa de 120 pessetes anuals, té dret a fer beneficis il·limitats en el seu negoci, i retirant quantitats en concepte de beneficis per a subvenir a les seves necessitats particulars, encara que retiri centes o mils pessetes mensuals, no veu gravat aquest ingrés per l'impost d'utilitats.

L'impost, doncs, no grava al jornal·ler ni al patró. Es el dependent de comerç la víctima de la imprevisió dels nostres governs i la víctima dels nostres sistemes tributaris caducats.

I encara no solament és en l'impost d'utilitats que el sou del dependent és molt més gravat per l'Estat que els guanys del patró. Si tractem de l'impost de cèdules personals ens trobem amb anomalies tant o més extraordinàries; el dependent que guanya 42 duros mensuals ve obligat a pagar, a Barcelona, cèdula de setena classe, o sigui de 13 pessetes, sense impostos, amb impostos, unes 23,40 pesse

tes (un 80 per 100 més -mentre que el seu patró pot arribar a exercir una professió que pagui per contribució industrial al Tresor - fins a 300 pessetes anuals- dintre el qual tipus contributiu s'hi troben professions tan remuneradores com contractista d'obres, consignataris de vaixells de vela al comerç de cabotatge, editor d'obres de totes menes - no tenint obligació de tributar per cèdules personals més que 3,25 pessetes, o sigui cèdula de classe novena. - Això és: el dependent d'un contractista, d'un editor, d'un consignatari, que guanyi 210 pessetes mensuals vé obligat a tributar - per aquesta base QUATRE VEGADES MÉS que el seu patró, que en cente de beneficis pot ingressar per les seves despeses particulars quantitats il·limitades.

De manera que un dependent de comerç, guanyant 210 pessetes mensuals, tributa a l'Estat com un industrial que pagui per contribució industrial 1.000 pessetes anuals, contribució d'una filatura de cànem o de lli, amb 4.000 fusos, moguda per vapor, aigua, gas, etc., o d'una fàbrica de vernissos amb 20 forns etc.

Prenent per base els lloguers -altra de les bases de l'impost de cèdules- el dependent es troba en igual situació ominosa. El dependent que paga 9 duros de lloguer de pis paga tant com el fabricant de filats o el de vernissos, -per a no citar més indústries- que paga 1.000 pessetes anuals per l'exercici de la seva indústria.

Governar vol dir no reprimir sinó prevenir. Portar el govern de casa, d'una corporació, d'un Estat, vol dir precisament prevenir amb mesures clarividents les situacions d'injustícia. Entendre que governar es redueix a estar constantment reparant el que no s'ha sabut preveure, sufocant conflictes amb solucions parcials i passatgeres, és tenir un lamentable concepte del que és una acció de govern; és estimular a la revolta i al desordre, davant l'espectacle

de que sols amb aquest procediment és possible obtenir mesures de justícia.

De la mateixa manera que la impassibilitat governamental davant el problema dels dependents de comerç és segura i manifesta, és també segur que si aquests plantejaven una vaga perturbant la nostra vida econòmica, ja de si prou sacsejada, aleshores el Govern els donaria la raó i atendria les peticions que se li formulessin.

L'anormalitat és norma dels governs nostres. L'anormalitat és la qui governa i és ella la qui legisla, puix ja sigui per part dels de dalt o per part dels de baix, la força és la qui dicta les lleis; i encara no una força organitzada, conscient i responsable, no un despotisme il·lustrat; sinó la força, tumultuosa del disturbí, sense criteri, sense orientació, resolent un problema imminent per a provocar-ne un altre i mai topant, resolent-se en una obra de govern sistemàtica, meditada i completa.

Xavier TUSELL

6 març 1919.

("La Veu de Catalunya" del 9 de març de 1919)

LA CUESTIÓN SOCIAL Y LA AUTONOMIA

El Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria cursó la siguiente comunicació a la Asamblea de la Mancomunidad:

"Excm. senyor: En aquets moments trascendentals en que's debat sobre el pervindre de la nostra terra, l'estament de la dependència del comerç i de la industria de Barcelona, representat genuinament pels sis mil cinc cents socis que s'acoblen en la nostra entitat, ha volgut fer-vos avinent el seu més lleal sentir referent al projecte d'autonomia que la Mancomunitat i els parlamentaris catalans tenen presentat a Madrid.

Constituim una força estamental, una organització obrera, que en el projecte d'autonomia elaborat per la Mancomunitat no s'ha sentit satisfactoriament apoiada en l'aspecte social, ja que, ço que sigui legislar sobre matèria obrera, hem vist que es reservava al Poder central, privant-nos aixís d'una de les prerrogatives ue més afermarien la nostra sobirania popular.

Notant com aixó ha produït en tota la classe obrera una certa contrarietat i fent-nos ressó de la seva general aspiració, és que ens permetem adreçar a V.E. per a formular la nostra petició de que voldríem que fos ampliat en el caire social el projecte d'autonomia presentat.

No'ns cal pas dir que aquest, en sos termes generals, ha provocat els nostres més pregóns entusiasmes i que per la seva consecució si a V.E. li sembla convenient, li oferim el nostre més veement concurs.

Esperem, doncs, amb impaciència els patriòtics acords que han d'eixir de l'Assemblea d'avui en la confiança de que no serán acceptades solucions equívokes, com la de la formació de la Comissió extraparlamentaria, que no creiem arribi a concloure en rés positiu per a la nostra causa. Visqueu molts anys pel bé de Catalunya.- Barcelona 21 de Desembre de 1918.- El vicepresident, J. Sans i Quintana; el secretari, M. Calvet.

Excm. senyor president de la Mancomunitat de Catalunya."

("El Diluvio" del 22 de desembre de 1918)

LA AUTONOMIA Y EL PROBLEMA OBRERO

El Centre Autonomista de Dependents ha organizado para mañana, a las diez de la noche, un gran acto público para pedir a la Mancomunidad de Cataluña que en lugar de transferir al Poder central la facultad de legislar sobre el problema obrero, como se desprende de las bases que entregó al Gobierno, procure reservarse este derecho al Poder autonómico en vía de constitución.

Para apoyar dicha demanda usarán de la palabra los señores Andrés Nin, A. Fabra Ribas, Manuel Serra y Moret y Francisco Layret.

La convocatoria del mitin que se ha fijado en los sitios públicos dice así:

"El fet de l'autonomia de Catalunya és indiscutible. El règim autonòmic pel qual tant hem bregat nosaltres, els dependents de comerç, va attenir sentada definitivament en la nostra terra.

Mes, l'organisme director de la nostra pàtria, la benemèrita Mancomunitat de Catalunya, en reclamar del Govern espanyol aquesta constitució autonòmica imminent, ho ha fet de fairsó que no satisfá plenament les aspiracions del obrer catalá, puix en una de les bases ha volgut reconéixer en el Poder central sa exclusiva facultat per a establir i regular la legislació obrera.

Aquest dret de resoldre a casa la qüestió socials, que els obrers catalans hem de considerar essencialment nostre, cal procurar per tots els mitjans que no'ns sigui arrabassat i, per tal d'assolir-ho, anem a emprendre, d'acord amb altres sectors cultural-democràtics de Catalunya, una forta creuada, el primer acte públic de la qual el constituirá un grandíós mitin d'afirmació nacionalista-obrera, que tindrà lloc en nostre estatge, Rambla de Santa Mónica, número 25, el vinent dimars, día 31, a les deu de la nit i en el que hi pendrán part el següents oradors: Andreu Nin, A. Fabra Ribas, Manel Serra i Moret i Francesc Layret.

Ciutat 28 Desembre de 1918."

("El Diluvio", 30 de desembre de 1918)

LA QUESTIO SOCIAL I L'AUTONOMIA

El fet il·lògic de residenciar fora de la nostra terra la legislació obrera, com era el primitiu propòsit de la Mancomunitat de Catalunya (diem primitiu, puix quan apareixeran aquestes ratlles haurem segurament tingut ocasió de veure'l rectificat), mogué a diverses entitats democrático-culturals de Barcelona a actuar intensament per a desfer allo que conceptuavem una error. No podia deixar de pendre-hi, naturalment, la seva bona part el Centre, essencialment obrer i nacionalista alhora i, per tant, primer interessat en intervenir-hi i fer que no es produís un divorci -en aquests instants de unió sagrada, més lamentable que mai- entre la massa obrera i el suprem organisme director de Catalunya.

A tal objecte, en la sala gran del nostre Casal, tingué lloc la nit del 31 de desembre darrer, un Míting d'Afirmació Nacionalista-Obrera, que constituí un acte brillantíssim, malgrat no haver-se pogut divulgar massa la notícia. En Joan Torrents, President de la Secció Permanent d'Organització i Treball, explica a l'auditori genuïnament obrer que omplenava per complet el local, la finalitat que perseguïen amb la celebració de dit míting, i abundant en la mateixa opinió, - parlaren de faigó força eloqüent els coneguts propagandistes del Socialisme, senyors A. Fabra Ribas, Andreu Nin, Manuel Serra i Moret i Francesc Layret.

Per haver-se'n publicat al seu temps ressenyes bastant extenses en la premsa diària, renunciem a fer-ho nosaltres; mes serà bo fem remarcar l'espectació creixent que despertaren en tota la concurrència aquells parlaments, que no sols es limitaven a advocar per a la incorporació del problema social en la imminent constitució autonòmica catalana, sinó que amb la competència que caracteritza a cada un dels esmentats oradors, volgueren il·lustrar-nos sobre els greus - problemes que ha plantejat l'acabament de la guerra i sa estreta relació amb els obrers i, especialment, la seva repercussió en l'esta

ment mercantil; manifestacions que foren sorollosament aplaudides - per els reunits.

Com a conclusió de l'acte, s'aprovà en mig del més gran entusiasme, el següent Missatge que més tard fou tramès pel plè de la Junta de la Secció, a l'il·lustre senyor President de la Mancomunitat, qui en rebre'l de les nostres mans, no ens prometé ja solament estudiar-lo, sinó defensar-lo personalment i procurar que se li dongui la satisfacció deguda. Heus-aquí el missatge:

"Excel·lentíssim senyor:

Es amb profunda recança que aquest Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, com també ja tingué en una altra ocasió l'honor d'exposar-ho a V.E., hagué esment -en fer-se públiques les Bases de petició d'Autonomia- del propòsit d'aqueix prestigiós organisme, que amb tanta dignitat presidiu, de deixar a mercè del Poder central la facultat d'establir i regular la legislació obrera de la nostra terra.

En aquests moments que el mot sobirania brolla dels llavis de tots els catalans, sintetitzant amb ell la voluntat d'un poble enter a regir-se per sí mateix, entenem nosaltres que no significa altra cosa sinó una deixació de poder el voler despendre's d'un instrument de sobirania popular, com ho és per excel·lència el problema social, la solució del qual es pretén posar-la en mans d'un Poder que ha demostrat sempre desconeixe'l completament i és possible que en endavant continuï en la mateixa ignorància o indiferència.

Aquest convenciment nostre -que ja havia estat compartit per altres elements en una reunió que diferents entitats apolítiques havien celebrat- ens mogué a exposar-lo públicament i amb lleialtat als obrers de Barcelona, els quals, aplegats en un gran míting hagut en el nostre Casal la nit de fi d'any darrer, aprovà d'una manera unànime i solemne el nostre criteri i ens honorà amb la seva plena confiança, perquè ens fessim ressó a prop de V.E. de la seva aspiració justa i legítima, de conformitat absoluta amb el juí sustentat per nosaltres, ço que respectuosament i en compliment d'aquella ordre venim a efectuar ara.

No dubtant que la petició dels dependents del comerç -devinguda com

a conseqüència de l'esmentat acte de demanda general de tots els obrers barcelonins- mereixerà una franca acollida per part de V.E. i que, fent-se càrrec de la transcendència de la mateixa, hi donarà la satisfacció deguda, el saludem respectuosament, boi desitjant-li llarga vida en bé de Catalunya.

Ciutat, tres de gener de mil nou cents dinou.- El President, Joan Torrents i Dagés.- El Secretari, Joan Berradell.

Excm. Sr. President de la Mancomunitat de Catalunya."

("Acció" de febrer de 1919, p. 6)

CENTRE AUTONOMISTA DE DEPENDENTS DEL COMERÇ I DE LA INDÚSTRIA
 SECCIÓ PERMANENT D'ORGANITZACIÓ I TREBALL
 A LA DEPENDÈNCIA MERCANTIL

"La humanitat tota treballa intensament per a transformar la constitució de la societat. Les revoltes i conflictes de tota mena que amb major o menor intensitat a tot arreu s'observen no són més que les -- espurnes que salten del gresol on se depuren les noves idealitats que la guerra ha posat en circulació.

"Tots tenim l'obligació de treballar-les aquestes idees noves. Es pre-- cis que ens dediquem de ferm al seu estudi si volem que la nostra clas-- se ocupi el lloc que li pertoca en la societat futura.

"El Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria es troba avui en situació immillorable per a emprendre aquests estudis, -- doncs pot actuar en un ambient de serenitat i en un pla de justícia -- que en altra situació difícilment li foren assequibles.

"Per això la Secció d'Organització i Treball del Centre elabora el -- programa d'aquests estudis que presentarà a la aprovació dels seus so-- cis tan aviat com les circumstàncies ho permetin, però mentrestant -- creu indispensable aprofitar els moments dirigint-se a tota la depen-- dència en demanda d'aquella col.laboració entusiasta, que és la que -- fa grans les obres.

"Es necessari que cadascú de nosaltres dediquem un espai de temps dia-- ri a pensar en la nostra situació social d'avui i en la que voldríem que fos demà.

"Hem de pensar en l'Organització de la dependència, estudiant la millor forma d'associació, la manera de presentar i assolir les nostres rei-- vindicacions i la propaganda que hem de fer de les nostres idees per a que siguin profitoses a tots.

"Precisa veure les condicions de Treball, repartiment de la jornada -- d'acord amb les necessitats del negoci i de l'individu, la vida so-- cial, l'educació i la instrucció.

"Les Compensacions que del nostre treball hem d'obtenir és l'altre -- punt que ens ha de preocupar. El salari mínim d'acord amb el cost de la vida, la participació en els beneficis, l'abaratiment dels articles que ens són necessaris, la previsió, els segurs, etc., en són alguns del capítuls.

"Heu's-aquí lleugerament esbosat el nostre programa d'estudis per a --

que des d'ara pogueu dedicar-hi la vostra atenció.

"La Secció ha fet ja treball positiu sobre alguns d'aquests punts i ara creu convenient, per a tirar endavant la seva feina, la col.laboració dels gremis en que fins ara hem considerat dividida la dependència, encara que poden ampliar-se, i són:

"Dependents de Magatzem.

- " d'Escriptori i Banca.
- " de Detall.
- " Viatjants i Corredors de plaça.
- " de Fàbrica i Taller.
- " Moços i Cobradors.
- " afectes als serveis marítims.
- " de Confiteries.

"Cadascú de vosaltres pertany a algun d'ells i sou per tant els més indicats per a comunicar-nos les necessitats i aspiracions de cada gremi; vulgueu, doncs, emprendre-us aquesta tasca com més aviat millor i digueu-nos, contestant el qüestionari adjunt, quines, al vostre entendre, són unes i altres. La Secció reunirà les vostres opinions i d'acord amb elles formularà el seu dictamen que oportunament es presentarà.

"Estem en uns moments en que tots hem de treballar per a tots. Els estudis que os proposem donaran en son temps profitosos resultats; però si volem que així sigui és indispensable que tots hi aportem la nostra col.laboració.

"Per això sol.licitem la vostra, en la seguretat de que, fent-vos -- càrrec de la transcendència del moment, no ens ha de mancar.

"Barcelona, Febrer de 1920.

"Per A. de la Secció,
RAMON DOMINGO I ROGE

"El President,
MARIAN VENDRELL SALA

CONSIDERACIONS DEL SOCI JAUME CARDUS SOBRE EL CADCI

Mantes vegades he exposat públicament el meu pensament pel que a la nostra vida corporativa es refereix.

No faig aquesta reflexió per creurem rellevat de dir, avui, la meua paraula novament, sols ho faig per a justificar que l'oració d'ara sigui la de sempre.

Quan encara la lluita per qüestions socials que'ns atanyen no havia arribat a la maduresa que avui experimentem entre nosaltres, tingui ocasió d'esboçar, pel meu íntim govern, un programa mínim de coses previes a assolir acompanyat d'un altre esboç pel que a la organització pogués referir-se. I successivament passava de ço privat a ço públic la part mes interessant, per a tots nosaltres, del meu sincer parer (no interessant per esser meu, si perque ens afectava a tots) sobre l'esperitualitat i materialitat de la nostra niçaga, a permeti's l'expressió, en relació a la nostra obra social a complir.

Les coses en poc temps han variat molt, i avui per avui, íntegrament sols pot subsistir, per recaure-hi acord unaním, tot alló, que's trobava i es troba al marge de tot doctrinarisme, constituït per la majoria de les valors morals dintre de la nostra vida de dependents, i per demunt d'aquesta, de la nostra vida física i psicològica; de la nostra vida humana.

Peró com assolir el respecte a ço que constitueix el factor moral i esperitual de la nostra existencia, si en l'ordre económic restem vexats després d'una seriosa i recent temptativa vindicadora?

I en cas de que fossim atesos en el primer aspecte per la burgesia, mancaria per una part la nostra constant preocupació en fer consciència i acreixe-la, així preperariem homes aptes per a la lluita, i per altra part, que'n treuriem si económicament no'ns podiem fer respectar?

La tasca nostra és tota ella una obra de simultaneïtat a fer, i de vant d'aixó jo crec que ço essencial és resoldre com simultàniament preperem i donem la batalla, car les aspiracions a assolir (les quals crec que estarem d'acord si dic que aquestes poden esser aug-

mentades considerablement) exposades per la Junta d'aquesta Secció en la reunió general extraordinària darrerament celebrada, están de fa temps en l'anim de tots com aspiració, mes positivament ningú en toca les conseqüències.

Aixó és el resultat de subjectar-se massa a una armonització d'interessos entre nosaltres mateixos i jo que soc partidari de l'armonia, també soc partidari de prescindir de tot alló que sigui un - destorb i que l'armonia dissimula, soc partidari de l'imposició - si's fa precisa

Corrents d'armonia ens han portat a aquesta tasca legalista i d'expedienteix tan funesta!

Ens ha portat a l'inconscient inhibició i a la desfeta esperitual nostra.

Sols crec en una assenyada organització per rams i industries, en el nostre fur intern, demunt d'una base netament sindicalista que per mitjà de la federació ó confederació ens permeti establir el sistema Unic per assegurar-nos el triomf en les accions de conjunt externes.

L'Acció Directa és una bella arma a esgrimir, faig constar, però, que no soc apolític.

Tot aixó dit no está exemp de doctrinarisme, lo qual suposa triomfar primer en i de nosaltres mateixos.

Crec inútil ennumerar les necessitats i aspiracions nostres, aixó que és fonamental podrem plantejar-ho i lograr-ho quan ço essencial, mentat, estigui en marxa.

Fent la viu-viu tal vegada podrem lograr quelcom dels organismes - creats aposta, per a regular els interessos, de explotats i explotadors, en el comerç de la nostra ciutat.

Barcelona, 31 de Gener de 1921.

(Text mecanografiat)

CENTRE AUTONOMISTA DE DEPENDENTS DEL COMERÇ I DE LA INDÚSTRIA
SECCIÓ PERMANENT D'ORGANITZACIÓ I TREBALL
A LA DEPENDÈNCIA MERCANTIL

La humanitat tota treballa intensament per a transformar la constitució de la societat. Les revoltes i conflictes de tota mena que amb major o menor intensitat a tot arreu s'observen no són mes que les espurnes que salten del gresol on se depuren les noves idealitats que la guerra ha posat en circulació.

Tots tenim l'obligació de treballar-les aquestes idees noves. Es precis que ens dediquem de ferm al seu estudi si volem que la nostra classe ocupi el lloc que li pertoca en la societat futura.

El Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria es troba avui en situació immillorable per a emprendre - aquests estudis, doncs pot actuar en un ambient de serenitat i en un pla de justícia que en altra situació difícilment li foren assequibles.

Per això la Secció d'Organització i Treball del Centre elabora el programa d'aquests estudis que presentarà a la aprovació dels seus socis tan aviat com les circumstàncies ho permetin, però mentrestant creu indispensable aprofitar els moments dirigint-se a tota la dependència en demanda d'aquella col·laboració entusiasta, que és la que fa grans les obres.

Es necessari que cadascú de nosaltres dediquem un espai de temps diari a pensar en la nostra situació social d'avui i en la que voldriem que fos demà.

Hem de pensar en l'Organització de la dependència, estudiant la millor forma d'associació, la manera de presentar i assolir les nostres reivindicacions i la propaganda que hem de fer de les nostres idees per a que siguin profitoses a tots.

Precisa veure les condicions de Treball, repartiment de la jornada d'acord amb les necessitats del negoci i de l'individu, - la vida social, l'educació i la instrucció.

Les Compensacions que del nostre treball hem d'obtenir és l'altre punt que ens ha de preocupar. El salari mínim d'acord amb el cost de la vida, la participació en els beneficis, l'abaratiment dels articles que ens són necessaris, la previsió, els segurs, etc., en són alguns dels capítuls.

Heu's-aquí lleugerament esbosat el nostre programa d'estudis - per a que des d'ara pogueu dedicar-hi la vostra atenció.

La Secció ha fet ja treball positiu sobre alguns d'aquests punts i ara creu convenient, per a tirar endavant la seva feina, la col·laboració dels gremis en que fins ara hem considerat dividida la dependència, encara que poden ampliar-se, i són:

Dependents de Magatzem.

- " d'Escriptori i Banca.
- " de Detall.
- " Viatjants i Corredors de plaça.
- " de Fàbrica i Taller.
- " Moços i Cobradors.
- " afectes als serveis marítims.
- " de Confiteries.

Cadascú de vosaltres pertany a algun d'ells i sou per tant els més indicats per a comunicar-nos les necessitats i aspiracions de cada gremi; vulgueu, doncs, emprendre-us aquesta tasca com - més aviat millor i digueu-nos, contestant el qüestionari adjunt, quines, al vostre entendre, són unes i altres. La Secció reunirà les vostres opinions i d'acord amb elles formularà el seu dictamen que oportunament es presentarà.

Estem en uns moments en que tots hem de treballar per a tots. Els estudis que os proposem donaran, en son temps profitosos - resultats; però si volem que així sigui és indispensable que

tots hi aportem la nostra col·laboració.

Per això sol·licitem la vostra, en la seguretat de que, fent-vos càrrec de la transcendència del moment, no ens ha de mancar.

Barcelona, Febrer de 1920.

Per A. de la Secció, RAMON DOMINGO i ROGÉ

El President, MARIAN VENDRELL SALA

Penseu en la importància d'aquest QUESTIONARI

I tots hi respondreu.

Condicions general de treball dintre el Gremi de

Hores de treball i el seu repartiment

Mengen a la casa? Dormen a la casa?.....Han de fer guàrdies?

Tenen dies de descans?..... Quins són?

Tenen vacances a l'estiu?..... Quants dies?

Acostumen a vetllar?..... Quins dies i quantes hores?....

Les cobren apart?..... A quin preu?.....

Quantitat i classificació de la dependència que correspon al Gremi:

.....

Quina mensualitat cobra cada dependent?.....

Cada quan augmenten els sous? En quina quantitat?....

Si tenen participació en les vendes, en quina proporció?....

Quina quantitat mensual ve a representar?.....

Si tenen participació en els beneficis, en quina proporció?...

Quant representa mensual o anyalment?.....

Tenen estrenes per Nadal o Balanç?..... Són fixes o volun

tàries del patró? Quant importen?

S'han trobat en algun conflicte social?....Causes que l'han

promogut? Com han acabat?.....

A més de respondre clarament y extensa a aquestes preguntes i de afegir-hi les dades que hi trobeu a faltar voldríem que cada de pendent ens indiqués les normes que al seu criteri han de regir per a modificar lo existent.

Nom i adreça del comunicant:

TEXT DEL CARTELL DEL CADCI QUE CONVOCAVA UN MITING PEL DRET CATALA

El Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria ha publicat el siguiente cartel:

"Catalans: L'organisme de l'Estat espanyol que té per missió administrar justícia, el Tribunal Suprem, acaba de declarar incompatible - amb l'interés social i amb l'ordre públic el règim civil de Catalunya.

Ha trencat el pacte solemnement fet per el mateix Estat en discutir-se'l Codic civil, de que respectarfa'l Dret Catalá.

Ha declarat els nostres costums civils incompatibles amb la legalitat vigent.

Per a fer, enfront d'aquest agravi, un acte de virilitat catalana, per a conseguir que siguem sustrets de la jurisdicció de un Tribunal que així ens tracta, us convidem al meeting que ha organitzat el Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, prenent-hi part els següents prestigiosos oradors: Lluís Massot i Balaguer, Joseph Maria Trias de Bés, Albert Bastardas, Francisco Maspons i Audeglassell, Manuel Carrasco i Joan Maluquer i Viladot.

Dijoue 22 d'Abril de 1920. A les deu del vespre. Pel nostre Dret! Per Catalunya! Assistiuh-hi - El Consell directiu".

("El Diluvio" del 20 d'abril de 1920)

EN EL CENTRE AUTONOMISTA DE DEPENDENTS
POR LA DIGNIDAD DE CATALUÑA

El anunciado mitin en favor del Derecho catalán, celebrado anoche - en el C.A. de D. del C. i de la I., ha constituido un magnífico éxito. Mucho antes de dar comienzo al acto, el amplio salón de fiestas de la mencionada entidad estaba ya completamente lleno, y durante la celebración del mitin no ha decaído el entusiasmo un sólo momento.

A las once y cuarto hacen su aparición en el escenario las personalidades que deben tomar parte en el acto, y estalla una ovación que se prolonga largo rato al colocar unos jóvenes la bandera irlandesa en la barandilla de la galería.

El presidente del Centre, señor TORRENTS, manifiesta en breves palabras la adhesión de la meritísima entidad que preside a la campaña iniciada en favor de nuestro derecho, y seguidamente cede la palabra al concejal de este Ayuntamiento, don Luis MASSOT, el cual dice que la lucha entablada en favor del derecho catalán no es más que un episodio de la lucha tradicional entre un poder opresor y un pueblo oprimido. Enumera el señor Massot las batallas que para hacer prevalecer nuestros derechos hemos tenido que sostener constantemente - los catalanes, y explica el pacto que se estableció para que las leyes de Cataluña no sufrieran menoscabo y que en distintas ocasiones, con grave peligro para nuestra personalidad jurídica, ha sido vulnerado. Señala a grandes rasgos la importancia que para Cataluña entraña la aplicación del criterio sustentado por el Tribunal Supremo en determinadas materias de derecho, criterio que casi siempre ha estado en pugna con el espíritu de justicia que nos anima, y termina afirmando que en las presentes circunstancias el Centre Autonomista de Dependents, cuya representación ostenta, seguirá combatiendo, como hasta ahora, por los ideales nacionalistas.

El señor BASTARDAS se lamenta de que el Tribunal Supremo pretenda -

dejarnos sin garantías civiles después que por los Gobiernos de Madrid se nos tiene privados ya de las garantías constitucionales. - Combate la insistencia de los jurisconsultos castellanos en querer unificar el derecho en España y recuerda, a este propósito, la transacción que se llevó a término cuando se codificó el derecho civil. Añade que, en caso de que prosperasen las teorías del referido tribunal acerca de la sucesión intestada, no quedaría en Cataluña institución jurídica alguna que pudiera decorosamente mantenerse en pie. Dice finalmente que no sólo se ha inferido un agravio a los catalanes, sino también al Parlamento; niega al Tribunal Supremo la competencia técnica necesaria para dictaminar sobre cuestiones de Derecho catalán, que únicamente a los catalanes, que las "vivimos", nos es dado resolver, y excita a que se revele en nosotros el sentimiento de dignidad para que no acaben ciertos señores tratándonos a puntapiés.

El concejal señor CAPRASCO hace constar la adhesión del Ayuntamiento de Barcelona al acto que se está celebrando, y expresa el agradecimiento que Cataluña debe sentir hacia quienes le recuerdan, con su actitud, que se encuentra sujeta a la más vergonzosa de las esclavitudes. Dice que el Derecho catalán en la concreción de las normas que cristalizan el modo de ser de cada pueblo y que para los catalanes el Derecho es tan cosa nuestra como los ríos y las montañas. - Afirma que en la ocasión presente se trata del hecho de la patria, de la Nacionalidad Catalana y que ni en épocas de ocupación por ejércitos extranjeros nadie se había atrevido a atentar contra nuestras leyes. Pero -dice el orador-, si nuestros abuelos supieron echar de Cataluña a los que respetaron nuestro derecho, ¿qué no sabremos hacer nosotros contra los que lo pisotean?

El presidente de la Academia de Jurisprudencia y Legislación, señor MASPONS y ANGLASELL, advierte que se va, al parecer, como en tiempo de Felipe V, por el camino de matar los órganos de los cuales nacen las leyes catalanas, imponiéndonos un injusto régimen de unidad. - Añade a continuación que la incompatibilidad entre nuestro derecho y la ley natural, proclamada por el Tribunal Supremo, no constituye hasta cierto punto una afrenta, pues esa incompatibilidad es la demostración más clara y palpable del fracaso de cuantos esfuerzos se han realizado durante doscientos años para anular la personalidad de Cataluña.

Pregunta el señor Maspons cómo hemos de continuar conviviendo con - los que se declaran incompatibles con nosotros, y en términos de - gran dureza combate el quietismo y la inercia que caracteriza a los que en España monopolizan el patriotismo. Agrega que, al igual que si no hubiesen aplicado un suplicio muy frecuente en Turquía, estamos atados con gruesas cadenas a ese muerto que es la política española, y acaba sentando la afirmación, que en la meseta deben tener presente, de que por encima de nuestro deseo y de nuestra voluntad existe la necesidad de vivir, que no es posible reducir ni acallar.

El señor MALUQUER Y VILADOT, decano del Colegio de Abogados, tiene palabras de elogio para los magistrados que en las Audiencias de - Barcelona, Zaragoza y Palma de Mallorca han sabido velar por el derecho foral y defender la personalidad jurídica de Cataluña. Relata algunas incidencias de la campaña emprendida en 1899 con motivo de la codificación del derecho civil y dice que Cataluña vivirá, porque los pueblos no mueren ni se extinguen por la sola voluntad de - los hombres.

El diputado a Cortes don Pedro RAHOLA manifiesta que la lengua y el derecho son los únicos moldes que nos restan de los que sirvieron - para formar la personalidad catalana. Traza el elogio de nuestro derecho, que es la voluntad del pueblo refrendada por las costumbres y no encierra dogmatismos de ninguna clase. Se lamenta de que hayamos retardado los catalanes la de codificación de nuestras leyes civiles, y obrera, que si fuese destruido nuestro derecho, sería en vano que luchásemos, porque entonces Cataluña se habría convertido en un cuerpo paralítico, sin movimiento ni tino.

EL PRESIDENTE DE LA MANCOMUNIDAD, que ha llegado a medio acto y ocupa la presidencia del mitin, dice que no ha decaído el espíritu patriótico de Cataluña. Nuestro pueblo -añade- ha sentido en esta ocasión, como en tantas otras, el vergajazo. Anda por un sendero de - flores y a menudo se distrae y se cae; pero tan pronto como le insultan, se levanta de nuevo y sigue, con mayor tenacidad, su camino. Es tarea vana, inútil, la de quienes pretenden ahogar nuestros sentimientos. Han transcurrido los siglos y nosotros somos más catalanes que nunca. Y este es el verdadero problema para nosotros: saber ser catalanes en todos momentos y amar siempre a nuestra patria para hacerla libre, para darla toda la plenitud.

El señor MASPONS leyó las siguientes conclusiones, que fueron aprobadas por unanimidad:

Primera. Proclamar la necesidad de que inmediatamente se sustraiga de la jurisdicción del llamado Tribunal Supremo de Justicia el territorio de Cataluña.

Segunda. Declarar públicamente que los catalanes consideramos como un agravio el continuar sometidos al referido tribunal.

El acto terminó a la una menos cuarto.

Los aplausos y las ovaciones se prodigaron durante toda la noche.

A la salida, nutridos grupos de entusiastas jóvenes entonaron "Els Segadors" y "La Marsellesa".

Diéronse vivas a Cataluña y a Irlanda.

En la Rambla se formó una manifestación que la policía disolvió, no sin practicar antes diez y seis detenciones.

("El Diluvio" del 23 d'abril de 1920)

ELS DETINGUTS A LA SORTIDA DE L'ACTE

Los detenidos anteanoche a la salida del mitin del C.A. de D. por vitorear en plena Rambla a Cataluña, fueron trasladados a las pocas horas a la cárcel.

He aquí sus nombres:

Pedro Bertrán Salvador, José Soler Salat, Francisco Bertrán Malla, - José López Llauder, Ramón Matuti Matuti, Vicente Colom Ubeda, Pedro Gabarró García, Julio Soler Torrens, José Berenguer Rius, José Salvadó Sabater, Sebastián Creus, Venceslao Daniel Petit, José Carrera - Cardona, Francisco Larrao Fargas, Mario Monfil Molist, Hermenegildo Castells Baquer, Pedro Palau Busquets, Ramón Ráfols Camín, Manuel Ju

liá Matas, Domingo Latorre Soler y Ramón López Llauder. .

Se les acusa de haber proferido gritos subversivos (?) y de haber ultrajado a la nación.

La correspondiente causa la instruye el Juzgado del distrito del Hospital, secretaría del señor Pastor, el cual se ha hecho cargo de las diligencias efectuadas por el de guardia.

Interesándose por la libertad de esos muchachos visitaron ayer al gogbernador y al presidente de la Audiencia diversas personas, entre a ellas el presidente de la Mancomunidad, señor Puig y Cadafalch; el -diputado señor Moles y el teniente d'alcalde señor Massot.

("El Diluvio" del 24 d'abril de 1920)

CENTRE AUTONOMISTA DE DEPENDENTS
LA SECCIÓ D'ORGANITZACIO I TREBALL

Calia, era precís escriure els presents comentaris al objecte de que no's dongués una errònia interpretació al nostre justificat silenci.

Noti's que al escriure pluralitzo, tota vegada que les meves paraules tenen l'assentiment d'una bona part de socis del Centre en general i de la majoria del grup denominat Soviet en particular.

La darrera reunió cel-lebrada tenia per objecte, principalment, donar autorització a la Junta de Govern per a que procedís al nomenament de les Comissions necessàries per a portar a la pràctica tot ço que's disposa en el R.D. del 25 d'Abril proppassat sobre Consells paritaris i Comissió mixta. Pel que's veu, el punt a tractar era ben concret, i encar que previament se'ns feu una exposició de l'importància i alçanc de dit R.D., aixó no suposava de cap manera el que fos demanar l'assentiment de l'Assemblea per tot lo realitzat en referència a la gestació d'aquesta magna (i) obra, port de salvació, segons es diu, de la dependència mercantil i industrial de Barcelona.

Heu'saquí la justificació del nostre silenci d'aquells moments, silenci momentani que avui, mercés a la gentilesa de qui ens concedeix un lloc en aquestes planes, podem trencar per explicar la nostra conducta que, exposada en l'Assemblea, hauria resultat expectant i tal volta extemporània en les altes esferes del Centre, apart de la poca divulgació que hauria tingut, donat l'escàs nombre d'assistents a la mateixa. L'evident fracàs que lo reduït dels que correspongueren a la crida suposava era augmentat i refermat pel sol fet de no haver-hi ni la més mínima interpelació (en prou feines si's feu ostensible l'assentiment al que se'ns demanava) sobre el que se'ns havia exposat, haviem de ser nosaltres els qui la fessim, no siguent aixís, tothom callá, encar

que després molts es lamentessin de la sort de remat a que voluntariament es conformaven.

La nostra situació és en l'oposició, no d'una faïçó absoluta ni gens sistemàtica per cert dels patrocïnadors d'aquesta panacea social -- que'l Govern de Madrid ens envia, que tard o d'hora ens ha de convertir en executants de gratituts polítiques que, com diu la dita, si no són pagades en diners, ho serán en dinades.

Som a l'oposició, ho hem dit, com hi erem en aquells solemnes moments en que'l Centri s'inhibia (I) de la lluita social, per trobar-nos de fet, per les nostres pròpies culpes, sense beligerància dins l'organització, en estat embrionari encara, sindical de la independència.

Avui, perque des dalt se'ns autoritza, venim de nou a la lluita social, hi venim amb permís dels "papás", i malgrat tota la consciència collectiva de la depència román en el lloc d'abans, no ha avançat ni unupas, i ara si es fa avençar-la és pér a reformar en ella l'esperit individualista exempt de sentiment de solidaritat que déu lligar-nos a tots els que treballam i del nostre treball amb prou feines vivim.

La manca del sentiment de classe en nosaltres, parlem de la depència en general, ha permés que'ls nostres directors acceptessin com a bó per a resoldre les nostres més prèvies necessitats, el procés dilatiu que suposa la pràctica dels procediments de trámit que'l R.D. determina, essent a més d'una relativitat evident a totes llums per incompliment dels acords de la Comissió mixta, l'experiència així ens ho ensenya.

Segons unes paraules escrites del company i amic president del Centre, una de les dificultats vençudes amb la promulgació del R.D. era la -- que feia referència a la possibilitat de represàlies per part dels patrons envers els seus dependents que acudissin a la Comissió mixta -- que abans de dita promulgació funcionaba (I). Segons unes paraules dites en l'última reunió pel company president de la Secció d'Organització i Treball de dit Centre, el dependent mai es trobaria deslligat --

d'una faicó absoluta (sic) per obrar amb tota llibertat en les deliberacions i decissions dels Comités paritaris i Comissió mixta i - aquest company més imposat de la realitat, ha fet sincera i espontániament una confessió d'impoténcia col-lectiva, d'incapacitació corporativa, per manca d'organització, per a la lluita social, coses - ambdúes filles del que hem dit abans, de la manca del sentiment de classe.

Vol evitar-se que la dependéncia sigui involucrada dins l'organització sindical, i aixó de fet ja suposa situar-se enfront d'aquesta organització sense; però, que al dependent se li donguin altres medis de defensa que'ls que la llei (ja sabem com aquí s'aplica la - llei) estipula, i és innegable que quantes vegades pot més una de - mostració de força organitzada, quan es té tant sols un milígram de raó, que no pas tot el que les lleis diguin i els homes acordin.

Está el nostre Centre en condicions de palesar-la una demostració - de força organitzada si les circumstáncies ho imposen? No. Dons -- aleshores per qué situar-nos enfront d'altres organitzacion? Noti's que les forces sindicalistes ja fan més que estar a l'aguait i res-tar en l'inéncia, i ara encara som a temps d'evitar una topada i tenir disgustos, ço que tots venim obligats a fer en nom de la fraternitat que amb tots el que treballen déu juntar-nos.

Una darrera consideració per acabar. Pel dependent no será mai una garantia suficient el que en tots els litigis i demandes en que concorri o es vegi obligat a concórrer, hi sigui representat per aquells que dient-se dependents també, han assolit dintre les cases on treballen la máxima aspiració, relativa o absoluta; és igual, que din-tre l'estat de dependent pot esperançar-se.

JAUME CARDUS.

("EL DILUVIO" del 12 de maig de 1.920)

LA COMISSIO MIXTA I ELS SOUS MINIMS DEL DEPENDENTS

Atendiendo a una consulta sobre la manera de aplicar el sueldo mínimo a los aprendices, dependientes, aprendizas y dependientes de todos los ramos del comercio, en alegar en que la primera solicitud de trabajo y admisión hayan tenido lugar en una edad superior a los catorce años que es la que la ley establece como mínimo;

Teniendo la escala de sueldos mínimos por base la cantidad de años de servicios prestados, porque esta profesión, como toda otra inteligente, exige unos años de práctica indispensable; y que la propia escala publicada se refiere al escalafón natural de edad, que comienza a dichos catorce años, como ya quedó indicado en las aclaraciones últimamente publicadas;

Y siendo natural consecuencia que la anotaciones de primero, segundo, tercero, cuarto, etc., años de servicio se entienden, dentro de una escala normal, referidas, respectivamente, a los catorce, quince, diez y seis, diez y siete, etc., años de edad del dependiente o dependienta, y que cuando la escala no pueda aplicarse normalmente, o sea cuando el que solicita trabajo comience la profesión de dependiente en una edad intermedia superior a los catorce años, debe consignarse la imperiosa necesidad del aprendizaje o preparación con la otra necesidad no menos imperiosa, de que el sueldo esté en justa relación con las especiales necesidades de la vida en cada edad:

La Comisión mixta del trabajo en el comercio de esta capital, ha acordado por unanimidad establecer con carácter obligatorio también desde 1º del corriente lo que sigue:

1º En todos aquellos casos en que un aprendiz, dependiente, aprendizas o dependienta, de cualquiera de las especialidades del comercio, solicite trabajo en una edad superior a los catorce años sin tener prestados anteriores servicios, el patrono no podrá asignar le un sueldo inferior al que le correspondería, dentro de la escala normal, si tuviese dos años menos de los que tiene en el momento de comenzar la profesión.

2º Todo aprendiz, dependiente, aprendiz o dependiente que hayan comenzado a prestar servicio en una edad superior a los catorce años, deberá cobrar, después de cumplidos los dos primeros años de trabajo en la profesión, el sueldo mínimo que le correspondería en la escala normal, según los años de edad que cuenta, si hubiese comenzado el aprendizaje a los catorce años.

Además, en la misma sesión quedó acordado por unanimidad que lo establecido en la primera nota adicional del edicto del 15 de los corrientes, publicado en el "Boletín Oficial" de esta provincia, rija y sea obligatorio, no sólo para los grupos segundo y tercero del comercio, sino también para el grupo primero, cuyo artículo dice así:

1º Teniendo en cuenta que todos los dependientes que en la actualidad disfruten de un sueldo superior al mínimo de 300 pesetas acordado por esta Comisión mixta, en razón de estar especializados en algún ramo del saber o por la responsabilidad de sus cargos y llevando diez años o más en el ejercicio de su profesión, tienen un mínimo de necesidades u aunque lógicamente es de suponer que una vez establecido el salario mínimo, automáticamente sean elevados los demás salarios, adelantándonos a este hecho notorio que se consigna y a fin de evitar toda situación de postergación a los dependientes, ha acordado, por ser de justicia y equidad, esta Comisión mixta que todos los dependientes de los grupos segundo (transportes) y tercero (mayoristas) que se hallen en las condiciones expresadas, deben serles mejorados sus sueldos, siempre y cuando no hayan sufrido un aumento equivalente a partir del 1º de Julio pasado en la siguiente proporción:

Un 20 por 100 los comprendidos entre 300 y 400 pesetas mensuales.

Un 15 por 100 los comprendidos entre 401 a 500 pesetas mensuales.

Un 10 por 100 los comprendidos entre 501 en adelante.

Lo que se hace público para su cumplimiento.

La Comisión mixta recuerda a todos los elementos interesados que, - por razón de la misión que le es propia, estudiará con interés cuantas consultas se le dirijan respecto a la aplicación práctica de los salarios mínimos vigentes desde 1º de Octubre actual, y dictaminará sobre aquellos casos de posible concepción o de modificación que se

sometan a su estudio, debidamente informadas y razonadas.

("El Diluvio" del 23 d'octubre de 1.920)

A LA COMISSIÓ MIXTA I CONSELLS PARITARIS

SEguint el curs de la seva campanya "La clase media en acción", dec fer algunes observacions per a que la Comissió mixta les aclareixi públicament. Aixís potser els patrons veurien que lo acordat per ella es de llei, es compleixi i que, del contrari, la llei seuria damunt d'ells.

Dic aixó, perque jo, que conec d'abans de constituir-se la Comissió mixta i els Consells paritaris, per haver format part dels elements interessats en la creació d'ells mateixos, hi havia la fórmula que precisament havia de fer es complissin, sense cap mena de por a que's fessin repressalies, no poguent el patró despedir a cap dependent pel fet que aquest li demanés l'augment acordat per la Comissió i Consells, implicant aixó el cástic corresponent en cas d'insolvencia, anant-lo augmentant mentre no's restituís en son lloc al dependent despedit.

Jo no sé si les dites Comissió i Consells ho han tingut en compte, puig valdria la pena es publiqués, i, a les hores, tindriem dret tots, absolutament tots, a exigir lo acordat per elles. El cas es serio i ho requereix, i, per a demostrar-ho, ni ha prou amb el següent cas, passat a la casa on joestic.

El moço, al exigir al patró l'augment que les Comissió i Consells habien acordat, per tota resposta li digué quedaba despedit. Excuso dir ara quina força hem resta en a mi, si el primer que ho demana se'l despedeix. Ara, com no sé si l'acort de que hi fet esment existeix, no tinc la força necessària per a exigir-ho.

També hi ha la qüestió del fixament del sou mínim. Aquest els patrons el volen interpretar a sa manera, no fent cas dels anys, ni d'ells càrrecs que hi dessempenyen. Estic amb la certesa que, si es publiqués l'escalonat per a cada cas, quedaria resolt l'assumpte, puig també existeix fet ja'l dit escalonat fa més d'un any, havent-lo aprovat les corporacions oficials.

Crec jo també que'ls obligats a parlar, i principalment el C.A. del C.E. i de la I., haurien de moure la campanya en aquest sentit; del contrari, i desem-nos dependents!, que per aixó no necessitem lleis, ni Centres que diguin amparar-nos.

Hi dit prou per avui.- Un dependent.

("El Diluvio" del 13 de novembre de 1920)

OBRA SOCIAL

Més d'una volta s'ha dit des d'aquestes planes, en reunions i actes públics, l'obra intensament social que el Centre, en tots els seus aspectes, vé practicant des de la seva fundació, però malgrat això, sembla que hi hagi algú que ho desconeixi, que no ho vulgui apreciar, o, lo que és pitjor, que la negui. El fet no tindria major importància si els qui tal diuen fossin gent que no coneguessin al Centre, - però en tractar-se d'individus que figuren en nostres rengleres, la cosa ja canvia d'aspecte i es fá necessari que l'ignorància, puix ^a que solament aquesta pot ésser la causa del seu equívoc, desapareixi i s'assabentin, nel seu propi interés, de tota la extensitat del millorament social que dins del Centre poden assolir i assoleixen encara que no s'en adonguin.

No és aquest el lloc convenient per anar enumerant, una per una, totes les tasques socials de quiscuna de les Seccions i sub-Seccions que componen el Centre. Ni ha prou en dir que, l'obra del Centre és social amb tots els seus aspectes, en totes les seves manifestacions, en tots els seus actes.

Tampoc és aquí aon es deu dir que l'apassionament per un fi únic y - determinat, no ens ha de tancar els ulls a la realitat, i conduir-nos, cecs, irreflexius a actituds que retardin la consecució dels propòsits que té el Centre, que per ésser tants, necessiten la màxima - cohesió del seus afiliats.

Aquí, en aquest limitat espai per a report de la Secció Permanent de Socors Mutus, sols es pot fer constatar que ella, junt amb les Sub-Seccions "Aliança" i "Cas de Defunció" és un organisme quin fi social no es pot posar en dubte, tota vegada que, la seva existència, i la seva existència la deu al Centre, ha fet que la mesquinesa del guany no s'hagi fet sentir amb la cruessa, trista sempre, però tristament - dolorosa quan de restablir la salut es tracta o bé de portar una ajuda en el desgraciat cas de defunció en que tots sabem que, demés de la pena moral, hi sol haver una perturbació econòmica.

I que això és un fet, res més que les xifres ho demostren.

En 31 de maig d'enguany i sols amb 16 anys escassos d'existència, la Secció portava desembolsades en pagament de malalties 178.846'50 pessetes, per cessanties 11.895 pessetes i per defuncions i enterraments 15.180 pessetes.

Doncs bé, aquesta obra social, sumada amb les demés portades a cap - per les distintes Seccions, és fruit de la cohesió, de la compenetració que fins avui hi ha hagut en els homes tots que componen el Centre i molt especialment de la adaptació que d'aquest sentir s'han fet els qui successivament hem anomenat per a que'ns administressin, i de l'enrobustiment que han trobat, sempre que els seus actes han respost en aquells principis fonamentals.

Es, per tant, necessari, abans de donar parer i discutir del Centre, conèixer una mica i llavors en lloc de parlar-ne despectivament, es veurà que, sense donar-sen compte, s'hi aportaran esforços i iniciatives, que és com se fan les coses grans i perdurables.

En un mot, s'haurà hagut el convenciment de la obra social que el Centre practica i en aquesta ni un sol soci voldrà deixar de contribuir-hi.

Comentari de la Secció Permanent de Socors Mutus del CAECI

("Acció" de desembre de 1920, p. 3-4)

DE LA LUCHA SOCIAL

SE INICIA LA OFENSIVA CONTRA LA JORNADA DE OCHO HORAS

Los temores que fundadamente apuntábamos en un artículo ha poco publicado sobre una indudable y próxima ofensiva del capitalismo contra la jornada de ocho horas y los actuales salarios comienzan a ser confirmados por la realidad en Barcelona más pronto de lo que suponíamos. Gran parte del comercio detallista, que obra sin duda con arreglo a un plan maduramente estudiado, ha iniciado la lucha, puesto en la vanguardia, anunciando su propósito de no cumplir la jornada de ocho horas ni el sistema que para la distribución de ella ha implantado la Comisión mixta del Trabajo .

Estamos, pues, en presencia del conflicto que esperábamos. Par provocarlo, esa parte del comercio se coloca de espaldas a la ley y a los compromisos pactados en la Comisión mixta, contra la que ha levantado un intenso clamoreo de protesta, negándose a pagar las cuotas para el sostenimiento de esta institución paritaria, de la que, erróneamente por cierto, han querido hacer una panacea social los dependientes, cuya visión del problema, estrecha e impropia de la clase y de la época, facilita maravillosamente la acción de los patronos.

Los dependientes han respondido. Pero lo han hecho demostrando que en la lucha social todo es caótico y anárquico, incomprensible y contradictorio en Barcelona por parte de los trabajadores. Han celebrado un mitin, y en este mitin, lejos de estudiar el problema, lejos de demostrar que no hay razones económicas ni de ninguna índole atendibles para vulnerar la jornada se limitaron a defender a la Comisión mixta y a asegurar que la desaparición de ésta incubaría el sindicalismo rojo en la dependencia.

Es lástima que el acto diera, como no podía menos de ocurrir, una sensación lamentable. Los dependientes olvidan que la Comisión mixta es una institución paritaria, en la que los patronos tiene mucho más ascendiente que ellos. Olvidan que la Comisión mixta desaparecerá en cuanto a los patronos les convenga y olvidan asimismo

que la eficacia de la Comisión mixta tiene que ser, en conflictos como éste, harto relativa, por virtud de su propia constitución y que todas las instituciones de intervención social creadas por el Estado tienden, no a abrir los cauces para el advenimiento de una sociedad nueva como por la que deben luchar los trabajadores, sino a quitar vigor a las fuerzas que pugnan por establecerla.

Frente a esta nota extremadamente conservador, que para nada se inspira en las teorías de la lucha de clases, dióse la contradictoria de temer que el sindicalismo rojo de la dependencia venga a sustituir a la Comisión mixta del Trabajo. ¿ Es posible que los elementos dirigentes de esta clase social tengan esa creencia? ¡Menguado favor se hacen! Nada de lo que hoy deploran ocurriría si hubieran creado una organización fuerte, si hubieran dado a sus militantes una conciencia de obreros explotados y si hubieran seguido la trayectoria que siguen en el resto de España todos los trabajadores que no son rojos ni blancos, sin perjuicio de lo cual han alcanzado conquistas valiosísimas.

La lucha va a ser más difícil de lo que a simple vista parece. En la industria textil es inminente la ofensiva. Los patronos del comercio al por mayor secundarán la actitud de los detallistas, ya directa o indirectamente, según convenga, tan pronto como lo crean preciso. Bueno será, como medio preventivo, que los trabajadores todos se sitúen en actitud de defensa. Hay que reorganizarse rápidamente. El capitalismo va a aprovechar este momento crítico, de dispersión y confusión del proletariado para poner en práctica sus planes.

No se nos objete que pecamos de alarmistas ni que aspiramos a crear un estado de agitación en los trabajadores catalanes. Aparte de que es una valiosa prueba de cuanto decimos la actitud de los detallistas, hay otra cuyo valor es elocuente e insuperable. Nos referimos al memorándum recientemente publicado por el Fomento del Trabajo Nacional, la más alta y genuina representación del capitalismo. En este documento, cuya lectura recomendamos, se condena enérgicamente la jornada de ocho horas de modo absoluto y se atribuye a ella el encarecimiento de la vida y hasta la perturbación económica del mundo. Fíjense los dependientes en este magno deta-

lle y en que el Fomento del Trabajo Nacional es una institución colaborante de la Comisión mixta. La enseñanza puede ser de valor decisiyo en esta contienda.

Seguimos afirmando que no hay razón para poner término a la jornada de ocho horas, pretendiendo ampliarla. Es una injusticia notoria atribuir a esta conquista la carestía de las subsistencias y la perturbación económica del mundo. Cuando Romanones, respondiendo a -compromisos internacionales que se relacionaban con el tratado de paz de Versalles, promulgó el decreto estableciendo la jornada de ocho horas, las subsistencias habían adquirido el precio exorbitante que hoy tienen. A esta circunstancia se debió el aumento de jornales, que es otra pesadilla del capitalismo. Las perturbaciones -económicas del mundo son consecuencia del desbarajuste, del desequilibrio y de los trastornos causados por la guerra. Negar esto -es negar la verdad. Por eso combatimos y combatiremos sin descanso contra el intento de malograr aquella mejora.

ANTONIO AVALOS PRESA.

("EL DILUVIO" del 21 de juny de 1.921)

PROPOSICIONS PRESENTADES PEL SOCI JAUME CARDÛS A L'ASSEMBLEA
GENERAL DE SOCIS DEL 26 DE JUNY DE 1921

Donada la lentitut amb que's gestionen molts dels assumptes que afecten al dependent i que són intervinguts pels Comit s Paritaris   Comiss  Mixta, donada la facilitat al subterfugi amb - que massa sovint la representació patronal dintre d'aquells organismes, recorre per a befar i entretenir les nostres justissimes peticions   reclamacions, demano que l'Assemblea acordi el manament per als nostres representants en dites corporacions, - de que cerquin els mitjants de contrarrestar els abusos denunciats, i donar, per mitjà del Centre, publicitat immediata de tots els que tinguin lloc, d'una fais  ben pública i donant noms.

Al mateix temps i per aquest fi, que demanin l'apoi de les dem s representacions obreres.

Barcelona, 23 de Juny 1921.

Al Consell Directiu del Centre A. de Dependents etz. en l'Assemblea del 26 del corrent.

Present.

No poguent ni devent el Centre i menys en els moments actuals, - en que la mínima civilitat no és la norma caracter s tica de la vida social, sostreures a l'obligació de fer sentir d'una fais  ben equ nim la seva veu pel que als mes elementals principis de dignitat i civilitat es refereixi, veu que deu fer-se sentir en tots moments i cada cop amb mes força, proposem el que segueix; a l'Assemblea aqui reunida:

1er. Que's faci la mes en rgica protesta pels atemptats dits de

caràcter social que a diari es cometen i principalment per - aquells perpetrats en la persona dels nostres companys de causa, els obrers.

2on. Que la protesta es fagi ben extensiva i davant dels qui- sigui precís, donant-li a l'ensemps la major publicitat a la Premsa local i de províncies, de Madrid en particular, com també denunciant-ho a totes les representacions parlamentaries.

Barcelona, 23 de Juny de 1921

Al Consell Directiu del Centre A. de Dependents etz. en l'Assemblea del 26 del corrent.

Present.

Essent la característica del Centre d'alta civilitat i ciutadana, i entenenit que per aquests dos ideals s'estableix l'igualtat de drets i deures en l'ordre civil de tots els ciutadants, proposem que's declari l'incompatibilitat d'esser soci del Centre Actiu ó Protector, i el formar en els rengles de qualsevol cos armat.

En conseqüència deu conminar-se a tots els socis que estiguin afiliats al Sometent, a donar-se'n de baixa i provar-ho siguent expulsat el que's resisteixi a acatar aquest acord.

Barcelona, 23 de Juny de 1921

Al Consell Directiu del Centre A. de Dependents etz. en l'Assemblea del 26 del corrent.

Present.

Una qüestió d'ordre, una necessitat fortament sentida ens empeny a passar a la deliberació de l'Assemblea la següent proposició;

1er. Que's vagi immediatament a la tant demanada reforma dels Estatuts i Reglements generals del Centre i de les seves Seccions, prenent, si es creu convenient per base un projecte - ja fa molt temps presentat.

2on. Que mentres aquesta reforma no's porti a cap es declari l'incompatibilitat d'esser soci actiu del Centre, mab els - drets inherents, amb l'exercici de càrrecs públics, i mes - encara quan no's reuneixen les condicions precises per a - esser soci actiu.

3er. Que la depuració del cens de socis del Centre sigui objecte d'atenció i rapidesa especial, indagant per tots els mitjants, malgrat ocasionin/despeses, la personalitat de cada associat, expulsant sense contemplacions als qui no estiguin en caràcter en els nostres rengles, especialment als que la seva missió no és altre que l'espionatge. El nom dels expulsats i llur causa es farà ben patent a tots els socis.

4art. Que s'aboleixi l'entrega del duplicat de l'estampa dels socis que va en els carnets, i que dita estampa sigui retornada a tots quants la sol·licitin.

Barcelona 23 de Juny de 1921

Al Consell Directiu del Centre A. de Dependents etz. en l'Assemblea del 26 del corrent.

Present.

(Textos mecanografiats)

RESPOSTA A UNA CRIDA DE LA UGT

Al document publicat per l'Unió General de Treballadors demanent si gués exposada per totes les Entitats i molt especialment per les - qui realitzen una acció cultural el seu parer respecte la situació actual, el nostre Centre hi ha correspost amb el document que segueix:

"El Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, de Barcelona, no pot deixar sense ressó la crida anguniosa del partit socialista i de la Unió General de Treballadors adregada a l'opinió pública del país i, especialment, de Catalunya.

La tradició lliberal del Centre i la significació social de l'estament que representa, el priven de sumar-se a l'atufment general, i l'obliguen a mantenir, per damunt de tot, la seva serenitat i a sumar-se a totes les accions encaminades a restablir l'imperi d'aquesta serenitat en la vida pública. Ben recents -amb motiu de l'atemptat contra la més alta representació de la nostra ciutat- són els nostres clams pel retorn de les lluites socials que agiten la nostra vida col·lectiva, a contenir-se dins les normes establertes per l'estat present de civilització a que ha arribat l'humanitat a costa de cruents sofriments i sacrificis.

Públiques i constants han sigut les protestes d'aquest Centre contra l'intromissió de la violència en les lluites d'estaments i d'ideals. Si algun testimoni calgués aduir, l'actuació dels nostres representants dins la Comissió mixta del Treball en el comerç de Barcelona afiançaria, encara, les nostres paraules.

Per a col·laborar a tota acció encaminada a fer prevaldre les solucions jurídiques coherents amb la vida moderna, per damunt de les imposicions de la violència, el manifest del partit socialista i de la Unió General de Treballadors ens troba, doncs, al lloc de sempre i amb la consciència desperta.

Viscneu molts anys.

Barcelona, 23 de juliol de 1921.- El President, Francesc X. Casals;
El Secretari, Francesc Flor.

Company President del Comitè executiu del partit socialista.² Ma-
drid."

("Acció" d'agost de 1921, p. 3)

LA FEDERACIÓ DE DEPENDENTS DE CATALUNYA

Per a els dies 24 i 25 del corrent està anunciat la celebració del primer Congrés de la Federació a Reus.

No se'ns ha fet la gràcia de posar-nos en antecedents del que's projecta deliberar; poso de relleu aquest fet per entendre que - aferma la continuïtat del distanciament de dirigents i dirigits.

Això, que en cap aspecte presuposa la previa beligerància en l'obra a realitzar, en canvi estableix el nexa tan necessari en la nostra dispersa comunitat.

Malgrat no saber de què va a tractar-se, ni pressentir-ho tan sols, traçar un esboc de conjunt per a fixar el meu criteri ho crec senzillament un deure.

Em proposo tractar l'assumpte des del punt d'obrir dels principis.

De bell començ la qüestió es planteja dintre un ordre estrictament moral, damunt del qual deu basar-se la vida de l'organisme.

Implícitament es presenta una qüestió de fons a resoldre i d'una perentorietat ben precisa i fonamental.

Per damunt de les normes estatutaries fixades i al seu marge, s'evidencia la necessitat de la concreció de la norma espiritual que ha de presidir l'obra i fer-la útil amb l'únic i exclusiu interès de la classe.

L'obra pot ésser parlamentària, seguint les corrents actuals de la democràcia i confiant la seva eficàcia pel camí calmos de l'aplicació de la llei creada o de la promulgació de les que man

quin.

Per aquest mitjà no's farà res més que assentir i refermar el criteri democràtic-burgès, en el caire jurídic, de la lenta evolució de les reformes socials i econòmiques del poble.

De fet el concepte i interpretació del Dret no varia; la tasca es limita a la col·laboració, no a la lluita; la potencia per l'organització no's crea. Es la lluita legal i enervadora, que no l'informa pas un ideal, cal saber ésser oportú; més polític que sociològic.

L'obra pot basar-se damunt d'una organització ferma, propia, rígida en quan a principis, adaptable en quan a l'execució.

En aquest cas es tracta de devenir una potencia, d'oposar uns principis a altres principis, d'imposar-nos per la força de l'organització, l'acció de l'obra va directament al fi perseguit sense dilacions ni convencionalismes, és més expeditiva i no perd res en la capacitada. No defuig l'acció política, però per damunt de tot hi oposa l'acció social.

El concepte jurídic del Dret sols per la força de l'organització - capacitada podrem subvertir-lo; aquest és el primer punt a tractar i a deixar resolt en el pròxim Congrés de la Federació.

Devem abandonar definitivament, per ineficaces, tots els procediments burocràtics que la democràcia actual esgrimeix i defensa perquè en ells resideix el seu poder pacífic.

De la llei, tot allò que'ns reintegri en els drets; de l'organització, la força per a exigir-ho.

JAUME CARDUS

("El Diluvio" del 22 de setembre de 1921)

Dec insistir en l'apreciació, en el meu anterior article exposada, de que la primera qüestió a resoldre per la Federació entra de plé en l'ordre estrictament moral i afecta a la potencialitat de les nostres forces organitzades.

Simultàniament amb el meu article s'ha publicat una gaceta en les planes de EL DILUVIO amb l'ennunciat somer de les ponències objecte de discussió a les sessions del Congrés de la Federació. En altre part del mateix diari una comunicació de la Comissió mixta del Treball, projectant un atemptat contra els drets de reclamació dels dependents vexats, que son molt, per la resistència dels patrons a complir ço legislat referent al treball en el comerç de Barcelona.

Les ponències enunciatades no és que deixin de tenir interès ni mereixer urgència, però serà inútil discutir, treballar, pendre acors, etc, si previament la força de l'organització no és un fet.

La prova del que dic ens la dona en aquets precisos, oportuns, moments la comunicació de la Comissió mixta. Creieu que s'intentaria ni tant sols parlar de coartar els drets que la llei ens otorga, si no estessin convençuts de la nostra impotència?

L'organització patronal, avui, amb totes les seves llistes negres, és un fet evidentíssim. Diguint-ho si no els dependents que'n sofreixen les conseqüències.

Fins a tot els organismes creats per a armonitzar els interessos de patrons i obrers mercantils té efectes contraproduents per a no

saltes si es té en compte la unió de dades persones que's faciliten en quan es tracta de fer ús dels nostres drets.

La Federació, revestida de la suprema autoritat que deu exercir de munt dels organismes que li son adherits, ve obligada primerament que tot a realitzar o fer realitzar la tasca que fins ara cap, absolutament cap, entitat de dependents ha realitzada: el crear l'esperit de classe, el fer sentir el pes de la sanció pels actes comesos en i fora del treball atemptoris a l'esperit d'humana relació que la classe necessita per alcançar una major unitat en la lluita.

Avui que la cobardia és la norma d'actuació i de pensament de molts, tal vegada sigui també la concellera que privi als companys de la Federació, plantejar amb tota la seva nuesa l'àrida qüestió de principis aquí exposada. Per una raó de pedanteria mol generalitzada - en les esferes dirigents de la massa mercantil fins avui s'ha cregut més en l'eficàcia de l'obra evolutiva que permet la col·laboració amb el mínim risc, que no en l'acció creadora i constructora - que'ls preparatius per a la lluita exigexen.

Per no existir la deguda classificació en virtut dels càrrecs que ocupen, dels dependents, ens trobem que la massa és constantment - representada pels qui el problema mínim de la vida ja el tenen resolt. Es que això ve justificat perquè aquets companys siguin de - una major capacitat?. Direm que de capacitats de cap n'hi ha a - dalt i abaix, d'indiferents també; però els eclèctics governen mercés a l'indiferència dels altres degudament tolerada.

Les nostres reivindicacions socials i econòmiques son perentories; més ho són, però, l'educació dels esperits, la creació de la força, capacitar conscientment els cors.

JAUME CARDUS

("El Diluvio" del 23 de setembre de 1921)

Escric aquest article com a darrer d'aquesta serie. Això no vol dir que s'hagi acabat el tractar d'aquest nou organisme qual nom ha servit d'epígraf als meus articles.

De tot ço dit fins ara be pot deduir-se'n de quina faigó concebeixo l'estructura de la Federació l'obra a realitzar per ella i llur influència en la lluita social.

Em té, però, un interès el concretar i definir la personalitat del que un jorn, i segons com se basi i s'orienti la seva vida, pot arribar a ser el més ferm puntal en les nostres lluites.

Per demunt de tot, la personalitat de la Federació la concebeixo - revestida de tots els atributs de poder executiu. Per a canalitzar les propies iniciatives i per a que resultin eficients les que prou vinguin, previa deliberació, de les corporacions que l'integrin.

Altrement la personalitat de la Federació ofereix un altre caire; el del organisme constantment definidor i fixador de la norma a seguir en els procediments de lluita, atenent-se, està clar, al principi bàsic-moral prefixat i del que ja he parlat.

Sentat el principi, la norma de fons resta fixada, tota actuació d'acord amb els principis serà inapelable. En quan a la forma -sense detriment dels procediments- les circumstancies han d'influir en la decissió, sense arribar, però, a la voluntaria inhibició per cobardia.

El dualisme en la personalitat de la Federació ens la presenta: com a braç executor en tots moments; com el centre de gravitació on -

fermenta constantment el pensament fins a pendre forma, irradiant-se en idees, fixant la norma amb tota l'autoritat moral demunt la vasta organització, perquè la Federació deu esser l'organització - mateixa.

El verb de la Federació deu esser la paraula viva, imposant-se, - llençada al espai. La Federació deu esser l'organisme integrat que intervé en el regisme de les forces, corporatives o no, que l'integrin.

Per aixó és de doldre que en el seu primer Congrés ja sigui mal - orientat l'esperit que deuria convertir en obra eficaç la tasca de la Federació nostra.

No s'han concretat els principis, al menys cap de les ponencies e- enunciadades en parla, i ja va a tractar-se dels drets sense crear la força o quan menys organitzar-la.

Alló tant combatut de l'hora menys i de la pesseta més ho plantejem ara nosaltres amb els drets als beneficis, retirs obrers, mutua - lisme, etz., amb la sola diferencia de que l'associació forçosa dei xan que sigui un fet per obra i gracia de la llei.

Possats en aquest terreny podríem demanar que's legislés obligant a tothom a tenir consciencia.... de classe.

JAUME CARDUS

("El Diluvio" del 24 de setembre de 1921)

L'ATUR FORÇOS

El problema del atur forçós, avui tan complexe, és una conseqüència lògica de l'economia capitalista. Es un de tans efectes que fatalment ha de produir el lliberalisme econòmic per a obtenir del mercat del sal-lari una esreculació. En altres païssos l'acció oficial ha procurat minvar llurs greus efectes per mitjà de lleis. Ací, l'acció governamental per a evitar, en part, seqüències doloroses, no existeix.

Heu's-aquí perquè les perturbacions econòmico-socials tenen sempre floracions cruentes i esdevenen situacions impúdiques i violentes.

El Centre, implantant un segur contra l'atur forçós, no solament ha suplrit a un mancament -no ve d'un- del Estat, sinó que ha palesat a amb fermaça l'iniciació d'una labor de conformitat amb les corrents modernes de reivindicació social.

Es clar que, pel sol fet de tenir un segur contra l'atur forçós, no arregem el peorós problema, no; això no ho soluciona d'una manera absoluta ni relativa: és únicament un pallatiu.

Mentre'l món econòmic es regeixi per la lliure concurrència i es reguli per la monstruosa immoralitat de l'oferiment i la demanda és im possible cap solució.

En l'individualisme econòmic no hi poden tenir solució cap dels proplemes que avui commouent l'humanitat; és precís que les organitzacions obreres actuïn en el sentit d'intervenció i control prop de les classes que detenten la nostra riquesa, per a assolir el nostre desig, desig de justícia, de transformació social.

El remei absolut està en l'internacionalització de les primeres matèries i en la socialització de la producció, és a dir, el triomf del col·lectivisme. No hem de negar la valor immensa de progrés i perfecció que l'escola lliberal econòmica ha aportat a la societat humana,

però, avui, la seva persistència de domini faria devallar-la fins a la total destrucció. La prescripció d'aquest sistema és una cosa fatal, és, senzillament, la consagració del procés biològic de la vida social.

En aquest punt és on rau la veritable importància del projecte suau aprovat per la nostra Secció Permanent d'Organització i Treball; és precisament de una transcendència extraordinària per la nostra vida social present i futura, l'alt esperit de germanívola fraternitat, la predisposició a un generós col·lectivisme, fonament bàsic de la nova formació social que ha de substituir les orgies crimi- noses d'una direcció capitalista incapacitada i acèfala que ha coronat sa obra en la tragèdia ingent de la gran guerra.

No solament hem de procurar de la materialitat d'unes aventatges, - no; hi ha quelcom més superior, més digne, més esperitual a atendre, és l'humanització del nou edifici social, que anem construint, complim una missió hieràtica, per les futures generacions i per glòria nostra.

I el nostre estimat Casal i per mitjà de la Secció Permanent d'Organització i Treball, ja ha donat el primer pas per la preparació i - caracitat del nostre estament, per què amb esperitualitat i amb intel·ligència, pugui, no solament triomfar, sinó que per llur superioritat, obtingui la direcció de la nova ciència econòmica.

("Acció" de desembre de 1921, p. 10)

EL DEURE NOSTRE

La lluita secular entre el capital i el treball havia trasbalsat la vida ciutadana tota: revoltes; estridències; violències de tota mena, atiadés per la tramontana dels odis, de les passions i de les concupiscències, havien sobtadament romput el equilibri social y enrunat el bastiment que semblava haver, poc a poc, consolidat una aparent germanor entre els homes.

Adhuc l'anomenada classe mitja que havia viscut al marge d'aquell foll desori, es sentí també arrossegada a la brega i anava essent ràpidament organitzada per a pendre part a la sangnant querella.

T fou en aquells moments d'angoixa -començaba l'any 1920- quant les associacions de dependència mercantil, unificant l'acció llur amb les entitats oficials, ens adreçàrem al Govern, demanant-li l'establiment de les mides enèrgiques que reclamava la situació del moment. Aquesta acció mancomunada fou la que determinà el R.D. de 24 d'abril de 1920, creant els Comitès Paritaris i la Comissió mixta del Treball a Barcelona, organisme cridat a regular els sous i les relacions entre patrons i dependents.

Es ben cert que els sous mínims fixats per aquell organisme, no han millorat les condicions materials dels que tenim de viurer del treball, car els augments que aquells mínims representen, no compensen l'encariment sofert per la vida tota; però no ho és pas menys que aquesta reglamentació d'emoluments és el primer pas en ferm vers el camí de la dignificació del dependent, qui, esmaperdut, vivia fins avui, sotmès al capritxo o a la comisseració del potentat i més exposat al tracte d'esclau que no pas al d'home lliure i conscient.

La condició nostra segueix essent d'inferioritat manifesta, tenim de pujar encara molts graons fins arribar al reconeixement ple de l'utilitat nostra i a la dignificació complerta del estament; però els nostres dignes companys que formen part d'aquell organisme ofi-

cial, mereixen el reconeixement i la confiança de tots, com la mereix aquell que fa tot lo que humanament li és possible. Cal que - tots els ajudem, posant també els esforços individuals al servei de la col·lectivitat, és menester que procurem millorar-nos, augmentant la cultura nostra i que assolim el major nombre de coneixements per a capacitar-nos i posar-nos en condicions d'augmentar la nostra personal valúa.

Aquesta és -així ho entenem honradament- la tasca més segura i més digna que podem fer per a assolir ràpidament unes millores, unes reivindicacions que, si per humanitat, per dignitat i adhuc per justícia són ben nostres, ens son encara discutides per suficiència. I es fa tant més necessària la cooperació de tots en aquest sentit, - quan que els esbarzers han començat ja a brotar en el camí que segueixen els Comitès Paritaris i la Comissió Mixta, que és el camí - nostre; i si fins avui ha sigut, sortosament, possible segarlos - aquests esbarzers, tenim tots el deurer d'arrenca'ls-hi les arrels perquè no rebrotin.

("Acció" de gener de 1922, p. 7-8)

ELS PROBLEMES SOCIALS
LA SINDICACIÓ FORÇOSA

Sembla que avui es planteja per determinats organismes la sindicació forçosa com qüestió inaplaçable. El Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, arran d'una enquesta feta per l'Institut de Reformes Social, va dir el seu criteri. Nosaltres, la dependència mercantil, en el seu temps, va exposar d'una manera clara i concreta el pensament de la nostra classe. Es més, posterior a l'informe adreçat a l'Institut de Reformes Social, la dependència de Catalunya, per mitjà del seu orgue nacional, la Federació de Dependents de Catalunya, reunida en Assemblea en la ciutat de Reus, ratificava en absolut dit informe, convertit en ponència, i la dependència de la nostra terra allí representada elevava a un desig ferm, a una millora a reivindicar, a una aspiració més a conquerir, la qüestió de la sindicació forçosa.

La dependència de Catalunya no creu la sindicació forçosa una mena de desideratum social, no. La sindicació forçosa nosaltres l'estimem com un element d'organització, com un factor regulador, intern, del nostre cas social.

Peró abans es precís i pot ésser, aquí és el nus de la qüestió, el reconeixement sagrat, inviolable de les associacions naturals, de les veritables col·lectivitats, de les genuines organitzacions obreres, perquè, si així no fos, fora inútil tota llei de sindicació forçosa.

La sindicació obligatòria, per mitjà de la llei, ha d'encarnar l'esperit social de l'organització, ha d'ésser el regulador de la seva vida orgànica.

La sindicació forçosa ha d'ésser cristal·litzada del desig, per part dels elements directius dels Governes, de la prèvia -

acceptació de l'inajornable reorganització econòmica.

L'organització econòmica d'avui és inservible; avui ja no és possible trobar solucions sense l'obrer que ha de produir.

No som nosaltres solament els que creiem en l'immediata reorganització econòmica, no: és un home socialment conservador, és la figura de m'es relleu en el món econòmic, en Walter Rathenau, que em tó imperatiu diu a la Humanitat:

-Precisa organitzar una nova economia.

Está el món enrunat pels directors del lliberalisme econòmic, convuls, plé d'obstacles sense solucions, sense autoritat, sense prestigi, sense crèdit, presidit empre pel fatídic caus. Caus. Heu's-aquí la paraula universal que, com a conuri, surt de tots els llavis. Paraula buida, que vol representar el moment cruent d'avui, la realitat d'ara.

Es que la guerra, com un fenòmen geològic, ha transformat el món i accelerat el procés biològic social i ha destruït l'edifici d'una economia faccio-sa i unilateral, i res té estabilitat, res és immutable.

Peró nosaltres demanem la sindicació forçosa perquè volem socialment articulants-nos, disciplinants-nos, volem ésser una valor eficient a la nostra riquesa, volem construir, volem salvar del naufragi el patrimoni material i espiritual, el fruit de les nostres intel·ligències posades al servei de l'egoisme i de la incapacitat.

Volem reconstruir la força que dongui la sensació i el coeficient de capacitat necessari per a reconquerir l'autoritat, el prestigi, la confiança, que altres no saben mantenir, com saben negarnos la nostra valor.

I no solament sofreixen mutacions les lleis econòmiques, sinó que també l'Estat es transforma i es modifica. El interessos -

s'organitzen i amb violència exigeixen atribucions, prerrogatives seculars del Parlament i Govern, i el superb sentit regalià va perdent amb ridícula vergonya la rigidesa inconsútil, i altres forces i altres organismes i un altre esperit va suplantant, - va subvertint les velles idees estatals, molt avant guerra, - molt segle XVIII.

La sindicació forçosa ha de respondre a l'esperit del moment, a la consagració del nou dret social que pròduexi el principi del treball passional -com diu el gran sociòleg En Rivera i Pastor- de l'amor i l'emoció en el treball, concebut com una professió que dignifica a l'home i no com una pena que el degrada i envileix, excloïda l'ombra física d'una propietat arbitrària interposada entre la consciència del treballador i la totalitat ideal de la indústria, obstruint el ritme de la seva solidaritat humana ascendent, on s'obren per ell les perspectives de la llibertat.

El Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, la dependència tota de Catalunya, com estament social - de una forta valú intel·lectual, renova amb ferma petició de la sindicació forçosa professional sempre que representi un avenç en legislació social. Sempre que representi l'abrandament ascencional del progrés humà, sempre i quant no coaccioni l'esperit social, fonament bàsic de les organitzacions proletàries; en quant no representi un obstacle, sinó la canalització social.

Mes si la sindicació que es projecta i es propugna ha d'ésser la mà entesa que vulgui matar les essències vitals de la nostra personalitat social, rublerta de nobilíssimes aspiracions. d'una justícia més humana, alhora que fos l'intent cobejat - d'ofegar l'alt sentiment de llibertat patria que ens arbora,

nosaltres, els dependents de Catalunya, ho rebutgem amb tota l'energia que les nostres forces ens ho permetin.

JOSEP RICART I SALA,

president de la S.P. d'Organització i Treball del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria de Barcelona.

("El Diluvio" del 10 de febrer de 1922)

VERSIÓ CASTELLANA DE LA CONFERENCIA DE PAU GRIERA I CRUZ
PRONUNCIADA AL CADCI. SOBRE L'ACTUACIÓ DE LA COMISSIÓ MIX
TA EL 18 D'ABRIL DE 1922.

JUSTIFICACION.

Señores y Compañeros: Cuando el dignísimo presidente de la sección de Organización y Trabajo de este Centro de Dependientes, mi amigo el Sr. Ricart, me ofreció un turno en este ciclo de conferencias de Orientación Profesional y de Sociología que con tanto acierto y lucimiento ha organizado el meritísimo gremio de escritorio, sentí el miedo de la insignificancia en relación con el prestigio de los conferenciantes que han desfilado por este lugar y con lo mucho que merece este Centro Pero sin titubear un momento me sentí obligado a aceptar este honor por un espíritu de disciplina y por el convencimiento de que por vuestra parte sabríais aceptar de buen grado lo que buenamente podía daros.

Perdonad, pues, que sea yo quien sin ningún título ni valor de inteligencia, me atreva a hablaros del vitalísimo problema social de la dependencia de Comercio, llevado solamente de mi voluntad hacia una obra en la que estoy colaborando gracia a circunstancias de situación y al afecto y benevolencia de los directores de la entidad que allí me ha llevado. Pero este atrevimiento, estoy cierto de ello, bien sabréis disculparlo, ya que mi insuficiencia será suplida por vuestra profundidad de visión dentro de la magnitud de los problemas de los cuales mi pequeñez sólo puede haceros el enunciado y porque creo sinceramente que todos convendréis en la necesidad de fijar la atención pública en el perfil de la fisonomía social de nuestra clase, de exponer públicamente nuestras necesidades, de divulgar la tarea que se está realizando y más aún, de señalar la que necesariamente de-

be realizarse a fin de que, conociendo toda la magnitud de nuestras reivindicaciones, vengan a la lucha los que se sientan - con más fuerzas para vencer y también para que salgan de la sui-cida indiferencia aquellos que pudiendo, deban llevar su auxilio para conseguir ver plasmados en realidad nuestros idealismos, - pues si mañana nuestra clase no fuera considerada y atendida suficientemente y en la medida y proporción que de derecho le corresponde, no pueda decir nadie que es por ignorancia del peligro que no ha venido a ocupar un lugar en la palestra.

Aunque la característica de la Asociación de Viajantes del Comercio y de la Industria parezca ser primordialmente la acción benéfica del socorro material al asociado en determinadas circunstancias y contratiempos de la vida, dentro de la órbita de suscripciones estatutarias caben todos aquellos aspectos que - representen directa e indirectamente, moral o materialmente, un adelanto, una elevación del espíritu y del bienestar de sus componentes.

Es por este motivo que al tratarse de los problemas sociales de la dependencia mercantil de Barcelona, la Asociación de Viajantes, si no se le hubiese designado, habría reclamado un lugar - en la lucha. Por esto también, la designación recaída en mi persona no podía honrarme más, ya que si otras cosas no, tenía el deber y quería aportar a la lucha, toda mi voluntad y todo mi - entusiasmo, aceptando gustosamente las molestias, la cantidad - de trabajo personal y el peso abrumador de la responsabilidad - que el cargo lleva consigo, sin que la más leve sombra de desfallecimiento me haga detener en el camino emprendido y dispuesto siempre a llegar hasta el sacrificio si él podía redundar en provecho ajeno; ya que la primera condición del hombre es darse - por entero a la sociedad, y ello trae involucrado la disciplina que obliga, no a medias y con regateos y negligencias, sino totalmente hasta donde sea necesario.

Perdonad que de mí tenga que hablaros, pero reconocereis que mi deber es situarme, de lo contrario, difícilmente podría plantearos lo que me propongo y considero como un deber elemental, o sea: lo que se ha hecho y lo que se debe hacer en provecho de esta clase social de la dependencia mercantil de nuestra tierra por medio de la Comisión Mixta del Trabajo en el Comercio de Barcelona. Además tengo el deber de explicar mi gestión en ella, pues la entidad nuestra me ha abierto a priori un crédito de confianza tan ilimitado que me obliga a rendirle cuentas de mi gestión, lo más primordial de mi agradecimiento, ya que tiene derecho a saber si he sido bastante digno de aquella confianza o sí, no habiendo sabido interpretar su sentido, debo retirarme para dejar el sitio a otros.

Al mismo tiempo importa consignar que nuestra colaboración en la obra de que voy a hablaros, no ha sido condicionada por la Asociación, ya que igual hubiera sido nuestro comportamiento si la representación nos la hubiera otorgado este benemérito Centre Autonomista del cual tenemos a tanta honra ser asociados, ya que una vez revestidos del cargo, no es a una o a otra entidad a quien representamos, sino a toda la dependencia mercantil de Barcelona, y los problemas de todas y cada una de sus ramas merecen por igual nuestro interés y nuestra atención.

Además, la obra no ha sido personal sino conjunto con los representantes de otras entidades, en términos que muchos de ellos hablarían en el mismo tono que quien ahora lo hace, con la sola diferencia de hacerlo con superior habilidad.

Todavía debo añadir que no puede sustraerse de la materia de esta conferencia la personal apreciación de quien os habla, ya comentando hechos pasados, ya haciendo indicaciones para los problemas que deben plantearse en el porvenir. Lo cual, si no tuviéramos la suerte de haceros compartir nuestros puntos de mira, o

éstos fueran equivocados a vuestro juicio, no culpéis de ello a ninguna entidad, sino que reclamo para mí toda la culpa, y de la pena que de ella se derive, acepto todas las consecuencias.

EL OBRERISMO

Permitidme que antes de entrar de lleno en el objeto que me ha traído a vuestra presencia, eleve, como cuestión previa, mi lamento y mi protesta por la indiferencia, y hasta diré el me nosprecio, con que de costumbre es tratada nuestra clase.

Así el gobierno del Estado español, lo mismo que los hombres directores de la cosa pública en nuestra tierra que los elementos patronales en general y salvadas siempre las excepciones, habían prescindido hasta hace poco y muchos todavía prescindirían si se lo consintiéramos, de nuestra clase, como si nosotros no contáramos en la sociedad y no significásemos nada en la economía nacional. Todos los cuidados era para los obreros de la industria y de las artes, toda la preocupación y hasta diríamos todas las bajezas, eran motivadas por el temor que infundía la clase obrera como si fuera la única a tenerse en cuenta. Ella será tan numerosa, tan respetable, tan digna de consideración como se quiera; pero no es más digna ni más merecedora de respeto que la clase de la dependencia mercantil. No debo entretenerme en señalaros las diferencias que nos separan en el terreno económico y como el medio de vida y el ambiente en que se desarrolla la actividad de cada una de aquellas ramas del trabajo son, en muchos aspectos, favorables al obrero manual. Todos lo sabéis y además yo no vengo aquí a decir nada que ni remotamente pueda parecer que involucra una hostilidad contra aquella clase social, que, por otra parte, merece todos nuestros respetos. Yo vengo solamente a hablar de los problemas que puedan afectar al mejoramiento del dependien

... y a señalar el deber que tenemos todos de con-

tribuir a su adelanto y perfección de vida, según nuestras fuerzas, y luchas por su reivindicación.

El dependiente de comercio en toda la gama de matices y gradaciones, es un elemento indispensable e imprescindible en el mecanismo de la organización económica. Sin él no sería posible el contacto del capital y el trabajo. Él aporta a la especulación un cargo tan preciso y conjuntivo como es el de la inteligencia y el trabajo de orden superior, sin los cuales el producto que elabora el obrero restaría en el taller o la fábrica y el capital no tendría la ponderación utilitaria que le hace circular y producir y que, por tanto, le da valor. Las funciones de la dependencia mercantil son rodajes sin los cuales el aparato de relojería de la mecánica vital de la sociedad toda, no tendría los engranajes necesarios para la circulación, por cuanto su ausencia determinaría el paro de toda la dinámica.

Por esto, porque entendemos que nuestra rama es tan importante - como las otras en la vida social, reclamamos para ella todas las consideraciones morales y todas las reivindicaciones que de derecho y de justicia le pertenecen. No más cuidados de los que le corresponden, pero sí toda la atención a que su función social le da derecho.

EL ESTADO SOCIAL DE BARCELONA EN 1919

Para hacerse cargo de la necesidad que determinó a las sociedades de dependientes constituidas a agruparse para reclamar en provecho de sus componentes una atención que era abandonada por los que tenían el deber de tratarlos y considerarlos como mas más rudimentarias razones de justicia y espíritu de conservación aconsejaban, hay que recordar, aunque sea ligeramente, el estado social de Bercelona, parecido al de los otros países industriales de todo el mundo. En ella, de una manera tal vez demasiado agudizada o desviada, actuaba una fuerza ciega y despótica en el pro-

cedimiento. Conste que no queremos discutir los puntos fundamentales justificativos del movimiento social, pero sí que creemos que la que actuaba en nuestro país no era la representación de la genuina clase obrera de nuestra tierra. Y esta fuerza, todos recordaréis que por negligencia y renuncia de los valores morales existentes, tornóse dueña absoluta de los destinos de la ciudad y árbitro del sostenimiento de la vida ciudadana.

La dependencia mercantil de Barcelona no solamente influenciada por el ejemplo de los resultados obtenidos en otros sectores de trabajo por los medios de todos conocidos fué tentada de ingresar en el Sindicato Único, sino que fueron amenazados sus hombres representativos y requerida insistentemente para que se sumergiera dentro de aquel mar revuelto que hubiera absorbido junto con ella, todas las ponderaciones, todas las iniciativas y todas las características del peculiar distintivo fisionómico de cada una de las sociedades que la constituyen.

Quien os habla concretó su pensamiento sobre el pleito social - en noviembre de 1919 en un artículo que publicó la desaparecida revista Polimnia donde, entre otras cosas, decía: "Nosotros que no estamos materialmente afectados por la solución del pleito - que ha angustiado la vida ciudadana no podemos, pero, dejar de decir nuestra apreciación por cuanto las derivaciones que el problema puede tener nos afectan de una manera moral en lo más vivo de nuestra idealidad.

"No podemos ni debemos hacer un estudio de cómo había sido posible llegar al estado de cosas que provocó el lock-out como tampoco podemos analizar si las actitudes que determinaron aquella - decisión eran o no justificadas, pero sí que al levantar el corazón a la esperanza por el mero hecho de haber entrado la lucha en una situación de inteligencia obscurece nuestra alegría el - pesimismo de si unos y otros saldrán de la prueba libertados del

peso de las pasadas culpas y sabrán aprovechar la lección de esterilidad redimiéndose con un cambio radical de procedimientos."

Y luego:

"Decían en plena revuelta, nuestros enemigos, que la irrupción sindicalista era la muerte del nacionalismo. Nosotros decimos - que tal como se manifestaba, era la destrucción de todo el patrimonio industrial y de trabajo y hasta la muerte de Cataluña, y en consecuencia, asimismo era la aniquilación de España. Es, - pues, cuestión de vida o muerte cambiar de táctica y de procedimientos. Es mirando a Cataluña que nos hemos de salvar y es, -- pues, en Cataluña donde debemos hallar nuestra solución."

ANTECEDENTES Y PRELIMINARES

El encarecimiento de la vida se había acentuado de una manera - tan destructora de toda previsión que, todos los cálculos de orden y ahorro fracasaban, cuando diferentes entidades de depen-dientes hicieron unas gestiones cerca las entidades patronales con el fin de mejorar la situación económica del dependiente mercantil. Aquellas gestiones tuvimos la suerte de que fracasaran - de la manera más depresiva para la clase patronal, ya que ésta se concretó a recomendar a sus componentes que mejorasen las condiciones materiales de remuneración del asalariado.

¡Y pasmaros! Sólo un diez por ciento de los patronos de Barcelona - Fabricantes, Comerciantes al por mayor, Detallista, Industriales de todas clases, -atendieron el ruego. No queremos comentar el grado de tacañería que significa que en la época de las locas especulaciones, en la fiebre de los grandes negocios y ganancias desmesuradas que la Gran Guerra trajo a nuestro país, - en época durante la cual hubo casas que, en un solo año, amontonaron más beneficios, que en veinticinco de trabajo normal, sólo un diez por ciento de los patronos de Barcelona mejorasen algo, no lo que debían, la remuneración de los sueldos.

Hemos dicho, tuvimos la suerte, y efectivamente creemos que si aquella recomendación hubiera sido más atendida tal vez no hubiera nacido la corporación de la cual vamos a hablar, ya que todo el mundo hubiera ido tirando, sufriendo y padeciendo sin apoyo alguno, sin una conexión, sin una cohesión que no hubiera fortalecido para presentar la batalla de las reivindicaciones. A la tacañería personal debemos, pues, el gran bien de nuestra organización. Lo que no quisieron conceder de buen grado, lo han tenido que dar por fuerza.

La situación económica del que no tenía otros bienes de fortuna que su trabajo honrado, se hacía tan angustiosa que debía tomarse una determinación antes no entrara la desesperación. Y los patronos de nuestra tierra que en considerar el problema individualmente sintieron el freno de su tacañería, al considerarlo colectivamente se hicieron cargo de toda la magnitud del problema y proveyeron los peligros. Y respondiendo a una tradición de ética eminentemente catalan, las entidades patronales rectificaron lo que la espontaneidad individual negara a la razón y a la justicia. Tuvieron la visión clara de la situación de inferioridad depresiva en que seguía colocado el dependiente de comercio, la cual hasta llegaba a ser odiosa si se comparaba con la de otros sectores de trabajo, mayormente teniendo en cuenta que su actitud fué digna en todo momento.

Entonces entró el problema en una situación de inteligencia. Se empezaron las gestiones, fruto de un estudio concienzudo, y se concibió la idea de la creación de un organismo que elevando a un plano de nivel jurídico todas las cuestiones que afectan al Comercio fuesen en él tratadas con igual consideración tanto por la parte de la dependencia como por la parte patronal.

Y ahora os digo: ¿Os imagináis la fuerza de un organismo que trata los asuntos de potencia a potencia y llega a concretar el pacto? ¿Comprendéis el sentido democrático de elevar el pac

to a la categoría de ley? Porque de esto se trataba y esto se ha conseguido.

Dentro del marco general de las leyes establecidas, acomodar a los pactos las modalidades y conveniencias tratadas y discutidas por hombres que pertenezcan a las partes de cada ramo del trabajo. No que cada modalidad de trabajo tenga que borrar sus características diferenciales dentro de la frialdad unitaria y gris de las leyes.

Decíamos en aquel artículo de que os hablaba: "Es agrupando los componentes de cada ramo de trabajo de una característica bien determinada -tal como los antiguos gremios, orgullo de nuestra tierra- donde los componentes de cada una se conozcan mutuamente y donde hablando se entiendan (que cuando nuestra gente hablando se entiende, no hay ningún problema pavoroso) que las soluciones racionales surgirán siempre. Cuando los que deban hablar tengan un exacto conocimiento de los problemas, así en el aspecto técnico como en el material y económico y trabajen armónicamente cada uno desde su propio sector, para la perfección del arte y el bienestar de los hombres que lo integran. Que sólo los hombres de cada clase social pueden entender en los problemas de la misma".

CREACION DE LA COMISION MIXTA Y COMITES PARITARIOS

En aquellas circunstancias las entidades de dependientes y las de patronos constituídas en Barcelona acordaron la creación de unos Comités Paritarios, tantos como divisiones se hicieran de las ramas de comercio, en las cuales por hombre de cada sector de trabajo y en número igual de unos y otros, se estudiara la posibilidad de las aspiraciones, se discutieran las diferencias, se dirimieran las discrepancias y se armonizaran todas las cuestiones, con lo cual se irían alcanzando los mejoramientos que reclaman las necesidades de los tiempos, se suavizarían las aspere

zas y se evitarían los conflictos. A fin de que las funciones conciliatorias tuvieran mayor viabilidad, los Comités Paritarios no fallarían el pleito en definitiva, pues el hecho de ser parte en causa les mermaría serenidad de espíritu y la visualidad necesaria -no obstante la posible profundidad de juicio- para resolver en el punto medio de razón y de justicia. Sus apreciaciones, empero, serían de un gran valor e ilustración para la Corporación superior llamada Comisión mixta, compuesta de representantes patronales y de dependientes de cada uno de los Comités Paritarios, ramas de trabajo en que se subdividió el Comercio. Y allí en una esfera serena y llena de ecuanimidad, analizadas las razones emitidas por una y otra parte contendientes, pero con una visión más alta del problema, sin apasionamientos y con toda la nobleza que imponen al hombre las causas justas, llegarían a encontrarse las soluciones armónicas.

Y las entidades, unas y otras, llegaron al acuerdo definitivo y se dirigieron al gobierno de Madrid en demanda, no de ningún regalo ni privilegio de excepción o especialidad, sino simplemente de la autorización de consentir plasmar aquella idealidad.

El R.D. de 24 de abril de 1920 marca la linde de una nueva orientación en la vida social de las clases mercantiles de Barcelona. Debe ser seguramente la primera vez que el gobierno Central, dejando a parte su prurito de competencia y personalismo, no es un estorbo, sino que facilita la acción de unas clases sociales que no es que quieran sustraerse al cumplimiento de las leyes generales por las cuales se rige el país, sino que encontrando a faltar algo esencial para su vital desenvolvimiento, solicitan del gobierno de la nación el establecimiento de órganos y reglas que permitan la solución armónica de cuantas diferencias puedan suscitarse entre los patronos y los

dependientes que integran las actividades mercantiles, antes de que lleguen a convertirse en conflictos.

Es decir que el gobierno, dándose cuenta de la transcendencia - práctica de lo que se le pedía, tuvo el sentido práctico de acceder a ello rompiendo la tradición de querer resolver cuestiones valiéndose de hombres que le representen, pero que están en la más completa ignorancia de los pleitos discutidos. Reconoció que sólo tiene derecho a meterse en las cuestiones internas de trabajo aquel que al trabajo pertenezca y que no es posible delegar a nadie que no haya probado su amor a él y a la tierra donde honradamente gana su pan, pues de no ser así, no puede comprender sus necesidades y conveniencias. Que las ingerencias de gente extraña, por bien intencionadas que sean, nunca podrán - llevar la solución a los problemas internos de nuestra vida social y, en otros casos, la actuación de la representación gubernamental resultaba siempre una ingerencia extraña y a menudo perturbadora, mientras que ahora con la constitución orgánica de - la Comisión Mixta del Trabajo en el Comercio de Barcelona, resulta una extensión del mismo gobierno vinculada en los propios miembros interesados en los problemas. De modo que, mientras en los demás procedimientos hasta hoy ensayados la intervención gubernativa resultaba casi siempre un obstáculo -aún reconociendo la buena voluntad- y muchas veces tenía algo de desmoralizador y disolvente y casi siempre ineficaz, en el caso presente, el - ceder el gobierno estas funciones autónomas, da al mismo una - fuerza tal, que el organismo es una verdadera magistratura delegada del propio gobierno y él por mediación de los miembros que la constituyen, concierta y preside el pacto, lo consagra y consolida el estado de derecho y de realidad. Por esto la Comisión Mixta en sus funciones, una vez delimitada su extensión, es soberana absoluta de sus acuerdos, pues en ella ninguna autoridad superior, que no existe, puede intervenir ni alterar el sentido, ni anular la acción moviéndose aquéllos -como es natural- dentro

los límites generales de las leyes.

¡Ah, cuán bellas perspectivas para otros sectores de la ideología de nuestra tierra!

Los Comités Paritarios y la Comisión Mixta del Trabajo en el Comercio de Barcelona se constituyeron así:

Se dividieron en cuatro grandes grupos las clases mercantiles: Banca y Bolsa; Transportes; Venta al por mayor y Venta al detall. Mas hoy que las realidades han demostrado la conveniencia, se han hecho nuevas subdivisiones como son los Seguros y el ramo de Alimentación.

El Comité Paritario de cada grupo se constituyó por igual número de representantes patronales que de dependientes.

La Comisión Mixta fué formada con tres representantes de los dependientes y tres de los patronos de cada uno de los Comités Paritarios y elegidos por ellos mismos. Como garantía de las partes componentes, preside la Comisión Mixta un magistrado de la Audiencia.

El solo enunciado de la constitución de los Comités y de la Comisión -y para darse cuenta de ello basta leer el Real Decreto- significa ya una extraordinaria victoria moral para los dependientes de comercio, o sea, que en todo lo que a cuestiones de trabajo se refiere, significa el reconocimiento de la personalidad jurídica de la dependencia equiparada exactamente a la personalidad patronal.

De manera que a partir de esta fecha es suprimida la situación de inferioridad, ya que, en los organismos constituidos, tanto vale y tanto puede la personalidad de un dependiente como la de un patrono. Por ello, sean cuales sean las cuestiones que se lleven a debate han de ser tratadas en un mismo nivel. Todo consiste, para ganar los asunto, en tener razón y saber hacerla prevalecer.

Fijaos si tendrá valor esta igualdad que abre la puerta a la presentación de todas las cuestiones que la dependencia considere - conveniente, cuando el mero hecho de la posibilidad de presentar las ya es un gran reconocimiento. De otra manera, no cabe duda, que sólo se habrían tratado aquellos problemas que convinieran a la parte patronal, y el Estado habría seguido ignorando nuestras necesidades y nuestras conveniencias, y por lo tanto desatendiéndolas.

El campo de acción de este organismo es vastísimo: funciones conciliatorias, acuerdos referentes a sueldos, horario y reglamentación de trabajo; cuidar del cumplimiento de las leyes sociales - vigentes dentro de su propia esfera y proposición a los poderes públicos de las reformas y medidas que considere convenientes a su finalidad.

Como se ve, es de tanta amplitud que en ella caben todas las normas y todas las posibilidades de mejoramiento y de justicia.

Una de las características que conviene señalar como a más notable en favor de la dependencia de comercio, es la ductilidad de la Comisión Mixta y cómo en ella son posibles todas las discusiones y salvadas siempre las consideraciones personales. No quiere decir esto, que todas las cuestiones que a ella han sido eleva - das, hayan sido resueltas favorablemente. Pero sí hemos de constatar la consideración de que son objeto los miembros que la integran y la atención y buena disposición con que son escuchadas - siempre las palabras de la dependencia.

Naturalmente que para quien no ha vivido todo el desarrollo procesal de los asuntos, tal vez sean consideradas débiles e insignificantes algunas de las victorias obtenidas. Pero a esto debemos señalar que primeramente sólo hemos planteado los problemas que hemos creído que debían serlo. No hemos llevado allí cuestiones porque sí; sino que, cargados de razón, hemos querido que las

soluciones favorables se impusieran al buen sentido por su propia fuerza. Además, la oportunidad es un factor esencial en esta clase de luchas que hemos tratado no escapara nunca de nuestro punto de mira. Yo os aseguro que hay muchas cuestiones cuya victoria o derrota dependen sencillamente de la oportunidad de presentarlas. Por esto, porque ha pesado en nosotros el sentido de la responsabilidad, hay problemas que no han sido planteados todavía porque careciendo de ambiente propicio, era ir a una derrota segura el hacerlo. Otros problemas hay, de los cuales, a plena conciencia por nuestra parte, no se ha sacado todo el provecho que se podía, pues dadas las circunstancias, - otra cosa no era posible, si bien nos hemos dejado abierta la puerta para insistir en mejor ocasión, pues nunca al obtener una ventaja, hemos firmado la renuncia a mejoramientos futuros.

Todos sabemos como la vida está llena de consideraciones y aún de reciprocidades. Pues bien, ha sido necesario tener en cuenta en muchas ocasiones la posibilidad que tenía la parte contraria de poder acceder por entero a las demandas nuestras, ya que la obtención absoluta no sólo dependía de llevar al ánimo del patrono su conveniencia, sino que además, debía considerarse la posibilidad de llevarlas a término.

SUELDOS MÍNIMOS

Una de las cuestiones importantes que primero ocuparon nuestra atención fue la fijación de los sueldos mínimos. Cada Comité Paritario estudió los que consideraba debían ganar, según la edad, los dependientes a él correspondientes. Y a medida que iban poniéndose de acuerdo patronos y dependientes alzaban el reportaje a la Comisión Mixta.

Fácilmente comprenderéis las luchas, los debates inacabables - que tal materia suscitó en el pleno de la Comisión, ya que la reforma que se intentaba representaba una fuerte conmoción pa-

ra la economía de cada casa de comercio. Para llegar a un acuerdo fué necesario el nombramiento de una ponencia.

Después de repetidas sesiones laboriosas, cálidas, accidentales, el pacto fué firmado.

¿Es que la cantidad mínima de trescientas pesetas la consideramos suficientemente remuneradora para cubrir las necesidades de un hombre de 23 años? No. ¿Es que todos los dependientes de las diferentes ramas del comercio tienen las mismas necesidades? - Tampoco, a nuestro juicio.

La cantidad de trescientas pesetas era insuficiente teniendo en cuenta que el aumento se imponía por dos razones:

1ª La insignificancia de los sueldos antiguos, que exigía una reparación.

2ª El aumento creciente del coste de la vida, que exigía una compensación.

¿Qué habría pasado empero sí, como algunos pretendían, se hubiese fijado el sueldo mínimo en quinientas pesetas, por ejemplo? Ciertamente habría sido muy brillante esta victoria, que el hombre más inepto y menos inteligente hubiese cobrado esta cantidad y de ésta para arriba, en escala ascendente, los otros. Pero - hay que tener en cuenta que como muchas casas de comercio no estaban preparadas para un aumento tan importante en sus gastos, no la podían conceder y por lo tanto hubieran tenido que cerrar sus puertas, principalmente las de personal numeroso, pues un salto tan rápido no podía soportarlo la economía patronal. Resultado: que el transtorno hubiera sido mucho mayor que la ventaja y mucho más los dependientes perjudicados que los beneficiados.

La primera condición que requiere una ley para ser soportable, y por tanto, para ser cumplida, es que sea justa, proporcionada, factible.

Considerar ahora la cantidad global de cientos de miles de pesetas, de millones acaso, que con el aumento conseguido percibe - anualmente de más hoy que antes la dependencia mercantil de Barcelona, teniendo en cuenta los miles de sueldos que existían de 25,30,35 y 40 duros que han sido elevados a 60; el aumento de un 20 por ciento en los superiores a 60, el de un 15 en los de 80 y el de 10 en los superiores a 100.

¿Frente a este mejoramiento tan considerable y positivo debíamos mostrarnos intransigentes? ¿Y si por tirar demasiado se hubiera roto la cuerda? ¿Es que podíamos exponernos a una ruptura?.

No estábamos conformes algunos de los ponentes en que todos los dependientes de comercio de las diferentes ramas de trabajo debieran ganar el mismo sueldo, pues es fácil demostrar que las necesidades de instrucción, educación y gastos en el producirse - no son las mismas y una cantidad única no tiene, a nuestro entender, el mismo valor positivo en una u otras manos. Pero también nos resignamos a consentirlo teniendo en cuenta consideraciones de orden superior que borraban los matices de detalle.

Esta victoria del sueldo mínimo de trescientas pesetas para el dependiente mayor de 23 años que significa un tan indiscutible mejoramiento para la dependencia mercantil de Barcelona, tiene la virtud asimismo, de ser favorable al elemento patronal. En nuestro país, tal vez en mayor escala que en otros, es frecuente el hombre mezquino que funda el éxito de su empresa en raquísimos vergonzosos, en miserias que llama economías, en la explotación inicua del personal, como si pesase sobre él como un eco ancestral de los tiempos de la esclavitud. Estos hombres y estos negocios sólo prosperan desliziéndose por las rendijas de la avaricia y de la bajeza con un espíritu elevado y ciudadano que - sienten y comprenden todo el valor social de la justicia, la generosidad y el altruismo.

He aquí, pues, como una ventaja positiva obtenida por la dependencia, lleva en sí el mejoramiento a los patronos para acabar con esta lepra mercantil que ahora o debe ponerse a la línea de los patronos dignos o tiene que desaparecer. Con lo cual se suprime una competencia innoble de la que nunca se habían podido librar.

ACUERDO CONTRA REPRESALIAS

La existencia demasiado abundante de estos casos morbosos determinó a la Comisión Mixta a tomar el acuerdo de 14 de abril de 1921 contra represalias.

Al objeto de garantizar a los dependientes el libre ejercicio de su derecho a denunciar las infracciones de acuerdos de la Comisión Mixta cometidas por patronos y a fin de que se evitara el que por el hecho de haber formulado una denuncia pueda ser despedido el dependiente o dependientes que la hayan presentado o los que resultaren afectados o por ella beneficiados; y considerando entre otras razones indispensable que los dependientes tengan asegurado de una manera efectiva el libre ejercicio de su derecho, pues de lo contrario sería una cosa ilusoria si como resultado de la denuncia y por injustificadas represalias fueran despedidos, siendo entonces contraproducente ejercitarlo, se acordó con carácter general obligatorio para todos los elementos representados, unas medidas y sanciones consistentes, entre otros extremos y detalles, en condenar al patrono a abonar al dependiente de una a seis mensualidades como indemnización.

ACUERDO PARA EVITAR CONFABULACIONES

Desgraciadamente para nosotros, también hay dependientes que con pequeñez de espíritu y una visible falta de confianza en su propio valer son dignos servidores de aquellos patronos de que ha un momento hablamos. Nos referimos a aquellos que teniendo el deber de no ignorar cuanto para su mejoramiento se ha lucha-

do y conseguido, no obstante se confabulan con el patrono y se resignan a cobrar sueldos inferiores a los que de ley les corresponden.

Estos infelices no tienen ánimo para reclamar los derechos adquiridos y no solamente son perjudicados materialmente ellos - por falta de valor cívico sino que, además, inconscientes e ilusos, perjudican moralmente a toda la dependencia y ello repercute a los comerciantes honrados que pagan lo debido y son fieles cumplidores de los pactos que en nombre colectivo han subscrito los representantes de su clase.

Esto prueba el escaso valer de tales dependientes y en lo poco que estiman su trabajo, ya que no quieren hacérselo pagar al precio del mercado. Es, como si dijéramos, un trabajo despreciado, de saldo. Al propio tiempo prueba también, que los patronos que los explotan ignoran que cuando un dependiente es inepto resulta caro cuanto percibe, mientras que el dependiente inteligente por mucho que gane no resulta caro, ya que su trabajo es altamente reproductivo para quien tiene que pagarlo.

Naturalmente que en una urbe de la inmensidad de nuestra Barcelona hay de todo y vienen a ella gentes de todas las procedencias y de toda condición; pero, apena ver la inconsciencia y el rastrerismo de cierta gente.

Nosotros, no obstante, nos sentimos llenos de optimismo al ver nuestra juventud. Queremos y deseamos el dependiente fuerte y animoso para sostener la dignidad y no dobllegarse a bajezas y renunciamientos. Nosotros ansiamos para nuestra tierra el dependiente culto, instruído, educado, competente y perfecto conocedor del trabajo que le está encomendado y que lo hace a su gusto porque se lo ha escogido, y por lo tanto, está preparado para ejecutarlo. No un hombre máquina que hace lo que puede y ejecuta ciega y rutinariamente un trabajo amanerado, incoloro,

sin relieve personal, como una condena. Sino aquella noble función del hombre que, movido por un ideal y una legítima ambición, dignifica cuanto hace con el brillo de la inteligencia, con el sello personal del estudio consciente y observador, con el afán de significarse, porque aspira siempre a una ascensión que le acerque a la estrella de su idealidad y a la máxima dignidad de su carrera. Es preciso que sienta amor al trabajo y lo perfeccione con el propio ingenio, y la observación propia hasta el punto de que necesariamente tenga que ser notada su labor, reconocido su valor y recompensada y estimulada su voluntad: porque la acción del trabajo debe ser creadora con un hálito amoroso reproductivo que avalore la labor y exija la recompensa. Y obrando así se impondrá la bondad del trabajo y entonces el sueldo que perciba el dependiente, no será el que fije como mínimo la Comisión Mixta, sino que elevándose a tenor de la perfección y del celo desplegado, será un sueldo sin límite máximo.

Pero mientras llega el día de ver traducido en hecho esta idealidad, ha sido preciso dictar normas para evitar la inmoralidad que significa, tanto para el patrono como para el dependiente, confabularse para burlar las leyes de carácter social o los acuerdos de la Comisión mixta.

Considerando que tales leyes y acuerdos son prescripciones de carácter público que no pueden modificarse por voluntad de las partes ni pueden ser objeto de renuncia ni de convenio que excuse el cumplimiento, ya que no fueron dictadas en beneficio particular de nadie, sino en interés de la colectividad, y considerando todas aquellas razones que el acuerdo especifica, se dictaron las reglas necesarias a fin de evitar tales casos con una escala de sanciones según los casos, y asimismo, condenando al dependiente a la pérdida de todo derecho a reclamar las diferencias entre los sueldos devengados y los que legalmente le

correspondían.

Si a pesar de estas disposiciones subsisten todavía patronos desaprensivos y amoraes que abusen de la situación para tentar a dependientes débiles, ineptos y amoraes también, a aceptar lo que por dignidad debieran rechazar, no será por falta de previsión de la corporación encargada de velar por los fueros del débil y los prestigios del fuerte.

REGLAMENTACION DEL HORARIO

La reglamentación del horario era una necesidad que se imponía como pocas en las costumbres ciudadanas de la sociedad comercial barcelonesa y a pesar de todas las reglas y convenios costará mucho antes que su observancia sea cosa absolutamente normal.

Las infracciones son continuadas. Por las barriadas, por las calles excéntricas pueden hacerse a cada paso denuncias, y pueden, asimismo, imponerse multas con una frecuencia lamentable.

Algunos patronos se hacen el ignorante respecto de la existencia, no ya de las disposiciones que concernientes al cierre y apertura hayan sido dictadas, sino hasta de la misma Comisión Mixta y los Comités Paritarios. Naturalmente que es una ignorancia reproductiva todo lo que sería al revés si se creyeran beneficiados con la observancia de tales disposiciones. Otros, no alegan ignorancia; son lo bastante desaprensivos para cometer las infracciones sin tener el pudor de disimularla.

Estos comerciantes, unos y otros, creen que teniendo abierto el establecimiento media horita más que los otros comerciantes del gremio, realizarán unas ventas que en la lucha franca de la igualdad de horas no podrían realizar. Ellos no tienen o no quieren tener en cuenta las leyes i disposiciones dictadas que siendo de carácter general. benefician la colectividad.

Para ellos no existe el elemento de la dependencia, como si fuera un material dúctil hasta el extremo de poderse hacer con él todo lo que acomode a su interés particular. Este interés particular es para ellos el único dios -del colectivo prescindien- y tal vez ni siquiera de él tienen noción. Y es tanta la adoración que tienen a este interés particular que tendrían abierto el establecimiento horas y horas aunque los posibles compradores no transitaran ya por las calles de la ciudad. Son los genuino descendientes de aquellos antiguos rutinarios tenderos que cerraban las puertas a las diez o diez y media de la noche, entonces mandaban arreglar el desorden de piezas de la tienda y cerca de la media noche, como quien hace un favor, dejaban que la dependencia se fuera a dormir con la obligación de levantarse al amanecer para volver a lo mismo como si el elemento hombre fuese materia infatigable. Son aquellos que, como si no bastara con los días laborales, aprovechaban los domingos y se resistieron tanto para observar el descanso sominical. Son aquellos que sostienen que la dependencia no puede tener horas libres en nombre de una moral y una economía fantásticas. Son aquellos que creen que la instrucción es supérflua y que el chico que tiene la cabeza a pájaros con los libros no hará nunca nada bueno. Son aquellos, en fin, que cuando otra cosa no, pretenden tener abiertas las tiendas para ornato de las calles de la ciudad pues dicen - que los forasteros que nos visitan formarían un pobre concepto de nosotros al ver cerrados temprano los establecimiento y a -- oscuras las calles. Ellos no obstante esto que dicen sin comprenderlo o sin sentirlo, no tienen el menor respeto, la más pequeña idea del espíritu de ciudadanía. Sólo se preocupan del mezquino punto de mira estrictamente particular.

Pues bien, a estos señores es preciso hacerles comprender que la conveniencia general exige respetar unos acuerdos firmados - por representantes patronales, delegados de unas entidades que

sintetizan toda la clase mercantil de Barcelona. Que el dependiente de comercio es un hombre que tiene derecho al descanso y debe tener el tiempo libre necesario para su instrucción y perfeccionamiento moral y para las diversiones y atenciones particulares. - Que del embellecimiento de la urbe es al Municipio a quien corresponde preocuparse. Y que el deber de ciudadanía obliga a posponer el interés particular al interés colectivo. Además de estas consideraciones y extendiendo la visión a campos más amplios, bueno será tratar de convencer a estos señores de que en el fondo, el sistema particularista perjudica a ellos mismos, ya que aplicado a todos los aspectos les haría la vida imposible. Que no tiene que haber rendijas de excepción y que los tiempos actuales imponen la necesidad de amoldarse a las conveniencias generales o desaparecer de la circulación. Es en otros medios de defensa que debe cimentarse el éxito de una empresa.

También deberían saber, aunque lo que vamos a decir tenga una paridad relativa, por que no es la misma índole de trabajo, siendo, - no obstante, aplicable en cuanto al tiempo empleado en él se refiere, que según la encuesta sobre la producción publicada por el Bureau International du Travail de Ginebra en 1920 la disminución de horas de trabajo, aunque parezca paradójico, ha intensificado la producción en muchos casos e industrias. Lo cual equivale a decir que teniendo todo el mundo abierto solamente las ocho horas - que marca la ley, venderíase exactamente lo mismo que con diez y - con más economía de luz.

Renunciamos a citar datos de todos los países y de todas las épocas, de experiencias hechas en diferentes clases de trabajo, todas ellas demostrativas de que la disminución de horas hasta las 48 - semanales adoptadas generalmente, no han disminuído la producción en muchas industrias. En cambio han tenido la gran ventaja de tratar el personal con el respeto debido a la criatura humana y no como bestia de carga.

EDUCACION CIVICA

Ante la experiencia obtenida en los resultados de la observancia de las disposiciones de la Comisión Mixta se impone el reconocimiento, sin que ello sea ofensa personal para nadie, de que una parte del elemento patronal como asimismo una parte de la dependencia no tiene aún la educación cívica que corresponde y que marca el curso ascendente de perfección de la vida moderna. Claro - uqe en esta debilidad e insuficiencia pueden ocurrir muchas circunstancias atenuantes sobre todo por parte de la dependencia - que es naturalmente la más débil en el sentido de las posibilidades, mientras que el patrono, por ser tal, viene ya obligado a - sostener una dignidad equiparada a la de sus similares; de este - mal, todos, dependientes y patronos, debemos preocuparnos de una manera seria. Las necesidades de la vida van siendo cada día más complicadas y tal como van poniéndose las cosas será más difícil luchar para vencer y hacer cara a todas las contingencias y resultancias. Pues bien, se impone barrer el camino de todos los - obstáculos y detalles de imperfección que puedan entorpecer toda vía más de lo que ya lo es en sí, la marcha normal de la sociedad.

Es preciso que todas aquellas cosas que puedan ser resueltas de una manera colectiva lo sean en absoluto y que todos y cada uno de nosotros velemos para la defensa de los derechos sociales, y que sea un hecho positivo el goce de las ventajas conseguidas, y es necesario principalmente revestir de toda la autoridad y toda la fuerza moral a instituciones como la Comisión Mixta, pues - ella sintetiza y regula la vida comercial de la ciudad y su dignidad es la dignidad de todos, a fin de que la labor consista solamente en la preocupación de los nuevos problemas que diariamente, a medida de las necesidades, se vayan presentando y no que - debamos tener una constante preocupación para el cumplimiento de las disposiciones dictadas y las que se vayan dictando. Es decir

que tengamos que ocuparnos de la esencia de los mejoramientos; no de los detalles enojosos a que obliga la resistencia de mala fe.

De otras cuestiones menos importantes se han ocupado en el tiempo que llevan de actuación, tanto la Comisión Mixta como los Comités Paritarios. Pero es preciso consignar que el trabajo penoso que más ha absorbido la atención de sus componentes ha sido el de imponer sanciones y multas por incumplimiento de las disposiciones dictadas.

Es por eso que consideramos necesaria la divulgación de la obra social realizada a fin de que el ejemplo robustezca y estimule para ir completando la educación cívico-social más necesaria y más indispensable cada día. Y ninguna otra finalidad ni pretensión tienen estas palabras.

Se impone el hecho de que mediante la experiencia obtenida en el camino seguido se forme y defina la orientación del camino a seguir. Es indiscutible que una parte de la labor realizada por el organismo que nos ocupa ha sido llevada a cabo con cierta timidez, como por vía de ensayo, y en otros casos en forma experimental incompleta y transitoria, pero asimismo no deja de tener una capitalísima importancia, pues a más de haber sido un sedante para suavizar las exigencias y necesidades momentáneas, ha dado la norma a las orientaciones para la obra futura, la cual irá adquiriendo madurez a medida que la tonifique el sol de la experiencia.

PREVISION

Una de las previsiones de la Comisión Mixta ha sido el preocuparse de la vejez, la imposibilidad física y la muerte del dependiente de comercio.

Como os decía al hablar del obrerismo, el Gobierno que ha tenido una previsión para el obrero manual de la industria y los oficios estableciendo el retiro obligatorio, no ha pensado en el dependiente de comercio, pues al limitar el sueldo anual para tener derecho a ello le ha cerrado la puerta. Ciertamente que debe reconocerse en principio la buena intención de la ley de retiros obreros, pero no sabemos hasta qué punto se puede agradecer la previsión oficial para el obrero, ya que por voluntad que se tenga hay que convenir en que resulta ridícula y más parece una burla un auxilio de unos miserables céntimos en una edad a la cual tan pocos obreros pueden llegar, que no una verdadera previsión económica y un auxilio para cuando el hombre, extenuado completamente, más necesita y tiene derecho al reposo y sostenimiento como a recompensa a toda una vida de trabajo.

La Comisión Mixta considerando que el problema de la previsión es muy complejo y atendiendo además a que no sólo hay que proveer el retiro para la vejez en edad no exagerada, sino más prudente, y también los casos de imposibilidad por otras causas, como de muerte prematura, que crea la necesidad de un amparo a la viuda y a los huérfanos, tiene abierto un concurso internacional para premiar con una cantidad espléndida el mejor proyecto que abarque todas las previsiones a base de la mutualidad; no en forma ridícula y mezquina, sino en forma adecuada y correspondiente a la naturaleza de vida de aquellos a quienes va destinado, porque al llegar la hora desgraciada de no poderse valer, tenga el hombre un sostén digno y no una miseria vergonzosa.

El éxito ha coronado la iniciativa y han venido a concurso proyectos importantísimos que plantean la solución que todos anhelamos. Una vez seleccionado el más conveniente y estudiadas sus posibilidades se elevará al Gobierno para que la traduzca en ley, con la cual, si se consigue su aprobación, quedará resuelta una previsión que subsanará una injusticia, a lo que no puede negar

su esfuerzo la clase patronal, por cuanto, si se preocupa de amortizar el elemento utillaje y lo previene en cada balance, más justo y más humano es que se preocupe de la amortización del hombre que colabora en sus negocios con la vida y la inteligencia y es un factor importantísimo de riqueza.

PARTICIPACION EN LOS BENEFICIOS

Aunque no sé si tengo derecho a seguir abusando de vuestra atención, permitidme que os hable de otro proyecto que preocupa a la dependencia mercantil que forma parte de la Comisión Mixta. Nos referimos a la participación en los beneficios, cuestión - importantísima que iniciada en una Ponencia que fué leída y - aprobada en la última asamblea de la Federación de Dependientes de Cataluña reunida en la ciudad de Reus, y que por un dignísimo compañero nuestro fué presentada a la consideración y estudio de la Comisión Mixta del Trabajo en una de las últimas sesiones.

Debe reconocerse previamente que es ésta una materia complicadísima, tan contraria a la situación económica actual que mucho ha de costar hacernos reconocer este derecho como a principio de la organización económica de la futura sociedad. En segundo lugar ha de ser muy difícil encontrar el punto medio equitativamente proporcionado, por cuanto no todas las industrias y negocios en nuestro país están constituidas de la misma forma, ya que no es posible separar de una manera absoluta la parte capital de la parte de trabajo. Es necesario reconocer que no siempre el primero está representado solamente por el dinero sino que quien lo aporta en muchos casos acompaña la dirección y la inteligencia técnica.

La Industria y el Comercio tienen, en nuestro país, la característica diferente de otros países de ser más fraccionados, en términos que generalmente el que aporta aquí el capital lleva

también una aportación de inteligencia y dirección, circunstancia que puede hacer variar la solución del problema con relación a como está planteado en otros países.

Precisa constatar además, que en la producción de la riqueza - entran más de los dos factores Capital y Trabajo que muchos - quieren ver solamente. Es preciso reconocer que son tres los - elementos que integran la producción y la especulación en que se fundamenta la vida social: Capital , Técnica o inteligencia y Trabajo. Y hay que reconocer que la función de la dependencia mercantil en todos sus matices más debe clasificarse como técnica e intelectual que como mecánica del trabajo. Por eso creemos sinceramente que antes de lanzarnos a definiciones categóricas hace falta una profundidad de estudio ponderado y adaptado a las realidades de nuestro país, ya que una vez reconocido el principio de derecho, es preciso encontrar el punto equitativo que realmente se amolde a la naturaleza de las empresas a las cuales estamos colaborando. Por este motivo consideramos meritorio el trabajo publicado en Acción del mes de marzo, que de una manera razonada plantea el problema y sin que pueda darse como definitivo el plan expuesto, puede ser cuando menos, un punto de partida de discusión o en otro caso un aspecto muy interesante del problema.

Interinamente la Comisión Mixta acordó nombrar una ponencia - que cuide de reunir todo el acopio de datos y estudios que sobre la materia se hayan hecho en todo el mundo en los campos - de la ideología por los pensadores y economistas de todas las - épocas. Cuando este material se haya acoplado en la mayor cantidad posible será llegada la hora de, previamente asesorados y documentados, presentar seriamente el problema de esta altísima reivindicación.

No se nos oculta el azaramiento que el solo anuncio del mismo

causará a los espíritus conservadores y estamos seguros que muchos llegarán a discutir hasta si la Comisión Mixta tiene derecho a ocuparse de esta materia. Pero que se tranquilicen, que lo que tenga que ser, será, y además lo que hoy parece una gran audacia tenemos la seguridad de que será considerado como cosa naturalísima dentro breve tiempo. Así como así, no tiene que resolverse a ciegas; pero bueno es que se diga y se plantee la cuestión de derecho; encontrar la adaptación y forma justa de practicarla será cuestión de estudio, voluntad y tiempo.

Consideramos que a medida que se propague y divulgue la acción de la Comisión Mixta, irá siendo más factible el planteamiento y resolución de toda clase de problemas que los aspectos cada día nuevos y variantes de la vida, vayan haciendo necesario. - Asimismo estamos persuadidos de que la acción de la Comisión Mixta no puede desarrollarse ni en el ambiente helado del odio ni en el caldeado de las pasiones violentas; sino que es en el ambiente templado y sereno de la cordialidad donde deben diluirse y encontrar encaje de solución armónica todas las cuestiones. La persuasión, la discusión serena, la educación han de ser los únicos caminos que nos lleven a la justicia.

Ni los dependientes conseguiríamos nada con actitudes airadas ni los patronos ganarían nada con actitudes autócratas y depóticas.

Por eso si se analizan los resultados obtenidos hasta hoy no cabe duda de que los dependientes hemos conseguido ventajas de orden material además de las de orden moral que han mejorado la situación de la clase nuestra. Pero es también cierto y positivo que los patronos al conceder las ventajas materiales han ganado un patrimonio moral inapreciable hasta el punto de que no sabemos cual de las dos partes ha salido más beneficiada. - Por esto creemos que la única posición de los componentes de este organismo es la cordialidad y la inteligencia recíproca y

que se equivocan aquellos que suponen que con otras actitudes se sacaría mejor partido.

IMPUESTO DE UTILIDADES

Otra cuestión no desatendida es la supresión del impuesto de utilidades, cuando menos por lo que se refiere a los sueldos mínimos. Puede decirse que el Gobierno abusa de la dependencia y al exigir este tributo la explota injustamente. Obreros manuales hay que cobrando más que la dependencia con los sueldos mínimos, por el solo hecho de ser considerados obreros y por tal de cobrar por semanas, no vienen obligados a pagar este tributo. Ni el hecho de haber pasado por el Ministerio de Hacienda un Ministro que tenía obligación de conocer nuestras necesidades, y por tanto, la justicia de la exención pedida, nos ha servido.

Será necesario estudiar seriamente la manera de conseguir lo que, pedido correctamente, no nos ha sido posible obtener. Tal vez convenga valerse de otros medios, ya que en este punto al pedir la exención ha hecho la Comisión Mixta todo cuanto podía.

SINDICACIÓN PROFESIONAL

Cuando los Gobiernos y las clases directoras no se preocupaban poco no mucho de regular las condiciones de trabajo, es innegable que el patrono abusaba de su superioridad para explotar al asalariado de tal forma, que era muy pródigo en dar horas de trabajo tanto como retenido en remunerarlas. No queda tampoco duda de que si por un azar fuera un día la superioridad de la dependencia las horas serían cortas todo lo que los sueldos serían largos. En el curso del tiempo esto sería como un movimiento de péndulo el punto medio de la cual sería e justo, el equitativo. Tal como han marchado las cosas hasta ahora, el péndulo se movía siempre por el lado favorable al patro

no burlando la ley de la gravedad, ya que no hemos visto ni abrigamos la posibilidad de ver que como a compensación a las épocas de explotación sufridas por los dependientes viniese otra más o menos corta siquiera, en la cual el dependiente subiese a la categoría de explotador y el patrono bajase a la de explotado; con lo cual la ley de la gravedad se hermanaría con la justicia reguladora de la economía nacional. Pues bien, a pesar de este desnivel, hoy por hoy aspiramos solamente a ser tratados justamente tal como ideológicamente y materialmente nos corresponde.

A tal efecto es preciso que ampliando el concepto de la Comisión Mixta que hasta hoy, no obstante el reconocimiento de haber llevado a cabo un trabajo inmenso, no ha podido atacar todas las tonalidades y matices, venga el día feliz en que la verdadera posición de unos y otros, patronos y dependientes, sea la justa y que de una manera normal y automática sean tratadas y resueltas todas, absolutamente todas las cuestiones en el punto que de derecho les corresponde, con una apreciación ponderada, equitativa y recíproca. Para conseguir este ideal de justicia sólo vemos un camino: el de la Sindicación Profesional.

"Agrupando los componentes de cada rama de trabajo de una manera bien determinada donde los componentes de cada una se conozcan mutuamente y hablando se entiendan".

Que intervengan en cada rama de trabajo sólo los que tengan un exacto conocimiento así en el aspecto técnico como en el material y económico; que sólo los individuos de cada clasificación puedan dictar reglas y pactos reguladores, previsores, y canalizadores de las formas y condiciones de trabajo.

De la misma manera que en el orden particular, si el individuo quiere sobresalir de la masa vulgar debe ingeniarse de

manera que dibuje su fisonomía moral dando relieve a su obra y presentándola con la impresión que marque en ella la fuerza de su talento, el esfuerzo de voluntad y los conocimientos particulares, y tanto cuanto más fuerte sea esta impresión y más utilitaria la transformación, más se impondrá su valor y más provechosas consecuencias podrá sacar; asimismo, en la sociedad deben matizarse y especializarse todos los componentes del trabajo a fin de adquirir relieve propio inconfundible y sacar todo el provecho de su situación avalorada y utilitaria; así diciendo: esto soy y es este el fruto de mi trabajo que os ofrezco, podrá decirse, esto quiero porque lo necesito para mi vida, para llegar a la cima de mis aspiraciones.

También así como los miembros de una familia se parecen todos no obstante ser todos diferentes en facultades y aptitudes, asimismo los miembros de la gran familia mercantil deben perfilar las características morales a fin de que conociéndose las condiciones propias de cada uno puedan precisarse las necesidades y aspiraciones y buscar la manera conveniente de atenderlas. Pero asimismo, como los miembros de la familia, al defender sus propias conveniencias, asegurar la conveniencia de los hermanos.

Quiere esto decir que nosotros consideramos que la sociedad trabajadora en el comercio -y asimismo puede aplicarse el criterio a la sociedad trabajadora en la industria y en las artes y oficios- debe constituirse reglamentariamente en organismos representativos integrados imprescindiblemente por todos los que a aquella actividad se dediquen y que resolviéndose las diferencias y acomodando las aspiraciones a los pactos y reglas con los patronos correspondientes, sean responsables de los actos de sus miembros y velen constantemente por el propio progreso coordinado y simultaneado con el de sus similares.

Para conseguir esto será necesaria, seguramente, la transformación característica de alguna de las sociedades constituidas y la creación de las que sean necesarias a cada modalidad de trabajo. El caso es que no sea posible que nadie que a una actividad de trabajo se dedique no esté afiliado a la sociedad o al grupo que le corresponda, pues si al fin y al cabo ha de gozar de las ventajas, justo es que se sume a la masa para que sea integrada por todos los componentes.

Asimismo los patronos deben ser clasificados y catalogados necesariamente y en totalidad a las entidades representativas de su ramo de trabajo.

Entonces, creados los organismos paritativos correspondientes a todas y cada una de las actividades de trabajo, no será posible a nadie deslizarse entre los hilos de la red de reglas y disposiciones. Y entonces tampoco no será una Comisión Mixta la que tendrá que actuar, sino una por cada clasificación de trabajo caracterizada. Además y para hermanar las disposiciones que dimanen de cada una de ellas en lo que se refiere a carácter general y de relación con las otras para la regulación de la totalidad de la vida de trabajo, se impondrá la constitución de un Parlamento del Trabajo único, soberano, regulador, legislador, ordenador de todas las actividades y economías de la patria sin que los embates irrisorios e irresponsables de la política partidista puedan entorpecer su obra de paz, de justicia, de prosperidad colectiva. Cuando esta organización societaria sea un hecho, la armonía nacerá necesariamente, pues las ventajas irán a compás de las conveniencias y necesidades. Y en este caso la misión gubernamental quedará reducida a obligar a que cada uno se clasifique donde le corresponda y hacer cumplir los acuerdos de las partes contratantes.

Ya sé que hay experiencias de que la sindicación forzosa, en algún país, no ha dado los resultados deseables, pues todo - lo que es impuesto es odioso porque atenta a la libertad. Pero la libertad no existe cuando de la individual resulta un trastorno colectivo.

Pero también según referencias de otros países, puede buscar se la manera de que nadie, por la cuenta que le tenga, deje de pertenecer al sindicato o agrupación que le corresponda.

Eso puede hacerlo el Estado reconociendo las personalidades colectivas definidas y llevando en sí este reconocimiento unas ventajas que no tenga aquel que se resista a las leyes del - compañerismo. Eso pueden hacerlo los patronos no tomando ningún de'endiente que no esté sindicado. Y pueden hacerlo tam- bién los dependientes, a ser posible, no ofreciendo su traba- jo a aquellos patronos que no estén inscritos en los grupos correspondientes.

El día que unos y otros cumplan estrictamente esta deuda de elementalidad profesional y todas las cuestiones estén reglamentadas y tratadas colectivamente, habrá desaparecido el mayor tanto por ciento de las posibilidades de los conflictos de trabajo; o en otros términos; la función del trabajo estará dignificada.

Y esto será a no tardar, pues las experiencias de nuestro organismo demuestran su necesidad y conveniencia.

Descontados los procedimientos de destrucción y de restricción ha de venir forzosamente el imperio de la organización del - trabajo en forma que éste no dependa de la voluntad o capricho de una de las dos partes, sino que todo el trabajo crado y - todo el que deba crearse esté condicionado por la convenien- cia mutua de las partes que lo integran. Y de una manera de- finitiva, conviene ir derechos al fin de que no pueda inter- venir en los organismos reguladores del trabajo nadie que del

trabajo correspondiente no forme parte y sí solamente aquéllos que de él son parte integrante.

ORIENTACIÓN NACIONALISTA

No sabemos si el próxima o lejana la hora del total reconocimiento de las reivindicaciones de la dependencia de comercio de Barcelona. Pero, entre tanto, nos corresponde a todos trabajar activamente para robustecer el camino seguido y limpiar y allanar el camino que nos queda por hacer.

El preciso que desaparezca el hombre solitario, indiferente y distraído que sólo se preocupa de divertirse; como también el tranquilo que de nada se preocupa y que aprovecha todo lo que le dan hecho sin poner los medios de merecerlo (aun si no chismorrea y critica a aquellos que se desvelan por el bien del prójimo). Es preciso que para asegurar el bienestar particular nos preocupemos todos del bienestar colectivo. Es preciso que nos intereseamos de la vida social tanto como de la particular.

Va más allá todavía el deber de ciudadanía a nuestro entender. Es preciso intervenir en la vida pública en la medida y esfera que a cada uno corresponda, en un interés sintetizado en el voto en último término, no dejando el campo libre a los profesionales de la política. Sino que precisa orientarse, alentar y crear agrupaciones democráticas orientadas u orientándolas en sentido eminentemente catalán y francamente nacionalista en el que se encuentren más garantías de ver plasmados nuestros idealismos y, por tanto, que pueda llevarnos más pronto a la total realización de nuestros planes.

Así como hoy no es posible que un partido eminentemente nacionalista deje de lado el problema de las reivindicaciones sociales, asimismo, las clases mercantiles de la dependencia no podemos dejar nuestro problema vital en manos de quien no obre -

de una manera francamente nacionalista por cuanto nuestras rei
vindicaciones sociales futuras están absolutamente fundidas e
identificadas con la reivindicación nacional. Además la prepon
derancia del trabajo tiende a ser el eje de la futura sociedad,
así como hasta ahora lo ha sido el capital y eso nos sitúa en
el caso de tener que intervenir en la dirección de la misma. :

Tal vez pueda parecer a alguien que esta apreciación naciona -
lista esté desligada del sentido general de la conferencia. No
lo creáis. Es una cuestión vitalísima que nos afecta al alma y
a nuestro derecho a la vida. ¡Ay de nosotros si debe medirnos
el pan quien no sepa de nuestro trabajo y como nosotros no hable
y no sienta nuestros idealismos!.

Que cada país, que cada nacionalidad natural arregle su problema
social a su manera y de acuerdo con sus propias necesidades,
conveniencias y experiencias, ya que, variando los usos, cos--
tumbres y necesidades no ya de cada nacionalidad, sino de cada
comarca, no pueden ser idénticas las reglas que sirvan para to
dos los pueblòs. Lo que sí sirve para todos es el sistema y la
organización.

Ojalá que la semilla que va esparciéndose por todas partes sea
fructífera y fecunda en todos los sectores de la actividad. Ojalá
lá que sea la inteligencia saturada de fraternidad la que guíe
la acción de los hombres en todos los ámbitos de la economía.

Sólo deseamos que esté cercano el día en que dignificado el tra
bajo con todos los honores, recompensas y garantías no sea con
siderado como una condena sino que sea un medio de vida noble
y digno, donde todos nos encontremos bien para el goce personal
y la grandeza de la patria.

(GRIEGA Y CRUZ, P.- La acción de la Comisión Mixta del Trabajo en
el Comercio de Barcelona. Reivindicaciones. Perspectivas. Orien
taciones. Conferencia dada en catalán por.- Barcelona. s.d.)

PER LA RUSSTA QUE ES MOR

CATALANS:

Les estadístiques ens revelen que en els països bel·ligerants bloquejats en la gran guerra, el nombre de morts civils a conseqüència de les privacions ocasionades pel setge, iguala o supera la xifra ja prou afrosa dels morts traumàtics en els camps de batalla. Mentre - cents de milers d'homes morien en les trinxeres, cents de milers de vells, dones i criatures morien en l'interior del país, víctimes de malalties que no podien resistir els seus organismes minats per la misèria i els sofriments morals.

Doncs bé; tres anys després de feta la pau i obertes les fronteres; contra un país aquesta guerra continua. Al llevant d'Europa, milions d'homes, dones i infants són menaçats de morir de fam pel bloqueig dels Estats Europeus dominats per les oligarquies burgeses. Es una lluita implacable d'interessos creats, contra les noves ideologies que els atenten. No és hora d'exalçar o repudiar les encarnacions, sanes o monstruoses, d'aquestes ideologies; és hora de que cessin - els efectes inicis del cercle de ferro posat al seu voltant pel capitalisme internacional.

Rússia es mor de fam, i això la Humanitat no pot consentir-ho. El règim soviètic serà o no expressió de la voluntat de la majoria del poble rus; però no és per la fam com s'el deu impulsar a manifestar-se en contra. Aquest procediment, el procediment del bloqueig, no - fa sinó contribuir a que es dissimulin, sota un nimbe d'heroïsmes, - les possibles errors del règim nou. Menys dubtós era el cas del czarisme, detentador impúdic de la sobirania popular, i Europa no esgrimí mai contra d'ell l'arma innoble del "pacte de la fam".

La misèria no es pot intentar aminorar amb subscripcions que, per - elevades que siguin, seran sempre ridícules en relació a l'extensió immensa del mal. Els mateixos que hauran provocat la desgràcia, ho

tindran inconvenient en allistar-s'hi per a més gran afront del poble de Rússia i en la secreta convicció de la ineficàcia del remei. La misèria russa sols la solidaritat internacional pot evitar-la, - fent que les relacions econòmiques, comercials i de tota mena, de tots els pobles, sien represes amb aquell país.

Sols les manifestacions, cada dia creixents, de la solidaritat internacional, secundades per la tècnica dels transports, havien aconseguit desterrar, semblava que definitivament, el flagell de la fam d'entre els pobles civilitzats. Ha sigut precisa la desfeta, sense perío, de valors moral ofegades pel materialisme abassegador desvetllat per la gran guerra, perquè una part de la Humanitat, la que es considerava més civilitzada, gosés usar l'arma de la fam contra un gran noble pel sol delicta d'haver-se produït autòctonament en la determinació dels seus sistemes d'organització social i política.

Es hora ja de què la opinió pública es mostri decididament favorable a la represa de relacions comercials amb Rússia.

CATALANS! Rússia es mor de fam perquè els pobles d'Europa li tanquen les portes. Aquestes portes que les oligarquies capitalistes han tancat, el proletariat de tots els països es disposa a obrir-les. - Els pobles que primer cedeixin a aquest impuls generós, seran dignificats davant de la Humanitat sencera. Catalans! Volgueu que Catalunya sigui d'aquests pobles!

Barcelona, 17 de febrer de 1922.

El Consell Directiu del "Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria"

("Acció" de març de 1922, p. 2)

LA PERSONALITAT DEL DEPENDENT

Ha arribat el moment de definir d'una manera clara la personalitat nostrada; és hora ja de fer-ho. No podem passar més temps en confusions lamentables. Ha d'acabar-se el migrat concepte generalitzat entre els dependents que llur entitat no és de classe.

El Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, ho és. No és solament un centre de cultura, no és solament el fogar de la recatalanització del nostre poble, no; és també una col·lectivitat de classe, purament, estrictament de classe.

I diem purament, estrictament de classe, perquè la nostra labor pedagògica i cultural, ultra la vivificació del sentiment de llibertat pàtria que el nostre casal acura d'una fàisó dilecte i amorosívola, no són altra cosa que els fonaments bàsics de la nostra personalitat social, eminentment de classe.

Es hora ja d'acabar amb aquest fals concepte que molts tenen de la nostra entitat. El fet d'ésser soci del Centre, hem de considerar-nos associats en una col·lectivitat de classe sobrerament capacitada per a emprar i defensar a llurs associats.

Es més, el grau d'autoritat i fortitud del Centre, està en raó directa amb el grau d'autoritat i fortitud que llurs associats vulguin donar-li.

Altrament fóra vergonyós, ridícol, que les entitats de Dependents, més concretament, que el Centre, entitat que ultrapassa del nombre de deu mil adherents hagués d'ésser la frágil joguina de les voluntats agenes a nosaltres per decisió voluntària nostra sobre d'aquestes, per una que ha d'ésser el nostre. Això no pot ésser per múltiples raons i per imperatiu categòric; per dignitat col·lectiva.

Companys, us haveu d'imposar el convenciment que l'ésser soci del Centre formeu a les rengleres de l'exèrcit proletari amb característiques i modalitats nostres i, així, i solament així, obtindrem el reconeixement de la nostra personalitat, ben definida i amb prou prestigi i força, per a conquerir l'autoritat i la valor social que ens pertany i, que mantes vegades, ens han sigut discutides.

("Acció" de maig de 1922, p. 13)

INFORME DE LA SECCIÓ

L'Avant projecte de classificació i agrupació d'indústries formulat per la Delegació del Ministeri del Treball

La Junta de Govern de la Secció Permanent d'Organització i Treball del CENTRE AUTONÒMISTA DE DEPENDENTS DEL COMERÇ I DE LA INDÚSTRIA junt amb les Juntes directives dels Gremis professionals que integren la Secció, han examinat l'avant-projecte de classificació i agrupació d'indústries formulat per aqueixa Delegació del Ministeri del Treball i publicat en el Butlletí Oficial corresponent al dia 1 del mes de març últim.

El problema de la sindicació

Abans d'entrar a la crítica de la part de l'avant-projecte que es refereix al nostre ram, creiem convenient com a deferència a aqueixa Delegació, exposar, una vegada més, el nostre criteri sobre el magne problema de la sindicació; criteri que hem deixat ben sentat ja diverses vegades en el si de les nostres Assemblees, i des de les columnes de la premsa professional i ciutadana.

El sindicat obrer oficial

La Sindicació ha d'ésser a base de les entitats lliurement constituïdes, és a dir, donar tota l'autoritat suficient a les agrupacions naturals que a la llur formació ha presidit una realitat d'Associació; que no han sigut filles d'una artificiositat, ni d'un interès particular, ni d'un propòsit arterament premeditat per a suplantar la veritable voluntat proletària. Per damunt de les diverses predileccions que el teòric i el legislador puguin sentir, roman, com a cosa fatal, la realitat; la realitat del moment és sempre superior a tota teoria i ha d'ésser la preocupació immediata; però ha d'ésser també el punt d'apoi d'una formació més perfecta; la modulació d'un nou esperit que pugui encarnar l'esdevenidor ideal, avençat per els teòrics amb llur clarividència i que ha de constituir per a nosaltres l'ideal a realitzar com a horitzó, com a fita a conquerir.

L'obrer ha de tenir llibertat absoluta per a associar-se a l'entitat que cregui convenient sempre que aquesta sigui de la seva professió. El conjunt de les diferents entitats d'una mateixa professió integrarien l'organisme obrer oficial els acords del qual, presos per majoria de vots, serien de compliment obligatori per tota la població obrera de la corresponent professió. L'elecció dels delegats de les diferents entitats a l'organisme obrer superior, s'hauria de fer seguint sistemes proporcionals i de manera que cap modalitat organitzada del pensament obrer hi quedés exclosa. La sindicació professional múltiple defensada per nosaltres, té sobre la sindicació simple o única, l'avantatge d'evitar que els diferents criteris que el proletariat pugui tenir s'hagin d'organitzar al marge del moviment obrer.

Com que l'ingrés als sindicats no oficials fóra lliure, podria molt bé donar-se el cas que en una determinada professió hi hagués una part dels obrers, fins i tot la major part, que no estiguessin adherits a cap d'ells. També podria succeir que alguna de les Associacions obreres no volgués formar part del sindicat oficial. En aquests casos els molts o pocs obrers que estiguessin sindicats o les associacions que seguissin el mètode intervencionista, serien els que per mitjà de l'organisme obrer oficial, fixarien la norma que els altres treballadors, per força haurien de seguir. És més: les quantitats poques o moltes que el Sindicat oficial hagués de menester, haurien d'ésser sufragades per tota la població obrera de la respectiva professió tant si estigués o no adherida a sindicats particulars. Per a que les quotes sindicals es reputessin lliúres n'hi hauria prou que fossin votades per la majoria dels delegats, talment com

els impostos que apliquen els estats constitucionals, es reputen legítims pel sol fet d'haver estat aprovats pels parlaments. Els poders públics haurien aleshores d'utilitzar llur força coactiva per a obligar als obrers a cotitzar així com ara la fan servir per a fer pagar els impostos als contribuents.

Els Sindicats obrers oficials podrien també mancomunar-se uns amb altres, per a poder així defensar millor llurs solidaris interessos.

A la vella teoria de la llibertat individual hi oposem la realitat col·lectiva. L'individu és un membre de la col·lectivitat; ell actua sobre ella però ella actua també sobre ell. S'influeixen recíprocament. Del treball individual se n'aprofita la col·lectivitat; però aprofitar-se'n la col·lectivitat vol dir que se n'aprofiten els individus que no han fet aquell treball. D'aquí els deures d'aquests envers aquella; deures d'aportar-li el treball llur; deures de defensar-la.

La realitat social és admesa per les classes capitalistes quan diuen que tot ciutadà té el deure de defensar la pàtria. Nosaltres diem que tot treballador té el deure de defensar la classe i proclamem també el servei obligatori. És just que hi hagi un gran sector que es sacrifiqui pels interessos de la classe, i una minoria de covards que sols faci acte de presència en el moment d'arreplegar les millores i no en el de realitzar els sacrificis? Volem ésser els apòstols de les nostres idees però no volem ésser llurs víctimes. Per això quan un sector de la classe obrera ha entrat en lluita, i quan aquesta s'ha decidit per la voluntat dels més, l'esquirol es fa acreedor a les mateixes penes que el desertor.

Els organismes mixtes

Els sindicats oficials obrers junt amb els sindicats oficials patronals, integrarien l'organisme mixte encarregat de dirimir les qüestions professionals, redactar els contractes col·lectius de treball, etc.

Per a garantir els compliment dels acords de l'organisme mixte, el sindicat obrer oficial, constituït sobre les bases democràtiques que hem deixat exposades nomenaria per a cada cèl·lula social de producció (oficina, fàbrica, magatzem, tenda, despatx, etc.) un delegat d'entre els treballadors de la mateixa. Aquest individu, que no seria aleshores el delegat de cap sectarisme, sinó el Representant del Treball democràticament organitzat, informaria al Sindicat oficial de totes les infraccions que observés als acords de l'organisme mixte per a que si la violació d'aquests no fos denunciada pels obrers perjudicats, el Sindicat oficial sortís, d'ofici, no en defensa dels interessos particulars d'aquells cunues, que no han sapigut fer valguer llurs drets, sinó en defensa dels interessos col·lectius de tota la classe, del dret social que hauria estat violat.

La classificació de les especialitats comercials

Fetes aquestes petites consideracions d'ordre general entrem ara a l'estudi de la classificació de les especialitats que integren el nostre ram comercial.

La classificació en vigor a la Comissió mixta

Hem de doldre'ns sincerament que s'hagi menyspreuat la classificació actualment en vigor dintre de la Comissió Mixta del Treball en el Comerç de Barcelona. Al fi i al cap, parlant amb claretat, l'obra principal que preten realitzar aqueixa Delegació, és estendre a totes les activitats productores de la nostra ciutat un règim més o menys semblant al que suposa l'organisme oficial al·ludit; com a deferència a aqueixa Institució creiem que devia fer-se tot lo possible per a conservar la classificació per ella adoptada.

No és que considerem aquesta classificació com a cosa perfecta i fora de tota crítica; pel contrari li trobem molts punts contestables, el més gros de tots, és potser el que els grups de major i detall no són més que una barreja informe d'aquelles especialitats que no han tingut encara força su-

ficient per a fer prevaldre la personalitat llur. Així i tot considerem la classificació en vigor a la Comissió Mixta, molt superior a la que es proposa aqueixa delegació.

La classificació proposada en l'avant-projecte

El grup III d'aquesta (Transports) és senzillament lamentable. Se n'han tret les empreses de navegació per a portar-les, inadequadament al ram de serveis públics on, per altra part, es parla només del personal de mar i es deixa en el més inexcusable dels oblits al personal directiu i administratiu de terra. Se n'han bandejat també les agències de duanes per a no portar-les en lloc. Foragitats aquests elements del grup de Transports no és estrany que aquest hagi quedat reduït a empreses que lloguen cotxes, carros, automòbils, bicicletes, etc., etc. Ni és estrany tampoc que no s'hagi pogut idear una sola associació de dependents d'aquestes empreses.

Creiem una equivocació barrejar les companyies navileres entre les empreses dites en l'avant projecte de serveis públics. Hem de dir, en primer terme, que no trobem gaire encertada aquesta denominació perquè no veiem que sigui la nota característica d'aquestes empreses el que llurs productes o serveis siguin de consum general. Els productes i serveis de les altres empreses són també de consum públic, ja que sinó interessessin a un sector més o menys gran de la població no es produirien; Barcelona ha passat setmanes senceres sense el servei de tranvies, però difícilment hauria pogut passar una sola setmana sense pa.

Ço que al nostre entendre caracteritza a aquestes empreses és el caràcter de monopoli natural en que estan basades. Els serveis municipals són protestats per una sola Corporació; l'Ajuntament. Els serveis de les Empreses de tranvies, ferrocarrils, telèfons, aigua, gas i electricitat estan també basats en un monopoli natural; monopoli que radica en la importància considerabilíssima que té en aquests negocis el capital esmerçat en la construcció de les obres de primer establiment, el valor de les quals, si es volguessin desplaçar, quedaria quasi totalment destruït. Cap economista per més lliberal que sigui impugna aquests principis.

Però no totes les modalitats del transport estan basades en aquest monopoli; la naturalesa de la via és la que determina aquest caràcter. En els ferrocarrils on la via és totalment artificial, i en la seva construcció l'empresa hi ha immobilitzat la major part del seu capital, la competència suposaria la construcció de vies paral·leles entre dues ciutats i el repartiment del tràfic entre diverses companyies, ço que es traduiria en una disminució dels ingressos de les mateixes i un augment del cost dels serveis.

No passa així en el mar on la via és lliure, quasi gratuïta. Les empreses es desplacen amb suma facilitat d'una línia a una altra i la competència, té lloc no sols entre companyies nacionals, sinó que passant per sobre de barreres proteccionistes porta la lluita entre empreses de diferents països. Diguem de pas que la Secció Permanent d'Organització i Treball del CENTRE AUTONOMISTA DE DEPENDENTS DEL COMERÇ I DE LA INDÚSTRIA, que no ha d'amagar la seva simpatia envers les solucions collectivistes, creu que la direcció dels transports marítims com la de totes les altres branques i modalitats de la producció, s'hauria de treure de l'actual estat d'anarquia en que es troba per a confiar-la a mans de la nació sindicalment organitzada. En la navegació, entre altres avantatges, s'aconseguiria el màxim aprofitament dels vaixells i la reducció de les despeses generals, lo qual es traduiria en una disminució del cost del servei.

De totes maneres, avui, aquest monopoli jurídic al qual aspirem, en la navegació, no existeix i per tant no hi ha cap motiu raonable per a que les empreses que s'hi dediquen siguin tretes del ram de comerç.

Respecte a les agències de duanes, ¿és que avui dia, a Barcelona no empleen una massa de dependents i de capital molt considerable?

Evidentment sí. Val, doncs, la pena de tenir-les en compte, classificant-les junt amb les empreses de transports.

Respecte al grup de vendes al major, molt atinadament observa el nostre Gremi de Viatjants i Corredors la impropedècia d'agrupar en una associació als viatjants i representant i en una altra als corredors i comissionistes, éssent així que la funció mitjancera que entre comerciants aquests dependents realitzen, és la mateixa en uns i altres.

Referint-nos al grup de detall hem d'observar que mentre en l'actual classificació de la Comissió Mixta, els detallistes de productes alimenticis formen un grup apart, no és així en l'avant projecte que comentem. En aquest gros defecte hi havia també incorregut la Comissió Mixta al principi de la seva constitució. La pràctica va ilustrar les raons que es donaven a favor dels desglossos. No ens volem estendre en l'exposició d'aquestes raons perquè totes elles, degudament recopilades les trobarà aqueixa Delegació a la Comissió Mixta on oportunament es recolliren.

El nostre Gremi de Barretaires ens crida l'atenció sobre la situació en que queden els dependents, operaris i guarnidors d'aquests establiments. No són obrers de tallers ni de fàbrica; són uns auxiliars de la venda tal com ho són els moços de magatzem, botigues, despatxos, etc. És per això que l'opinió del Gremi i l'opinió de la Junta de la Secció és de que se'ls assimili als dependents de venda al detall, i puguin per tant ingressar a l'Associació obrera d'aquests.

Per últim, considerem també que les farmàcies haurien d'ésser classificades dintre el ram del comerç, formant un grup apart.

La revisió del cens

Ens permetem també cridar l'atenció d'aqueixa Delegació sobre la situació en que queden els obrers que durant el període de confecció del cens, per estar en vaga forçosa, no han pogut ésser inclosos en el mateix. Creiem que pel fet de que un obrer es trobi accidentalment sense feina no deixa d'ésser obrer; pel contrari és més obrer que mai en el sentit que està més necessitat que quan treballa. Per a subsanar aquestes omissions creiem hauria de subjectar-se el cens a rectificacions anuals.

La valor de la intervenció dels poders públics en la sindicació

Aquestes són les principals consideracions que ens ha suggerit l'estudi de l'avant projecte confeccionat per aqueixa respectable Delegació. La intervenció dels poders públics en la sindicació obrera, pot tenir una valor excepcional, si amb ella es preten endegar jurídicament, la inevitable transformació social; si respon per part dels elements que detenten la direcció capitalista, a un esperit humaníssim, predisposat a admetre l'evolució indeturable de la Societat humana i a despendre's, a mida que l'obrer vagi capacitant-se, del concepte regalà que sempre han tingut i que tantes conseqüències cruents ha produït.

Però si aquesta intervenció oficial té per fonamental objecte la perpetuació de l'actual estat de coses en que a l'obrer se el considera sols com un instrument de la producció, al que se li ha de donar el menor jornal possible, i com un mercat de consum en el que s'han de col·locar les coses al major preu possible, tinguin ben entès els qui patrocini aqueixa intervenció que no aconseguiran res; absolutament res.

Cap al Socialisme

Les societats de civilització europea caminen vers el collectivisme i en llur marxa saltaran tots els entrebanes que se els hi oposin. La direcció

de la producció ha de passar de mans dels capitalistes privats a mans de les nacions sindicalment organitzades. S'ha d'acabar amb la conjuntura, amb la xamba, que permet a l'empresari acaparar amb poc temps riqueses monstruoses i que també de vegades l'ensorra en els abims de la misèria. Transigim per a evitar moltes injustícies, en que la expropiació dels instruments de producció es faci mitjançant una indemnització, més o menys retallada per un impost sobre la fortuna; però aquesta indemnització ha d'ésser únicament baix la forma de bons de consum destinats a desaparèixer per l'ús.

El treballador ha de rebre el producte íntegre del seu treball depurat de la part necessària per a atendre a les despeses generals de la col·lectivitat, i a la reposició del capital col·lectiu.

No creiem que l'estímul al treball fundat en l'egoisme, al qual reconeixem que es deuen en bona part els avenços materials d'aquests darrers segles desapareixi sota el socialisme. En ell l'individu rebra la seva part no segons les seves necessitats sinó segons el seu treball, el valor del producte del qual podrà consumir ell o podrà donar-lo a consumir a un altre. Però encara que la ratxa d'invents i descobriments es debilités quelcom no per això el socialisme ens hauria d'espantar. Tot el progrés industrial dels darrers segles, a part de servir per a sostenir una població major, no ha servit per a acabar amb les guerres; al contrari, ha refinat més les llurs crueltats; ni ha servit tampoc per a evitar que en els països on hi campen els més brillants mil·lionaris hi floreixi també la més espantosa depravació i misèria.

Com que tenim una concepció dinàmica de la vida, pot ésser cíclica, no creiem que no pugui haver-hi res més, més enllà del socialisme, però si afirmem que avui dia el regnat de l'empresari individual toca al seu fi. Ja s'ha cobrat amb escreix el paper que ha fet durant aquests darrers segles de pioner de la producció. Els homes han conquerit ja el dret de disfrutar amb tranquil·litat dels avenços assolits, sense que s'hagin de martiritzar més els uns als altres per córrer darrera un il·lusori progrés.

Barcelona, 15 d'abril de 1922

LA SECCIO PERMANENT D'ORGANITZACIO I TREBALL DEL CADCI DAVANT
LES REFORMES TRIBUTARIES

El President del Foment del Treball Nacional invità al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria a l'Assemblea magna que per tractar dels projectes tributaris del Ministre d'hisenda, va celebrar-se el dia 24 de maig últim al local de la primera de les esmentades entitats.

Examinats els projectes i les conclusions aprovades per l'Assemblea, la Secció Permanent d'Organització i Treball del Centre es creu en el deure d'explicar tant als elements que prengueren part a la mateixa com a les branques totes de la dependència mercantil de Barcelona, que representa, el judici que li han merescut uns i altres.

La responsabilitat de les classes patronals

Vàries són les causes de l'actual i formidable dèficit que plana damunt la Hisenda espanyola; la mala administració, l'excés de funcionaris que per

(segueix)

haver molts d'ells arribat a ocupar llurs càrrecs pels camins del favor i no pels de la competència, donen un rendiment de treball escassíssim i les mil i una disbauxes que són peculiars de l'administració espanyola. Però és indubtable que la causa primordial i de més pes és la guerra del Marroc. L'aventura marroquina no sols s'emporta de les caixes de les finances públiques més de sis milions de pessetes diàries sinó que lleva a l'economia espanyola sumes igualment fabuloses; aquestes sumes són les que vénen representades per la minva de la producció determinada per la mobilització militar de bona part de la població econòmicament activa del país.

A l'iniciar-se la guerra la totalitat dels elements que acaben de votar les conclusions de l'Assemblea del Foment, vegegen tan clar com nosaltres que del Marroc sols en vindria un dol irreparable per a innumbrables llars i un dèficit enorme en els pressupostos de l'Estat, qual dèficit era lo més segur que havia de traduir-se en un augment de tributs. No obstant, aquests elements res feren per a evitar la catàstrofe; al contrari, per a aparentar un estat de conformitat amb la política de la guerra, engruixiren e iniciaren tota mena de subscripcions i organitzaren actes i festes de tota classe. Aquests mateixos elements que a cada moment parlen de la necessitat d'augmentar la producció, res feren per a oposar-se a la disminució del seu rendiment que la mobilització militar ocasionava; no obstant si no fos per la resistència enèrgica del proletariat de tota Espanya, ja fa temps que en nom del sagrats interessos de la producció que sempre tenen a la boca, haurien derogat la jornada de 8 hores.

Ja sabem que, en el fons, tots aquests senyors, tant aleshores com ara, àboreixen aquesta guerra; l'han preferida a una revolta popular que tal vegada tenint només caràcter polític s'hauria limitat a una reforma més o menys radical de la constitució. En canvi de les derrotes de l'exèrcit rus n'ha vingut la transformació tota de l'economia moscovita. I segurament després de les protestes consuetudinàries, acabaran per pagar els impostos que ara combaten perquè, apart de que molts d'ells podran ésser repercutits sobre els consumidors, aquells que realment rebixin llurs beneficis seran considerats com una prima d'assegurança per al sosteniment de les institucions fonamentals de l'actual període de l'evolució econòmica, les quals tot i condemnant a un enorme percentatge de la població a un nivell de vida baixíssim, estan molt lluny d'assegurar la tranquil·litat i la felicitat dels qui gaudeixen de llurs privilegis.

Fins a quin punt estan ara aquestes forces capacitades per a protestar contra l'elevació dels tributs?

De les responsabilitats en que han incorregut n'estem nosaltres completament exempts. Setmanes després d'iniciar-se la guerra, el Consell Directiu del Centre, malgrat la suspensió de les garanties constitucionals i sobreposant-se al període de terror que a Barcelona regnava, endreçava a la Mancomunitat de Catalunya, en document memorable, la seva protesta contra la guerra africana.

La contribució sobre les utilitats del treball i les cèdules personals

Dels projectes tributaris aprovats ja pel Congrés i pendents de solució en el Senat, dos tenen un directe interès per a la nostra classe; la contribució sobre les utilitats procedents del treball i l'impost de cèdules personals.

Coneguts són els criteris del Centre i de la Federació de Dependents de Catalunya sobre el primer tribut; aspirem a la supressió absoluta del mateix sobre els sous que no passin de 1.000 pessetes al mes. Les concessions que, amb relació a la legislació vigent, ha fet el Ministre de les Finances, són tan insignificants que no han satisfet ni als individus més radicalment partidaris de procediments reformistes.

I ara val la pena de fer una petita disgressió per a comentar l'actitud que enfront a aquest problema

han adoptat els diputats a Corts per Catalunya. Malgrat que estaven particularment assabentats per recent memoràndum de la Federació, de les nostres aspiracions res han fet per a defensar-les. La major part d'ells, com és de costum sempre que es tracta de política tributària, no estaven a llur lloc i els que hi estaven cregueren que no valia la pena de molestar-se per a defensar un assumpte que no afectava als accionistes del Banc de Barcelona o altres sectors del capitalisme català. I això que alguns d'aquests darrers senyors han fet servir més de quatre vegades la tribuna i les masses del Centre. De totes maneres no és probable que cap d'ells hi torni a tenir la més petita autoritat moral. La dependència de Catalunya cada dia va tenint consciència més clara de la seva condició de classe i aquesta consciència no l'enfeblirà cap sentiment atàvic ni molt menys els esbargiments d'un patriotisme més o menys baladrer que sols ha servit d'escambell per a l'enlairament d'uns quants advocats.

Amb respecte a l'augment enorme de l'impost de cèdules personals hem de protestar-ne amb la màxima energia i hem de recomanar als nostres amics que si el Senat manté els mateixos tipus que ha aprovat el Congrés no dubtin un moment, abans de privar-se de les coses més necessàries de la vida, en no pagar aquests certificats d'expoliació.

No fa gaire temps ens dirigíem als empleats i dependents de Catalunya recordant-los-hi que per a l'elevació de llur nivell de vida no n'hi ha prou amb preocupar-se d'augmentar en els sous sinó que calia també tancar les sortides que ocasionen la llur disminució, les quals sortides poden concretar-se en dues; les mides fiscals dictades pels governs i la disminució del poder adquisitiu de la moneda com a resultat de l'augment dels articles i serveis que necessiten.

És hora, doncs, que la dependència se defensi posant el seu màxim esforç en la reducció a l'expressió mínima d'aquest impost directe.

Els tres punts d'ohir des dels quals devem esguardar les reformes

Després d'haver parlat d'aquests dos impostos que afecten directament als empleats i dependents del comerç i de la indústria tant de Barcelona com de tot Catalunya i Espanya, algú potser creurà que la resta de l'obra tributària no té per nosaltres cap interès.

Tot al contrari; tres consideracions de capital importància ens obliguen a interessar-nos-hi i dar-hi una valor superior encara a la dels dos impostos explicats.

Primera. Com a consumidors; és adir, com a subjectes que estem obligats a esmerçar tota la nostra entrada en l'adquisició de les coses i serveis més imprescindibles, en contraposició a aquells altres subjectes de l'economia que després de cobrir folgadamente llurs necessitats i... llurs capricis els sobra encara de llurs beneficis una considerable quantitat per a capitalitzar.

Des d'aquest punt de vista hem de témer que bona part dels nous impostos que estan pendents de l'aprovació del Senat, repercutiran sobre els consumidors, que no són buròcrates ni personatges imaginaris sinó que som les classes treballadores de la societat.

Segona. Com a dependents que vivim d'un sou. Des d'aquest punt d'ohir no podem contemplar impassibles com el Govern d'Espanya es proposa treure, en concepte només de nous tributs, més de 300 milions de pessetes, dels quals 200 els haurà de pagar Catalunya. Amb aquesta lleva tan extraordinària hi ha el perill, quasi la seguretat que ha de produir-se una aguda crisi en l'economia catalana, en la qual nosaltres vivim. El tancament de fàbriques, despatxos, magatzems, bancs, etc., ha de portar a moltes llars obreres i de dependents l'atur forçós que hem de fer tots els possibles per a evitar.

Tercer. Com a naturals titulars que som, en unió de les altres forces productores del país, de la totalitat de l'utilitat de la producció de Catalunya.

Encara que des del punt d'obrir de les lleis espanyoles tot aquest utilitatge est' avui vinculat en unes quantes mans, nosaltres el considerem patrimoni de tot el poble de Catalunya, que és qui amb el seu esforç l'ha creat, i a les mans del qual anirà a parar.

Per això estem interesats en la conservació i acreixement d'aquest utilitatge i no volem que una mala política fiscal el destrueixi, perquè el dia que Catalunya sigui lliure, és a dir, el dia que les forces productores del país ens fem càrrec de la direcció de totes les modalitats de la seva economia, no volem trobar-nos amb un munt de runes. Volem apoderar-nos, mitjançant una indemnització en bons de consum retallada per un impost progressiu, de bones fàbriques, de bones ferrocarrils i de bons vaixells; no volem heredar camins de ferradura ni aparells que hagin d'anar a raure a un museu i s'hagin de desmuntar com a desferres.

Per això hem condemnat sempre el sabotatge, que considerem com una manifestació d'impotència i d'endarriment de l'obrerisme. Quan la classe obrera d'un país predica el sabotatge i la destrucció es veu molt lluny encara el moment de la seva emancipació.

Aquests tres punts de vista que hem anat desenrotllant i que creiem compartirà amb nosaltres tota la població obrera de Catalunya de idees renovadores si, però que no tingui la vista enterbolida per visions catastròfiques de la societat, s'encaixen amb la conclusió que com a resum de les tasques de l'Assemblea de Reus, va aprovar la dependència de Catalunya; la necessitat que, tant la Federació com els Centres federats, exerceixin sempre un rigorós control sobre tota l'economia de Catalunya, la direcció de la qual, ben desastrosa per cert, rau avui a les mans dels capitalistes. I aquest control l'hem d'exercir en totes les fases del procés productiu de la riquesa i no únicament en el moment de la seva distribució.

El caràcter de la política tributària espanyola

La política tributària espanyola té una fesomia pròpia ben definida; carregar quasi tot el seu pes sobre la indústria i el comerç i gravar amb prou feines l'agricultura, ramaderia, propietat rural, etc. Totes aquestes formes de l'activitat econòmica ja tenen cura després de fer repercutir la major tributació que els hi és possible tots els consumidors. Però la política tributària espanyola té encara un altre caràcter més odiós; i és que en la seva aplicació impera la més desenfrenada arbitrariedad, que porta com a conseqüència que mentre determinades comarques són tractades pel fisc amb un rigor inconcebible en canvi zones extensíssimes de la península estan exemptes de tributació.

Per esbrinar les causes d'aquestes orientacions cal endinsar-nos un xic en estudiar quines són les classes socials que de molts anys defenen la governació del país; aquestes són dues, l'exèrcit i el capitalisme; però respecte a aquest últim, degut principalment al procés històric de la formació de l'Estat espanyol, el nucli que mana és el més endarrerit i el més rutinari; és el que té les grans propietats territorials on s'hi cull el blat i s'hi cria el bestiar i és el que té també els grans vedats per a la caça i els immensos prats on s'hi formen els braus per a les curses; i aquest nucli que malgrat tenia tots els ressorts del poder a la seva disposició, no ha sabut treure de l'agricultura i de la ramaderia més que un rendiment escassíssim, odia ferotjament, tal vegada per raons de caràcter ètnic, al sector del capitalisme més avençat que explota, principalment, la indústria. Si no fossin aquestes raons de caràcter ètnic no ens explicariem aquesta aguda animadversió que difícilment trobaríem en un altre país. Arreu els agricultors s'han donat compte que la millor protecció que se'ls hi pot dispensar és la creació de grans zones industrials, que són excel·lents mercats de consum pels productes de la terra.

Una altra prova de que són raons ètniques, més que econòmiques, les que agiten l'odi de la «meseta»

contra la indústria de la perifèria, és que no avorreix la indústria per si, de la qual reconeix el seu valor, però la voldria localitzada al centre de la península, com hi té les acadèmies militars, l'administració pública, etc. Per a aconseguir aquest desplaçament que si tingués nocions dels principis de l'economia no intentaria, acut a procediments diferents i sovint ben pbe nobles; en ordre a la tributació, províncies senceres no paguen de bon tros lo que a dreta llei haurien de pagar; així durant l'últim any econòmic en que les societats collectives han vingut obligades a pagar impost d'utilitats, hi ha hagut províncies senceres d'Espanya en que el cacic ha impedit al delegat d'Hisenda que allí s'hi liquidés l'impost d'un sol balanç de societat collectiva.

Un altre dels grans mals que pateix l'oligarquia dominant, fomentat per orgulls històrics i consideracions de veïnatge interestatal, és la set de viure, com a collectivitat, en unes condicions de luxe fastuós, que promou que sovint es lleuci a aventures molt superiors a les seves forces.

Per a fer front a totes aquestes disbauxes no s'ha preocupat de desenrotllar la riquesa del país, procurant fer aparèixer noves fonts de tributació. Frauca amb igual extensió territorial que Espanya conté doble població i posseeix una xarxa ferroviària tres vegades més grossa que l'espanyola. Itàlia de terref tan muntanyós com el d'Espanya i amb una extensió territorial meitat de la d'aquesta, posseeix doble població i igual xarxa ferroviària. D'Anglaterra, Suïssa, Portugal, Bèlgica, Alemanya podriem dir altre tant no sols en aquests ordres de la riquesa sinó en altres de tant importants. La oligarquia espanyola fa pagar les seves aventures principalment als consumidors, és a dir, a les masses treballadores, segons hem demostrat, i la resta sobre les classes industrials i mercantils; res sobre les grans extensions territorials, sobre els immensos latifundis més o menys incults. Sovint el país es queixa, i la oligarquia per a distreure la vista de les misèries del poble i per a trobar un estimulante a les seves disbauxes, fixa l'esguard en les riqueses naturals que creu que Espanya tanca, i oblida que, com ha dit un dels més notables líders del capitalisme català, les riqueses naturals res no valen fins que la mà de l'home no ha aconseguit extreure-les i portar-les als punts de consum. Rússia tant abans de la guerra com ara, en que bona part de la seva població mor de fam, era i és un país d'immensos recursos naturals, però que ni aleshores ni ara han assolit tot el llur valor perquè l'esforç humà no els ha posat a rendiment.

La necessitat d'una actuació de defensa

Projectada aquesta llum sobre l'ambient on neix la política tributària espanyola, no té res d'estrany que la quasi totalitat dels projectes pendents de discussió del Senat (que per a no estendre'ns massa no examinarem en detall) siguin, com diu molt bé una de les conclusions de l'Assemblea del Foment, una pesada càrrega per a la indústria i el comerç. Ni té tampoc res d'estrany, com diu una altra de les conclusions d'aquesta Assemblea, que la província de Barcelona aporti recursos a l'Estat per l'exorbitant quantitat de 300 milions de pessetes i en canvi hi hagi sectors tributaris que contribueixen amb quantitats que no corresponen a llur riquesa imponible.

Aquests projectes fiscals que tants defectes adoleixen van a produir les tres funestes conseqüències que més amunt assenyalàvem, i que són:

a) Un encariment en el cost de la vida, conseqüència també assenyalada en una altra de les conclusions de l'Assemblea del Foment.

b) Una aguda crisi de treball.

c) Una reculada en l'economia de Catalunya que no sols no podrà renovar i augmentar el seu utilitatge industrial sinó que l'haurà de disminuir.

Es davant d'aquestes negres perspectives que criem a totes les masses d'obres i de dependents de Barcelona i de Catalunya per a que cuitin a capgirar uns projectes que tan funestes ens han d'ésser

així des del punt de vista actual com des del punt de vista de l'esdevenidor. Guiats per un sentit de realitat i lliures de tot sentimentalisme arcàic, en aquesta obra de defensa hi hem d'admetre totes les col.laboracions vinguin d'on vinguin i siguin quines siguin.

El capitalisme industrial

No hem de menysprear de cap manera l'apoiament que ens ofereix el capitalisme industrial. Aquest capitalisme, molt superior al que mana, té una visió molt més exacta i ampla dels problemes econòmics. Té de més, en general, la virtut de l'activitat. Diverses vegades i ben recentment encara ha fet meritoris esforços per a encimbellar-se al poder, però sempre n'ha estat foragitat per la oligarquia imperant. Clar que si arribés a governar, segurament posaria al país, tant en ordre de ferrocarrils com amb respecte a desenrotllo industrial, al mateix nivell d'altres Estats europeus, amb lo qual noves fonts de riquesa i tributació apareixerien. Però no hem d'oblidar que la civilització europea no és un paradís. Tot el seu saber i la seva riquesa no han servit per a evitar el cataclisme més gran que registra la història. I és que el capitalisme, tant el primitiu com l'avançat, tant l'agrícola com l'industrial, tant l'indígena com el foraster, parteix sempre del principi d'aconseguir no la màxima producció com es llei d'economia, sinó el màxim guany amb el mínim esforç. A les masses obreres, que constitueixen el percentatge més gran de la població de tots els països, les considera com un instrument de treball a les que les hi ha de donar el menor jornal possible, i com un mercat de consum en el que ha de col.locar els productes al major preu possible. Per això l'obra tributària del capitalisme vindrà sempre informada d'un esperit incompatible amb la veritable justícia social.

Vers el nostre ideal

Deure nostre és, saltant tota mena d'obstacles, no parar fins al triomf complet d'aquesta justícia social a què aspirem; fins a que la direcció de totes les modalitats de l'economia del país passi a mans de la nació socialment organitzada. Aleshores en ordre als problemes tributaris, la solució vindrà per si sola; a cadascú se li donarà la seva part no en raó a les seves necessitats sinó en raó al

valor del seu treball, puix que una fórmula de distribució impregnada d'un caràcter de beneficiència repercutiria desastrosament sobre la producció; i la part que a cadascú es donarà vindrà retallada per un impost progressiu, l'import del qual servirà per a cubrir les despeses generals, atendre als incapacitats per a guanyar-se la vida, reposar i ampliar el capital nacional, i constituir els fons de reserva que es creguin oportuns.

Barcelona, 2 de juny de 1922

("Acció" de juliol de 1922, p. 19-22)

MANIFEST DEL CADCI EN OCASIÓ DE L'ACTE D'AFIRMACIÓ NACIONALISTA

CATALANS:

Els problemes nacionalistes plantejats en els diversos Estats d'Europa, estant essent, en gran part, resolts; en la seva totalitat, - reconeguts i posats en vies de solució. Unicament el plet nacional de Catalunya resta no solament per a resoldre, sinó àdhuc negada EN-CAPA la seva existència, per part de determinats sectors que exerceixen o estan en pla d'exercir les funcions de Govern del país.

Quan tots els pobles que lluitaren pel reconeixement de la llur personalitat política es presten a gaudir el goig de la Llibertat ben guanyada, i un afany de reconstrucció mou aqueixes Pàtries en el desig d'aportar els fruits de les llurs característiques nacionals a l'obra comú de la civilització, Catalunya es sent encara ofegada - dins una anquilosada organització estatal, que, feble i vulnerable per totes les imposicions, totes les corrupcions i totes les violències, únicament manté la seva coherència per a l'obra negativa de resistir-se impermeable a tota renovació i a la comprensió de les lícites reivindicacions dels pobles, com Catalunya, a ella sotmesos, en la consciència dels quals arrela, com lògica seqüència d'aquest espectacle, i cada vegada amb major fermesa, el convenciment que - sols a un estat d'imposició poden fiar el reconeixement efectiu dels llurs drets.

No existeix, en la direcció de l'Estat espanyol, aquella elemental condició de govern, consistent -per la comprensió de les realitats presents i la previsió de les futures- en dominar el curs dels esdeveniments o en situar-se, davant dels que fatalment deuen produir-se, en una posició intel·ligent que permeti conservar aquesta aparència de dominació i, amb ella, el prestigi del poder públic i - de l'Estat tot sencer. Així s'explica com a Espanya, aquest poder públic, de fracàs en fracàs i de desfeta en desfeta, ha arribat al més lamentable descrèdit.

Per ço, quan Catalunya, políticament desorientada, descoratjada per dissercions interiors, atufada pels reflexes que en la nostra terra -espiritualment i econòmicament lligada amb els pobles d'Europa- ha tingut la liquidació dels transcendents problemes econòmics i socials de la post-guerra, ha moderat l'energia en els seus clams de Llibertat i de Justícia, s'ha donat per renunciada la nostra demanda i per extingida la nostra acció, atrevint-se inclòs a iniciar -contra nosaltres, potser per via d'assaig, atacs parcials encaminats a reprendre'ns les minces posicions guanyades o a desposseir-nos - d'altres que ens són consubstancials.

Sortosament, sobrerasant-se a les errors de la seva política, aixecant la seva espiritualitat per damunt les anccúnies del seu viure -fruit dels desacerts, de la incomprensió i del desamor amb que ha estat governada,- Catalunya s'arbora novament en la flama del patriotisme i ovira, a la seva llum, el camí a seguir.

Comprenent que en la vida dels nobles com en la dels homes, el temps no passa debades i que hi ha moments irreparables, Catalunya es disposa a suanyar el temps llastimosament perdut i a situar-se definitivament davant de l'enemic: l'Estat opressor.

Doncs bé: per a organitzar i mobilitzar l'Excèrcit de la Pàtria, algú ha de donar el mot d'ordre. No el poden donar els nostres massa nombrosos grups polítics, perquè llur veu tindria un so fragmentari i parcial que seria ingrat als demés.

Per això nosaltres, que constituïm l'organització social més forta i més pura que ha creat el Catalanisme, sentim la responsabilitat -d'aquest acte i anem a complir-lo. Així la nostra veu humil, no oferirà dubtes a cap nacionalista sobre la noblesa i el desinterès de la intenció ...

La mobilització total de les nostres forces ha de precedir a la batalla. Nosaltres ens permetem assenyalar, àdhuc, una data exacta -per a aquesta mobilització: la diada del DEU DE SETEMBRE PROPER. No saltres convidem, doncs, a tots els nacionalistes catalans a refermar en el susdit dia 10 de setembre d'enguany la seva fe en Catalunya, a prestar en ell JURAMENT A LA PATRIA.

Nosaltres proposarem, fins i tot, la fórmula d'aquest jurament: una

fórmula breu, senzilla, sense elucubracions i sense mixtificacions: que tots puguin capir-la i tots puguin aprovar-la.

Demànem, doncs, a tots els patriotes catalans, organitzats en associacions de tota mena de finalitats, que per al dia 10 de setembre d'enguany aprovin i ratifiquin una DECLARACIO que de tots serà coneguda oportunament.

Ens adrecem especialment a tots els nacionalistes, sigui la que es vulgui la seva denominació partidista, que exerceixin càrrecs d'elecció popular en els pobles, viles i ciutats de Catalunya, per a que en la sessió municipal del dia més aprop al deu de setembre, facin aprovar allí on siguin majoria, com acord consistorial, l'esmentada Declaració, o la sotscriuin com expressió de la voluntat dels partits que representin en la Corporació municipal. Si, per dissort, algún Ajuntament fos encara clos tancat al sentiment de pàtria, els nacionalistes de la localitat poden aprovar la DECLARACIO, adaptant-la convenientment, en l'acte que els sembli oportú celebrar.

T tots procuraran donar-hi la solemnitat adequada, per a que la voluntat de Catalunya es manifesti esplèndida i incontrovertible per a aquells que hauran d'escoltar-la.

Els acords susdits seran remesos amb la major urgència a les Oficines d'aquest Centre, i per al mateix dia deu de setembre nosaltres convocarem al poble de Barcelona i totes les representacions catalanes que vulguin ajuntar-s'hi, a una GRAN MANIFESTACIO per a fer conèixer a la Mancomunitat de Catalunya la voluntat del nostre poble de que aquest organisme, que és l'inici del Govern català, sigui immediatament, definitivament, el que representi i exerceixi la sobirania catalana.

A tots els patriotes catalans entreguem la nostra iniciativa, sense cobajances personals ni calers partidistes, que són incompatibles amb la història i la composició de la nostra Entitat. Realitzats els actes del deu de setembre, que nosaltres confiem tindran la grandesa de la finalitat que ens proposem, donarem per finida la nostra tasca. Movilitzat l'exèrcit de la Pàtria, nosaltres, senzills soldats, ens confondrem humils en els rengles, esperant oïr i obeïr la veu ardenta de manament, que'l porti a la lluita i a la Victòria...

Pel Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria,
EL CONSELL DIRECTIU

("Acció" d'agost de 1922, p. 1)

OBRA DE CATALANIZACION

La sección permanente de Propaganda del Centre Autonomista de Dependents del Comerç y de la Industria ha entrado en un período de febril actividad para llevar a cabo importantes y trascendentales actos de intensa catalanización.

Además de las tareas normales de la sección, que no son pocas, está organizando la jornada del día 11 de Septiembre, en que Cataluña ha de rendir el homenaje anual a Rafael Casanova y mártires de 1.714. Con este objeto ha circulado cartas invitando a todos los Ayuntamientos de nuestra tierra y a las entidades catalanas de las Américas, recordándoles la fecha para que se adhieran y manden ofrendas al pie del monumento del heróico "conceller en cap".

Tiene entre manos dicha sección de propaganda la realización del monumento a Pep Ventura, apóstol de la sardana nacional de Cataluña e instaurador de la sardana larta, autor de "Per tu ploro", "Toc d'Oració y otras sardanas bellísimas, que perduran a través de todas las generaciones. Ha sido impreso un manifiesto invitando al pueblo a contribuir a la lista de suscripción la cual queda abierta en el Centre y entidades nacionalistas y sardanistas de Barcelona y principales poblaciones de Cataluña.

También pone un cuidado especial en la organización de una función patriótica para la noche del 10 de Septiembre. Para esto cuenta ya con el teatro Tívoli. Es muy posible que esta función patriótica difiera un tanto del programa que se acostumbra a hacer en festividades análogas y que el público ya conoce sobradamente. La Junta de aquella sección gestiona la representación de una obra de un gran dramaturgo catalán. Además cuenta ya con la colaboración de un orfeón y de un esbart de dansaires.

Y finalmente pone toda su actividad en prepara el grandioso acto de afirmación nacionalista que tendrá lugar el día 10 de Septiembre, acto al que pueden y deben asistir todos los nacionalistas catalanes, sin distinción de matices políticos para prestar juramento a la patria e ir en manifestación a entregar al presidente de la Mancomunidad de Cataluña la expresión de la voluntad de nuestro pueblo a favor de la libertad de Cataluña.

Es muy fácil que en la organización de estos actos de tanta importancia, y la complejidad de los cuales se comprende a simple vista, se sufran olvidos y omisiones; por esto la Junta de quella sección del Centre ruega no se atribuya a falta de voluntad. Haciéndose todos cargo de esto y partiendo de la base de que actos de esta naturaleza han de ser hechos con la colaboración de todos, será conveniente que todos los Ayuntamientos, entidades y particulares que no hayan recibido hojas, manifiestos y otros elementos de juicio para poderse formar una idea exacta, se dirijan a la sección permanente de Propaganda autonomista del Centre, Rambla de Santa Mónica, 25, donde les serán facilitados personalmente o por correo todos los detalles necesarios para enterarse minuciosamente de la importancia y trascendencia de los trabajos ya dichos.

("El Diluvio" del 27 d'agost de 1.922)

ACTUACIÓ ANTICATALANISTA

PERQUE tots els catalans compreguin bé el règim a què estan sotmesos, el Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria es creu obligat a fer públics els següents edificantíssims detalls de l'organització dels actes d'afirmació nacionalista.

El cartell als "CATALANS", que tan llegit ha sigut, fou autoritzat per l'autoritat governativa, a indicació de la qual s'introduïren algunes modificacions en el text primitiu. Malgrat això, a darrera hora, això és, ahir a la tarda, la policia arrencava - amb la punta dels seus sabres, amb rasquetes y altres eines, el cartell que l'autoritat governativa acabava, segurament a recomanació d'algú, de declarar inacceptable malgrat constar en ell el corresponent segell del Govern civil.

Alguns fixador foren detinguts en formes si bé incorrectes prou conegudes com a generalitzades, i, fins i tot, alguna honorable - damisel-la que s'atreví a comentar la fúria patriòtica dels estripadors, fou conduïda a una delegació, on romangué diverses hores en una ben desagradosa companyia.

Ahir, el Centre, complint, com sempre ha fet, les prescripcions legals, presentà al Govern civil altres instàncies demanant autorització per a sortir el diumenge vinent el Consell Directiu de l'entitat acompanyat de les representacions que volguessin unir-seli, del Casal del Centre per anar al Palau de la Generalitat a fer remesa al Consell Permanent, d'aquesta dels acords dels actes d'afirmació nacionalista i convidant al poble de Barcelona a acudir a la Plaça de Sant Jaume a esperar-hi els comissionats i

exterioritzar, pacíficament i legal, el seu entusiasme i la seva adhesió a la DECLARACIO proposada pel Centre.

Tot ha sigut denegat per l'autoritat governativa: tot resta, doncs, suspès.

Està clar que aixó és la suspensió del rellotge, però no del temps. Que els actes se celebraran amb més o menys exteriorització. Que els memorables acords de la Diada no seran paraules, sinó expressió de sentiments, i que prenguin les circumstancials autoritats governatives les mesures que vulguin, aquests sentiments, per ésser els de tot un poble conscient i digne, poden ben passar-se sense l'adhesió dels funcionaris de l'Estat.

Sembla estrany que a Barcelona, on l'autoritat governativa, àdhuc en temps de suspensió de garanties constitucionals, ha autoritzat tota mena de violències de llenguatge en certes fulles periòdiques, resti reservat tot el rigor preventiu per als actes d'afirmació patriòtica, actes perfectament legals, actes de la correcció dels quals ningú no podia tenir cap dubte. Voler cohibir la lliure expansió dels sentiments patriòtics és, no solament obra antidemocràtica, sinó obra antisocial. Car precisament l'experiència universal demostra que tan sols amb esclats vigorosos del sentiment patriòtic són superades arreu les discòrdies socials.

("La Veu de Catalunya" del 20 d'octubre de 1922)

COMENTARI

"Recordeu aquella frase ibseniana que diu que és lliure aquell que està més sol, i cap país pot vantar-sen'n ni desitjar la soletat..." Així s'expressava l'il·lustre President de la Mancomunitat en el discurs que, en resposta al del President del Centre, pronuncià en la data memorable del 22 d'octubre. Paraules són aqueixes que, si pel seu profund sentit s'ofereixen ja a l'estudi i a la reflexió, en el cas polític de Catalunya suggereixen més d'un comentari. I en relació a la nostra posició dintre del nacionalisme, en relació a la nostra condició obrera, el nostre comentari és una confirmació dels principis democràtics que informen la nostra actuació. Fóra rueril, doncs, que nosaltres ens situéssim sota la definició ibseniana retrata per l'il·lustre President de la Mancomunitat; és més, lamentem que hom pugui haver-se format tan migrat concepte de les nostres aspiracions que són les d'un segment del proletariat català. Però, tampoc volem que, en declarar-nos contraris a aqueix isolament, pugui interpretar-se en un sentit de dependència; nosaltres reconeixem que cap país pot vantar-se de desitjar la soletat però creiem que l'únic contacte que convé a Catalunya amb el poble que detenta la seva llibertat, és la mútua dependència a que obliga la relació universal dels homes. No aspirem pas nosaltres al reconeixement de la personalitat de Catalunya per a bastir una nació reclosa, amb les finestres tancades a tots els vents. No, molt al contrari; nosaltres reivindicuem per a Catalunya el dret a regir-se per sí mateixa, per a millor acomplir els seus destins en la humanitat.

El nacionalisme català des dels rengles proletaris deu encaminar-se a obtenir els instruments polítics que puguin impulsar el desenvolupament de la seva personalitat, ne puguin elevar el seu nivell de cultura i de civisme, que puguin donar a la seva organització social unes normes d'equitat i de justícia, en poques paraules: que puguin dignificar-nos davant dels altres pobles i que amb ells poguem aplegar-nos germanívolament per a sumar el nostre esforç petit però digre a l'obra universal. Es així com esguardem nosaltres el naciona--

lisme; no sotmés a la marxa vacilant d'un altre poble, sinó amb acció pròpia, ferma i decidida, orientada vers horitzons més grans, - per la ruta infinita i lluminosa dels pobles lliures . . .

("Acció" de novembre de 1922, p. 1)